

מאת מכון ממרא - כל הזכויות שמורות

[/https://mechon-mamre.org](https://mechon-mamre.org)

מסכת כתובות פרק א

דף א,א פרק א הלכה א משנה בתולה נישאת ביום הרביעי ואלמנה ביום החמישי שפעמים בשבת בתי דינין יושבין בעיירות ביום השני וביום החמישי שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לבית דין:

דף א,א פרק א הלכה א גמרא בר קפרא אמר מפני שכתוב בס ברכה והלא אין כתיב ברכה אלא בחמישי ובששי בלבד בחמישי בעופות ובדגים בששי באדם וחיה אמר רבי יוסי טעמא דבר קפרא רביעי אור חמשיי חמישי אור ששי והלא כתיב ברכה בשביעי אין כתיב ברכה בבריות אלא ביום מפני שאין כתיב ברכה בבריות הא אילו הוה כתיב ברכה בבריות היתה נישאת בשבת לא כן תני לא יבעול אדם בעילה בתחילה בשבת מפני שהוא עושה חבורה אלא כאחרים מפני שאחרים מתירין כלום אחרים מתירין אלא בשכנס שעד שלא כנס אינו זכאי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפר נדריה משכנס זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה אם אומר את כן נמצאתה כקונה קניין בשבת אמר ר' מנא הדא אמרה אילין דכנסין אמרלן צריך לכונסה מבעוד יום שלא יהא כקונה קניין בשבת רבי לעזר מייתי לה טעם דמתניי שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לבית דין מתניתא מסייעא לרבי לעזר מן הסכנה והילך נהגו לשאת בשלישי ולא מיחו בידן חכמים בשני אין שומעין לו ואם מפני האונס מותר מהו מפני האונס מפני הכשפים מה בין שני לשלישי לא

דף א, ב פרק א הלכה א גמרא דומה משתהא יום אחד למשתהא שני ימים וישתהא שני ימים שלא יערב עליו המקח ויערב עליו המקח לית יכול דאמר רבי אילא בשם ר' אלעזר מצא הפתח פתוח אסור לקיימה משום ספק סוטה וחש לומר שמא אנוסה היא קול יוצא לאנוסה ואפי' תחוש לה משום אנוסה לא ספק אחד ספק אנוסה ספק פתוחה מדבר תורה להחמיר אמר רבי יוסי ואפילו תחוש לה משום אנוסה שתי ספיקות ספק אנוסה ספק פתוחה ספק משנתארסה ספק עד שלא תארס שתי ספיקות מדבר תורה להקל קידשה בחופה לית ליה באילין קנסייא אמרין רבי מתניה עבד לברתיה כן על דעתיה דר' לעזר במקום שבת דין יושבין בכל יום תינשא בכל יום ובמקום שאין בתי דינין יושבין בכל יום לא תינשא כל עיקר שלא לעקור זמנו של רביעי ויעקור זמנו של רביעי אף הוא אית לה כהדא דתני בר קפרא בר קפרא אמר מפני שכתוב בהן ברכה ותינשא בראשון וישכים לבית דין בשני אית דבעי מימר שלא לעקור זמנו של רביעי ואית דבעי מימר כהדא דתני בר קפרא דבר קפרא אמר מפני שכתוב בהן ברכה שוין שאינה נישאת לא בערב שבת ולא במוצאי שבת לא בערב שבת מפני כבוד שבת ולא במוצאי שבת חברייא אמרין מפני הטורח רבי יוסי אומר

דף ב, א פרק א הלכה א גמרא מפני כבוד שבת מתניתא מסייעא לחברייא מפני מה אמרו בתולה נישאת ביום הרביעי כדי שיהא אדם מתקין צרכיו ג' ימים זה אחר זה ר' בא בר כהן אמר קומי רבי יוסי רבי אחא בשם רבי יעקב בר אידי אסור לאדם לישא אשה בערב שבת הדא דאת אמר לעשות סעודת אירוסין הא לארוס יארס שמואל אמר אפילו בתשעה באב יארס שלא יקדמנו אחר מחלפא שיטתא דשמואל תמן הוא אמר (תהילים סח) אלהים מושיב יחידיים ביתה וגו' (תהילים סג) במאזנים לעלות המה מהבל יחד ובההוא אמר אכין אלא שלא יקדמנו אחר בתפילה ואף על פי

כן לא קיימה רבי חזקיה רבי חייה בשם רבי אבהו אמר אסור לדון דיני ממונות בערב שבת והא מתניתא פליגא לפיכך אין דנין לא בערב שבת ולא בערב יום טוב דיני נפשות הא דיני ממונות דנין ותני רבי חייה כן דנין דיני ממונות בערב שבת אבל לא דיני נפשות כאן להלכה כאן לדבר תורה רבי יונה בשם רבי קריספא בוגרת כחבית פתוחה היא הדא דאת אמר שלא להפסידה מכתובתה אבל לקיימה אינו רשאי משום ספק סוטה ואתייהא כיי דרבי חנינא דרבי חנינא אמר מעשה באשה אחת שלא נמצאו לה בתולים ובא מעשה לפני רבי אמר לה איכן הן אמרה ליה מעלותיו של בית אבא היו גבוהין ונשרו והאמינה רבי הדא דתימר שלא להפסידה מכתובתה אבל לקיימה אינו רשאי משום ספק סוטה ואתייהא כיי דתנינן תמן בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן האירוסין כתובתן מאתים ויש להן טענת בתולים בתולה אלמנה גרושה חלוצה מן הנשואין כתובתן מנה ואין להן טענת בתולים הדא דאת אמר בכתובת מנה מאתים אבל לקיימה אינו רשאי משום ספק סוטה ואתייהא כיי דתנינן תמן האוכל אצל חמיו ביהודה שלא בעדים אינו יכול לטעון טענת בתולים מפני שהוא מתייחד עמה הדא דמר לכתובת מנה מאתים אבל לקיימה אינו רשאי מפני ספק סוטה ואתייהא כיי דתנינן הנושא את האשה ולא מצא לה בתולים היא אומרת משאירסתני נאנסתי ונסתחפה שדך והוא אומר לא כי אלא עד שלא אירסתך והיה מקחי מקח טעות הדא דמר לכתובת מנה מאתים אבל לקיימה אינו רשאי משום ספק סוטה ואתייהא כיי

דף ב,ב פרק א הלכה א גמרא דתנינן תמן היא אומרת מוכת עץ אני והוא אומר לא כי אלא דרוסת איש את הדא דתימר בכתובת מנה מאתים אבל לקיימה אינו רשאי משום ספק סוטה וכולהן מן ההיא דא"ר הילא בשם ר' אלעזר מצא הפתח פתוח אסור לקיימה משום ספק סוטה על דעתיה דרבי לעזר בוגרת אימתי היא נישאת בתולה מן הנישואין אימתי היא נישאת מוכת

עץ כרבי מאיר אימתי היא נישאת נישמענה מן הדא
אם יש עדים שיצאת בהינומא ולא אידכר רביעי הדא
אמרה דלית רביעי כלום ואלמנה ביום החמישי שאם
אומר את לו באחד מכל ימות השבת אף הוא משכים
ויוצא למלאכתו מתוך שאת אומר לו בחמישי בשבת
אף הוא שמח עמה חמישי ששי ושביעי משה התקין
שבעת ימי המשתה ושבעת ימי האבל ולא התקין
לאלמנה כלום אף על גב דתימר לא התקין לאלמנה
כלום טעונה ברכה מבוועז דכתיב (רות ד) ויקח בועז
עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה וישבו אמר
רבי אלכסנדרי מיכן שאין קטן רשאי לישב עד שיאמר
לו הגדול שב אמר רבי פינחס מיכן לבית דין שאין
ממנין זקנים בבתי משתיות שלהן אמר רבי לעזר בי
רבי יוסי מיכן לברכת חתנים שהיא בעשרה אמר ר'
יודה בר פזי ולא סוף דבר בחור לבתולה אלא אפילו
אלמון לאלמנה מבוועז שהיה אלמון ורות היתה אלמנה
וכתיב (רות א) ותהום כל העיר עליהם ואיפשר כן כל
קרתא מתבהלה בגין נעמי על עליבתא אלא אשתו של
בועז מתה באותו היום עד כל עמא גמל חסדא נכנסה
רות עם נעמי ונמצא זו יוצאת וזו נכנסת תני אומרים
ברכת חתנים כל שבעה >רבי ירמיה סבר מימר מפקין
כלתא כל שבעה< אמר ליה רבי יוסי והא תני רבי חייה
אומרים ברכת אבלים כל שבעה אית לך מימר מפקין
מיתא כל שבעה מאי כדון מה כאן מנחם עמו אף כאן
משמח עמו מה כאן מזכירין אף כאן מזכירין תני א"ר
יודה ביהודה בראשונה היו מעמידין אותן שני
שושבינין אחד משל כלה ואחד משל חתן אף על פי כן
לא היו מעמידין אותן אלא בשעת נישואין ובגליל לא
היו עושין כן ביהודה בראשונה היו מייחדין החתן אצל
הכלה שעה כדי שיהא לבו גס בה ובגליל לא היו עושין
כן ביהודה בראשונה היו השושבינין מפשפשין במקום
החתן ובמקום הכלה ובגליל לא היו עושין כן ביהודה
בראשונה היו השושבינין ישינין במקום חתן ובמקום
כלה ובגליל לא היו עושין כן

דף ג,א פרק א הלכה א גמרא כל שלא נהג כמנהג זה אינו יכול לטעון טענת בתולים תמן תנינן כל גפן יש בה יין ושאין בה יין טרוקטי ר' ירמיה בעי מעתה אין טענת בתולים כר' יודה אמר רבי יוסה כל גרמא אמרה שיש טענת בתולים כרבי יודה דתני אמר רבי יודה ביהודה בראשונה היו מעמידין שני שושבינן א' משל חתן וא' משל כלה אף על פי כן לא היו מעמידין אלא לנישואין ובגליל לא היו עושין כן וכי' עד ישינן במקום חתן ובמקום כלה ובגליל לא היו עושין כן מאי כדון עליה להביא ראייה שהיא ממשפחת טרוקטי רבי ירמיה סבר מימר מנהג יהודה בגליל אמר ליה רבי יוסי וכי מנהג יהודה בגליל עדות תורה היא אלא מנהג יהודה ביהודה ומנהג גליל בגליל מכיון דתימר אינה עדות תורה לא יעמוד אלא שלא יפרצו בנות ישראל בזימה אם בשביל שלא יפרצו בנות ישראל בזימה אפילו מעמיד לא יהא נאמן רבי יוסי בשם רבי אילא אין אדם עשוי להוציא יציאותיו ולהוציא שם רע על אשתו אם משום שאין אדם עשוי להוציא יציאותיו ולהוציא שם רע על אשתו אפילו אינו מעמיד יהא נאמן אמר רבי הילא מפני חשד אחד מפני פרוץ אחר מה אנן קיימין אם בשפישפש ומצא הרי מצא אם בשלא מצא הרי פישפש לא פישפש אלא הכין אנן קיימין בשלא פישפש ומצא היא אומרת דם בתולים היא והוא אומר לא כי אלא דם צפור היא הורע כוחו שלא נהג כמנהג זה הדא דתימר שלא להפסידה מכתובתה אבל לקיימה אינו רשאי משום ספק סוטה ותייא כיי דתנינן תמן בתולה ואלמנה וכי' וכולהן מן ההין דאמר רבי הילא בשם רבי לעזר מצא פתח פתוח אסור לקיימה משום ספק סוטה תני טענת בתולים כל שהן מעשה באשה אחת שלא נמצא לה בתולים אלא כעין החרדל ובאת לפני רבי ישמעאל בי רבי יוסי אמר לה כמותך ירבו בישראל רבי זכריה חתניה דרבי לוי מקללה כאינשי ראויה לסמייה סגי נהורא חבריה אמר מקנתר לה כל אשה שדמיה מעוטין וולדיה מעוטין רבי יוסי אמר

דף ג, ב פרק א הלכה א גמרא מקלס לה כל אשה
שדמיה מעוטין אינה מצויה לטמא מטהרות :

דף ג, ב פרק א הלכה ב משנה בתולה כתובתה מאתים
ואלמנה מנה בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן
האירוסין כתובתן מאתים ויש להן טענת בתולים
הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו שנשתחררו
ושנתגיירו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד
כתובתן מאתים ויש להן טענת בתולים :

דף ג, ב פרק א הלכה ב גמרא חונה בשם שמואל בשקל
הקודש רבי בא בר בינא אמר מטבע יוצא מתניתא
מסייעה לר' בא בר בינא וחמש סלעים של בן במנה צורי
שלשים של עבד חמשים של אונס ושל מפתה מאה של
מוציא שם רע כולן בשקל הקודש במנה צורי ולא תנא
כתובת אשה עמהן אמר ר' אבין כלום למדו מכתובת
אשה לא מכונס וממפתה מכיון דתנינן האונס והמפתה
כמאן דתנא כתובת אשה עמהן עד כדון בתולה אלמנה
מאי אמר רבי חיננא דייה לאלמנה שתיטול מחצית
בתולה אמר רבי חייה בר אדא אפילו ניתני כתובת
אשה עמהן לית כל אילין רבנין פליגינן רבי חנניה ורבי
יונתן תריהון אמרין מטבע יוצא רבי יהושע בן לוי אמר
מטבע יוצא ר' יעקב בר אחא רבי אימי רבי שמעון בן
לקיש בשם ר' יודן נשייא מטבע יוצא אמר רבי יוחנן
סלעים סביריניות מהגינות ירושלמיות אילין אמרין
אכן ואילין אמרין אכן אלא אף הוא חזר וסבר
דכוותהון ולית כל מילייה אכן אילין אמרין אכן ואילין
אמרין אכן הא אף הוא חזר ואמר דכוותהון אתא
עובדא קומי דרבי חנינה באשה שהיתה כתובתה
פחותה ממאתים זוז ואמר תטול מה שכתב לה אמר
לרבי מנא שב וחתום אמר לה אשוי שיטתך וכה חתום
לא רבי חייה דאמר בשם שמואל בשקל הקודש רבי
אבודמא דציפורי בשם רבי חונה משם

דף ד, א פרק א הלכה ב גמרא ויתור. מעונה אשה
שהיתה כתובתה פחותה ממאתים תטמין כתובתה כדי

שתיטול בשקל הקודש אמר בשם ר' חונה במקום שאין כותבין כתובה אבל במקום שכותבין כתובה מה דו מפקא היא גובה אמר ר' יוחנן ותני כן חרש שנשא פיקחת אין לה עליו מזונות ולא כתובה ואם מתה הוא יורשה שהיא רצתה לזוק לו נכסיה והוא לא רוצה לזוק לה בנכסיו פיקח שנשא חרשת יש לה עליו מזונות וכתובה ואם מתה אינו יורשה שהוא רוצה לזוק לה נכסיו והיא לא רצתה לזוק לו נכסיה וחרשת יש לה קניין ויש לה כתובה רבי ירמיה בשם רבי לעזר תיפטר כשכנסה פיקחת כנסה רבי יעקב בר אחא בשם רבי לעזר שכנסה פיקחת ונתחרשה מכל מקום לא פיקחת כנסה רבי יעקב בר אחא בשם רבי לעזר תיפטר שהיתה חרשת ונתפקחה כנסה פיקחת ונתחרשה שלא תאמר הואיל והיתה חרשת תחילה אין לה כתובה לפום כן צריך למימר יש לה רבי יוסי לא אמר כן אלא אילו מי שבא על החרשת שמא אין לה קנס וכל שאין לה קנס אין לה כתובה א"ר יודן וכי בקנס הדבר תלוי הרי בוגרת אין לה קנס וכתובתה מאתים הרי בתולה מן הנישואין יש לה קנס וכתובתה מתנה חרש או שוטה שכנסו פיקחת אע"פ שחזר החרש ונתפקח שוטה ונשתפה אין לה כתובה רצה לקיימה כתובתה מנה רבי לעזר בשם ר' חנינה והוא שבא עליה משנתפקח ומשנשתפה אבל אם לא בא עליה משנתפקח ומשנשתפה אפילו כתובת מנה אין לה פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד רבי יוסי בשם ר' חייה בר אשי רבי יונה רב חייה בר אשי בשם רב למה זו דומה לעושה גומא בבשר וחוזר ומתמלא תני רבי חייה לעוכר את העין וחוזרת וצוללת א"ר יוסי מתניתא אמרה כן פחותות מיכן כנותן אצבע בעין אמר רבי אבין (תהילים נז) אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי בת שלש שנים ויום אחד ונמלכין ב"ד לעוברו הבתולין חוזרין ואם לאו אין הבתולין חוזרין :

דף ד, א פרק א הלכה ג משנה הגדול שבא על הקטנה והקטן שבא על הגדולה ומוכת עץ

דף ד, ב פרק א הלכה ג משנה כתובתן מאתים דברי רבי מאיר וחכמים אומרים מוכת עץ כתובתה מנה :

דף ד, ב פרק א הלכה ג גמרא אי זהו קטן ואי זהו קטנה משום רבי יהודה בן חגרא אמרו קטן פחות מבן תשע שנים ויום אחד וקטנה פחותה מבת שלשה שנים ויום אחד ניתא גדול שבא על הקטנה הבתולין חוזרין קטן שבא על הגדולה אין הבתולין חוזרין אמר רבי אבין תיפתר שבא עליה שלא כדרכה אמר רבי יוסי ברבי אבין ואפילו תימא בכדרכה קטן ביאתו ביאה אבל אין בו כח ליגע בסימנין ותני כן מעשה שעיברה ובתוליה קיימין מתיבין לרבי מאיר בתולין אין כאן ותימר כתובתה מאתים אמר לון וכי בבתולין הדבר תלוי הרי בוגרת אין לה בתולים וכתובתה מאתים הרי בתולה מן הנישואין יש לה בתולים וכתובתה מנה מאי כדון בוגרת לא בטל חינה בתולה מן הנישואין בטל חינה מה פליגין במוכת עץ דר"מ אמר לא בטל חינה ורבנין אמרין בטל חינה <מה פליגין> בתולה הנבעלת מן הקטן וממי שאינו איש כשירה לכהונה תני ר' חלפתא בר שאול כשירה אפי' לכ"ג ר' ירמיה ור' אמי מקשי מה בינה לבין הנבעלת באצבע אילו הנבעלת באצבע שמא אינה פסולה לכהונה אמר ר' חגי תיפתר שבא עליה שלא כדרכה בעא רבי חגי מיהדר ביה א"ל רבי אבא לא תהדור בך ולמה בעא רבי חגי מיהדר ביה מן הדין דכתיב (ויקרא כא) והוא אשה בבתוליה יקח עד שתהא בתולה משני צדדיה ודכוותי (בראשית כד) בתולה ואיש לא ידעה בתולה מכדרכה ואיש לא ידעה שלא כדרכה אמר רבי יצחק בן אלעזר אפילו בידיה לא תבע בה שנאמר (תהילים קכה) כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים מה עבד לה רבי חגי עד שלא יחזור בו פתר לה בהערייה ולמה לית רב יוסף

דף ה, א פרק א הלכה ג גמרא פתר ליה בערייה אמר רבי מנא דהיא צריכה ליה רבי יוסי בעא הערייה בזכור מהו הערייה בבהמה מהו כד שמע רבי ירמיה הדא דרבי חגי אמר לא על הדא הוה רבי אמי מקשי :

דף ה,א פרק א הלכה ד משנה בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן הנישואין כתובתן מנה ואין להן טענת בתולים הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו או שנתגיירו או שנשתחררו יתירות על שלש שנים ויום אחד כתובתן מנה ואין להן טענת בתולים :

דף ה,א פרק א הלכה ד גמרא איזו היא בתולה מן הנישואין אמר רבי יוחנן כל שנכנסה לחופה ועידה מעידין אותה שלא נבעלה אמר רבי יוסי הדא אמרה נשא אשה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה אין זה מקח טעות להפסיד מכתובת מנה נשא אשה בחזקת שלא זינתה ונמצאת שזינתה אין זה מקח טעות להפסידה מכתובת מנה רבי לעזר שאל הבא על שפחה משוחררת מהו נישמענה מן הדא יכול הבא על שפחה ארמית יהא חייב תלמוד לומר (שמות כב) מהר ימהרני לו לאשה את שיש לו הוייה בה יצא שפחה או מי שאין לו הוייה בה מפני שאין לו בה הוייה הא אם יש לו הוייה בה יש לה קנס וכל שיש לה קנס יש לה כתובה אמר רבי יודן וכי בקנס הדבר תלוי הרי בוגרי אין לה קנס וכתובתי מאתים הרי בתולה מן הנישואין יש לה קנס וכתובתי מנה אמר רבי זעירא קומי רבי מנא תיפתר בשנתגיירו או שנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד א"ל אם בשנתגיירו או שנשתחררו פחותות מבנות ג' שנים ויום א' כישראל הן סומה ואיילוני יש להן טענת בתולין סומכוס אומר משם רבי מאיר סומה אין לה טענת בתולים ומה טעמא דרבי מאיר אני אומר מצא ואיבד מה טעמא דרבנן יכולה היא לתופשו מה עבד לה רבי מאיר יכול הוא לדחותן ברוק תני טענת בתולים עד שלשים יום דברי ר' מאיר וחכמים אומרים מיד מה אנן קיימין

דף ה,ב פרק א הלכה ד גמרא אם בשבעל מיד אם בשלא בעל אפילו לאחר מיכן עד כמה אלא כן אנן קיימין בסתם רבי מאיר אומר חזקה אדם מעמיד עצמו שלשים יום ורבנן אמר אפילו יום אחד אין אדם מעמיד את עצמו רבי ירמיה בעא מהו שיהא נאמן לומר

על דר' מאיר העמדתי עצמי שלשים יום כדי לעשות את הוולד שתוקי נישמעני מן הדא היבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי כופין אותו שיחלוץ לה לאחר שלשים יום מבקשין ממנו שיחלוץ לה ואמר רבי לעזר דרבי מאיר היא ואמר רבי לעזר לא שנו אלא אצלה הא אצל צרתה לא כמה דתימר תמן לא הכל ממנה לחוב לצרתה וכא לא הכל ממנו לחוב לבנו :

דף ה,ב פרק א הלכה ה משנה האוכל אצל חמיו ביהודה שלא בעדים אינו יכול לטעון טענת בתולים מפני שהוא מתייחד עמה אחד אלמנת ישראל ואחד אלמנת כהנים כתובתן מנה בית דין של כהנים היו גובין לבתולה ארבע מאות זוז ולא מיחו בידם חכמים :

דף ה,ב פרק א הלכה ה גמרא בראשונה גזרו שמד ביהודה שכן מסורת להם מאבותם שיהודה הרג את עשו דכתיב (בראשית מט) ידך בעורף אויביך והיו הולכין ומשעבדין בהן ואונסין את בנותיהן וגזרו שיהא איסטרטיוס בועל תחילה התקינו שיהא בעלה בא עליה עודה בבית אביה שמתוך שהיא יודעת שאימת בעלה עליה עוד היא נגררת מכל מקום אין סופה להיבעל מאיסטרטיוס אנוסה היא ואנוסה מותרת לביתה כהנות מה היו עושות מטמינות היו ויטמינו אף בנות ישראל קול יוצא ומלכותא שמעה ואילין ואילין מתערבבין מה סימן היה להן קול מגרוס בעיר משתה שם משתה שם אור הנר בברור חיל שבוע בן שבוע בן אעי'פ שבטל השמד המנהג לא בטל כלתו של רבי הושעיה נכנסה מעוברת תני ולא למנה מאתים תני אחד אלמנת ישראל ואחד אלמנת כהנים

דף ו,א פרק א הלכה ה גמרא כסדר הזה אמר רבי יוסי מסתברא בת כהן לישראל תגבה ששבטה גובה בת ישראל לכהן לא תגבה לא מסתייה דסליקא לכהונתא אלא דתימר תגבה אמר רבי מנא לא מסתברא דלא חליפין בת ישראל לכהן תגבה דסליקא לכהונתא ובת כהן לא תגבה דנחיתא מן כהונת' אמר ר' יוסי בי ר' בון

אחת זו ואחת זו קנס קנסו בהן כדי שיהא אדם מידבק
בשבטו ובמשפחתו :

דף ו,א פרק א הלכה ו משנה הנושא את האשה ולא
מצא לה בתולים היא אומרת משאירסתני נאנסתי
ונסתחפה שדהו והוא אומר לא כי אלא עד שלא
אירסתניך והיה מקחי מקח טעות רבן גמליאל ורבי
אליעזר אומריי נאמנת רבי יהושע אומר לא מפיה אנו
חיין אלא הרי היא בחזקת בעולה עד שלא תתארס
והטעתו עד שתביא ראיה לדבריה :

דף ו,א פרק א הלכה ו גמרא רבי ירמיה בעי מעתה אין
טענת בתולים לא כרבן גמליאל וכרבי אליעזר אלא
כרבי יהושע וחזר ואמר יש טענת בתולים כרבן גמליאל
וכר' אליעזר בשותקת ואפילו תימא במדברת באומרת
מצא ואיבד ותהא נאמנת לית יכול דאמר ר' אילא בשם
ר' לעזר מצא פתח פתוח אסור לקיימה משום ספק
סוטה הכא איתמר נאמנת והכא איתמר אינה נאמנת
תמן שניהן מודין בשהפתח פתוח תמן תנינן היו בה
מומין ועודה בבית אביה האב צריך להביא ראיה רבי
לעזר שאל לר' יוחנן מתניתא דרבן גמליאל ור' אליעזר
דלא כרבי יהושע אמר ליה דברי הכל היא שנייא היא
מומין שדרכן להוולד אמר רבי יוסי מקמא דנן חמי
רבנן מדמו מומין לבתולין אילין ילפין מן אילין ואילין
ילפין מן אילין בתולים ממומין שאם בא עליה עודה
בבית אביה צריך האב להביא ראיה מומין מבתולים
שאם נולדו לה מומין ספק משנכנסה לרשותו ספק עד
שלא תיכנס לרשותו

דף ו,ב פרק א הלכה ו גמרא הבעל צריך להביא ראיה
מן אילין בתולין ובתולין וכי בטלו לא בבית אביה בטלו
ואת אמר הבעל צריך להביא ראיה וכא הבעל צריך
להביא ראיה :

דף ו,ב פרק א הלכה ז משנה היא אומרת מוכת עץ אני
והוא אומר לא כי אלא דרוסת איש את רבן גמליאל

ורבי אליעזר אומר ר' נאמנת ר' יהושע אומר לא מפיה
אנו חיינן אלא הרי זו בחזקת דרוסת איש עד שתביא
ראייה לדבריה :

דף ו, ב פרק א הלכה ז גמרא אמר רבי לעזר דרבי מאיר
היא דרבי מאיר אמר מוכת עץ כתובתה מאתים אמר
רבי יוסי והוינן סברין מימר מה פליגין ר' מאיר ואילין
רבנן בשכנסה בחזקת מוכת עץ אבל אם כנסה בחזקת
בתולה ונמצאת מוכת עץ אף רבי מאיר מודי מן מה
דתנינן היא אומרת מוכת עץ אני והוא אומר לא כי
אלא דרוסת איש את הדא אמרה אפילו כנסה בחזקת
<מוכת עץ> בתולה ונמצאת מוכת עץ היא המחלוקת
רבי ירמיה בשם רבי זעירא לא אמר כן אלא היא
אומרת מוכת עץ אני וכתובתה מאתים והוא אומר לא
כי אלא דרוסת איש את ואין לך עלי כלום מה אנן
קיימין אם בשכנסה בחזקת בתולה ונמצאת מוכת עץ
אף רבי מאיר מודה אם בשכנסה בחזקת מוכת עץ
ונמצאת מוכת עץ ניכר הוא בפתח פתוח בין בעץ בין
באדם רבי הונא בשם רבי זעירא לא אמר כן אלא היא
אומרת מוכת עץ אני כן אתניתי עמך והוא אומר לא כי
אלא דרוסת איש את לא אתניתי עמך כלום :

דף ו, ב פרק א הלכה ח משנה ראוה מדברת עם אחד
מה טיבו של זה איש פלוני וכהן הוא רבן גמליאל ור'
אליעזר אומרים נאמנת רבי יהושע אומר לא מפיה אנו
חיינן אלא הרי זו בחזקת בעולה לנתין ולממזר עד
שתביא ראייה לדבריה :

דף ז, א פרק א הלכה ח גמרא מהו מדברת נבעלת ולמה
תנינן מדברת לשון נקי רבי אומר נקי רבי יעקב בר אחא
בשם ר' יאשיה הלכה כרבן גמליאל ורבי אליעזר
משום שנים שרבו על אחד רבי יוסי בעי אם הלכה למה
שנים ואם שנים למה הלכה מעתה אין יסבור רבי יוחנן
כרבי יהושע אין הלכה כרבן גמליאל ור' אליעזר אלא
כרבי יהושע מאי כדון משום עדות שהאשה כשירה לה
הוון בעיי מימר מה פליגין רבי יהושע ואילין רבנן

במקום שרוב פסולין אבל במקום שרוב כשירין אף רבי יהושע מודי אתא רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן ור' אילא בשם רבי לעזר אפילו במקום שרוב כשירין היא המחלוקת סבר רבי יהושע הזנות רצה אחר הפסולים אמר רבי זעירא מתניתא אמרה אפילו כשירין מזנין דתני אפילו חסיד שבחסידים אין ממנין אותו אפיטרופוס על עריות :

דף ז, א פרק א הלכה ט משנה היתה מעוברת אמרו לה מה טיבו של עובר זה מאיש פלוני וכהן הוא רבן גמליאל ורבי אליעזר אומרי' נאמנת ור' יהושע אומר לא מפיה אנו חייין אלא הרי זו בחזקת מעוברת מנתין וממזר עד שתביא ראייה לדבריה :

דף ז, א פרק א הלכה ט גמרא אמר רבי לעזר הכל מודין בוולד שהוא שתוקי ותני כן במה דברים אמורים בעידות אשה גופה אבל בוולד הכל מודין שהוא שתוקי אמר ליה ר' יוחנן שתוקי סתם מצינו שתוקי כהן גדול היך עבידא סיעה של כהנים עוברת ופירש אחד מהן ובעל הרי מצינו שתוקי כהן גדול אמר ליה רבי לעזר הרי אלמנת עיסה היא כשירה ובתה פסולה אמר ליה כדברי שהוא מכשיר בה מכשיר בבתה אמר רבי יעקב בר אחא לא אמר כדברי מי שהוא מכשיר הא מכלל דאית חורן פוסל מני מכשיר רבי מאיר מני פוסל רבנן דתני אי זו היא עיסה כשירה כל שאין בה לא חלל ולא ממזר ולא נתין רבי מאיר אומר כל שאין בה אחת מכל אילו בתה כשירה לכהונה אבל

דף ז, ב פרק א הלכה ט גמרא משפחה שנשתקע בה פסול רבי מאיר אומר בודק עד ארבע אימהות ומשיא וחכמים אומרים בודק לעולם רבי ירמיה בשם רבי זעירא לא אמר כן אלא רבי לעזר שאל לרבי יוחנן אלמנת עיסה מה היא אמר ליה כשירה בתה מה היא א"ל כדברי מי שהוא מכשיר בה מכשיר בבתה הוון בעי מימר על דעתיה דרבי לעזר שתוקי פסול על דעתיה דרבי יוחנן שתוקי כשר אף רבי יוחנן אית ליה שתוקי

פסול בשיטתו השיבו בשיטתך שאת אומר אף שתוקי
סתם מצינו שתוקי כהן גדול היך עבידא סיעה של
כהנים עוברת ופירש אחד מהן ובעל הרי מצינו שתוקי
כהן גדול מילתא דרבי זירא אמר שתוקי כשר ר' זעירא
בעא קומי רבי יוסי אף לעניין משפחה כן אמר ליה כן
אמר רבי שמעון בן לקיש תמן תנינן לעניין משפחה
ברם הכא לענין קדשי הגבול מילתא דרבי שמואל בר
יצחק שתוקי פסול רבי שמואל בר רב יצחק בעא מעתה
אין שתוקי כרבן גמליאל וכרבי אליעזר אלא כרבי
יהושע חזר ואמר יש שתוקי כרבן גמליאל וכרבי
אליעזר בשותקת ואפילו תימר במדברת באומרת איני
יודעת:

דף ז,ב פרק א הלכה י משנה אמר ר' יוסי מעשה
בתינוקת שירדה למלאות מים מן העין ונאנסה אמר
רבי יוחנן בן נורי אם רוב העיר משיאין לכהונה הרי זו
תינשא לכהונה:

דף ז,ב פרק א הלכה י גמרא רב יהודה בשם רב כהן
קרונה של ציפורין הוה עובדה ר' ירמיה ר' חמא בר
עקובא תריהון אמרי בשם רבי חנינה בשם רבי ינאי

דף ח,א פרק א הלכה י גמרא מודה רבי יהושע באנוסה
ר' חזקיה רבי אבהו בשם ר' יוחנן מודה רבי יהושע
באנוסה רב חייה בר אשי אמר בשם רב הלכה כרבי
יוסי שאמר משם רבי יוחנן בן נורי רבי זעירא בעא
קומי רבי יסא היך עבדין עובדא אמר ליה כרבי יוסי
שאמר בשם רבי יוחנן בן נורי אמר רבי אילא בשם רבי
ינאי תוכה שבציפורין בעל רבא בשם רבי ינאי ראו
אותו פורש מציפורין ובעל חזקה שפוסל ששם בעל
פלטיא מהו רבי ירמיה בר ווא רבי יוסי אומר ברוב
חייליה דרבי ירמיה מן הדא דמר רבי חייה בשם רבי
יוחנן מבוי שכולה גויס וישראל אחד דר בתוכו ונפל
בתוכו מפולת מפקחין עליו בשביל ישראל ששם
ופלטיא הולכין אחר הרוב ומהו דאמר רבי בא בשם
רבי ינאי ראו אותו פורש מציפורין ובעל חזקה שפסול

ששם בעל על דעתיה דרבי ירמיה והן שראוהו פורש מן
הבתים ועל דעתיה דרבי יוסי אפילו בפלטיא היתה
ציפורין נעולה רבי יוסי אומר עד שיוכיח וכא רבי יוסי
אומר ברוב חייליה דר' יוסי מן הדא דמר רבי זעירא
רבי יוסי בשם ר' יוחנן נתחלפה קופתו אצל הטוחן אם
הוחזק עם הארץ להיות טוחן שם אותו היום חושש
ואם לאו אינו חושש מה בינה ולסירקי לא כן תני
סירקית שהיא מסתפקת יום אחד מן האיסור נעשה
אותו היום הוכיח לכל הימים סירקית איפשר לה שלא
להסתפק וכא אני אומר

דף ת,ב פרק א הלכה י גמרא לא הוחזק עם הארץ
להיות טוחן שם באותו היום וחושש וכא אני אומר לא
ירד הפסול אלא למלאות שם באותו היום וחושש והא
רבי אילא רבי ינאי אומר תוכה שבציפורין בעל והא ר'
בא בשם ר' ינאי אומר ראו אותו פורש מציפורין ובוכל
חזקה פסול ששם בעל ובנמצא הולכין אחר הרוב מן
קושיי מדמו לה רבנין לשרצים דתני תשע צפרדעים
שרץ אחד ברשות היחיד ונגע באחד מהן ואין ידוע
באיזו נגע ספיקו טמא פירש לרשות הרבים ונגע ספיקו
טהור חזר לרשות היחיד ונגע ספיקו טמא ולנמצא הלך
אחר הרוב אמר רב חסדא ולא מצאו כל אנשי חיל
ידיהם אמר רבי אימי ברוך שבחר בהם ובדבריהם עד
דאת מדמי לה לרשות היחיד דמיתה לרשות הרבים
דתני ט' שרצים וצפרדע אחד ביניהן ברשות הרבים
ונגע באחד מהן ואין ידוע באי זה מהן נגע ספיקו טהור
פירש לרשות היחיד ונגע בו ספיקו טמא חזר לרשות
הרבים ונגע בו ספיקו טהור ולנמצא הלך אחר הרוב
אמר רב חסדא ולא מצאו כל אנשי חיל ידיהם א"ר
אימי ברוך שבחר בהן ובדבריהן קרונה של ציפורין לאו
רשות הרבים הוא אמר ר' יוסי מכיון ששניהן יכולין
להתייחד כמאן דהוא רשות היחיד מעשה בתינוקת
שראו אותה מושלכת לאישפה אתא עובדא קומי ר'
ישמעאל בי ר' יוסי ואמר תיטפל לעיסה רבי ירמיה
סבר מימר לעיסה כשירה רבי ישמעאל בי רבי יוסי

חלוק על אביו אמר רבי יוסי ואפיי תימא לעיסה פסולה
לית רבי ישמעאל בי רבי יוסי חלוק על אביו למה
כשירים מזנין ופסולין משליכין:

מסכת כתובות פרק ב

דף ח, ב פרק ב הלכה א משנה האשה שנתארמלה או
שנתגרשה היא אומרת בתולה נישאתי והוא אומר לא
כי אלא אלמנה שאתיך אם יש עדים שיצאת בהינומא

דף ט, א פרק ב הלכה א משנה וראשה פרוע כתובתה
מאתים רבי יוחנן בן ברוקה אומר אף חילוק קליות
ראייה:

דף ט, א פרק ב הלכה א גמרא ניחא שנתגרשה
נתאלמנה מי עורר היורשים והלך אחר הרוב ורוב
הנישאות בתולות נישאות אמור מעתה בתולה נישאת
זאת אומרת שלא הילכו למידת הדין ולממון אחר
הרוב תמן תנינן שור שנגח את הפרה ונמצא עוברה
בצידה וכי רוב הפרות מפילות אמור מחמת נגיחה
הפילה אמר רבי אבהו זאת אומרת שלא הילכו למידת
הדין ולממון אחר הרוב אמר רבי אבון ובדבר אחד
הלכו במידת הדין ולממון אחר הרוב כהדא דתני רבי
אחא גמל שהיה אוחר בין הגמלים ונמצא שם אחד מהן
מת חייב אני אומר אותו שהיה אוחר נשכו טענו מנה
וכפר בו והביא עדים שחייב לו חמשים רבי חייה רבא
אומר נשבע על השאר רבי יוחנן אומר אינו נשבע על
השאר משנים אוחזין בטלית למד רבי חייה רבא
דתנינן תמן שנים אוחזין בטלית זה אומר אני מצאתיה
וזה אומר אני מצאתיה זה שתופס בחציה כמביא עדים
שחציה שלו והלה אומר כולה שלי וזה שהוא תופס
בחציה כמביא עדים שחציה שלו והלכה אומר כולה
שלי נשבע שאין כולה שלי ולא שמיע דמר רבי אילא
בשם רבי יוחנן תקנת שבועה היא שלא יהא אדם רואה
את חבירו בשוק ואומר לו טלית שעליך שלי הוא בוא

וחלק עמי טליתך רבי אבין בשם רב מודה חביבי בשטר
היך עבידה טענו מנה וכפר בו והוציא שטר שהוא חייב
לו חמשין אין לו

דף ט, ב פרק ב הלכה א גמרא אלא חמשין ואמר רבי
יוסי בי ר' בון נשמעינה מן הדא כסף סילעין די אינון
ונמחקו אין פחות משנים מיכן ואילך המלוה אומר
חמש והלוה אומר שלש בן עזאי אומר הואיל והודה מן
הטענה ישבע וחכמים אומריי אין הודאה מן הטענה
מפני שאין הודאה מן הטענה והא אם הודייה מן
הטענה חייב וכא לא כמי שהודייה מן הטענה היא כל
עמא מודיי שהוא חייב לה מנה והיא כתובעת בידו מנה
אחר והוא אינו מודה לה המוציא מחבירו עליו
הראייה. בהינומה. תמן נמנומה רבנין דהכא אמרין
פיריומא. יוצאה וראשה פרוע. רבי חייה בשם רבי
יוחנן בגין אילו שיצאו ביום הכיפורים וראשה פרוע
ועידיה מעידין אותה שלא נבעלה וחש לומר שמא
בתולה מן הנישואין היא זאת אומרת בתולה מן
הנישואין אינה יוצאת וראשה פרוע וחש לומר שמא
מוכת עץ היא אלא כר' מאיר דר' מאיר אומר מוכת עץ
כתובתה מאתים וא"ר יוחנן לא חשו על דבר שאינו
מצוי. ר' יוחנן בן ברוקה אומר אף חילוק קליות ראייה
וחש לומר שמא בתולה מן הנישואין היא זאת אומרת
בתולה מן הנישואין אין לה חילוק קליות תני אבא
שאול אומר אף מי שהוליכו לפני חבית של בסורות
וחש לומר שמא מן הנישואין היא זאת אומרת בתולה
מן הנישואין אין לה חבית של בסורות :

דף י, א פרק ב הלכה ב משנה מודה ר' יהושע באומר
לחבירו שדה זו של אביך היתה ולקחתיה ממנו נאמן
שהפה שאסר הוא הפה שהתיר אם יש עדים שהיא של
אביו והוא אומר לקחתיה ממנו אינו נאמן :

דף י, א פרק ב הלכה ב גמרא מודי רבי יהושע ואין פליג
בקדמיתא אינו נאמן בשלא אכלה שני חזקה אבל אם
אכלה שני חזקה נאמן בשלא מת אביו מתוכה אבל אם

מת אביו מתוכה אפילו לא אכלה שני חזקה נאמן כהדא ראובן אוכל שדה בחזקת שהיא שלו והביא שמעון עדים שמת אביו מתוכה מפקין לה מראובן ומחזירין ליה לשמעון חזר ראובן והביא עדים שלא מת אביו מתוכה א"ר נחמן בר יעקב אנא אפיקתיה מראובן אנא מחזיר ליה לראובן רבנין דהכא סברין כן רבנין דתמן אמרין משעה שיצאת עדות ברורה יצאת >כן רבנין דהכא אמרין משעה שנישאת בעדות ברורה נישאת< א"ר יוסי מודו רבנין דתמן שאילו משעה ראשונה שנים אומרים מת אביו מתוכה ושנים אומרים לא מת מתוכה שהשדה בחזקת ראובן א"ר יוחנן ותני כן שנים אומרים מת ושנים אומרים לא מת

דף י, ב פרק ב הלכה ב גמרא לא תינשא ואם נישאת לא תצא שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה לא תינשא ואם נישאת תצא תמן אמרין לא שנייה היא מיתה היא גירושין לא תינשא ואם נישאת לא תצא על דעתיהון דרבנין דתמן ניחא היא מיתה היא גירושין על דעתיהון דרבנין דהכא מה בין מיתה מה בין גירושין ר' זעירא אמר לה סתם ר' חייה בשם ר' יוחנן הדעת מכרעת לעידי מיתה שאילו יבוא הוא מכחיש א"ר חזקיה רבנין דתמן כדעתין כמה דרבנין דתמן אמרין משעה שיצאת בעדות ברורה יצאת כן רבנין דהכא אמרין משעה שנישאת בעדות ברורה נישאת אמר רבי יוסי לא מסתברא דלא מחלפא שיטתין דרבנין דתמן לא מודו רבנין דתמן שאילו משעה ראשונה שנים אומרים מת אביו מתוכה ושנים אומרים לא מת אביו מתוכה שהשדה בחזקת ראובן אילו שנים אומרים נתגרשה ונישאת ושנים אומרים לא נתגרשה לא תצא יאות מתנית' פליגא על רבי יוחנן שנים אומרים נתקדשה ושנים אומרים לא נתקדשה לא תינשא ואם נישאת לא תצא א"ר הושעיה פתר לה רבי יוחנן שנים אומרים נתקדשה ונתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה לא תינשא ואם נישאת לא תצא מה בינה

לקדמיתא תמן הוחזקה אשת איש בפני הכל ברם הכא
לא הוחזקה אשת איש אלא בפני שנים

דף יא, א פרק ב הלכה ב גמרא לכשיבואו שנים ויאמרו
זה הוא שקידש מתניתא פליגא על ר' יוחנן שנים
אומרים נשבית והיא טהורה ושנים אומרים נשיבת
והיא טמאה לא תינשא ואם נישאת לא תצא א"ר יוסי
מאחר שאילו אומרים טהורה ואילו אומרים טמאה
כמי שאילו אומרים נשבית ואילו אומרים לא נשבית
ואנן חיים מפיה שנים אומרים נתקדשה ושנים
אומרים לא נתקדשה רבי יונה מדמי לה לחלבים אילו
שנים אומרים פלוני אכל חלב ושנים אומרים לא אכל
חלב שמא אינו מביא אשם תלוי מספק וכא יתן גט
מספק א"ל ר' יוסי לא תדמינה לחלבים שכן אפילו
אמר לבי נוקדיני מביא אשם תלוי מתניתא פליגא על
ר' יוסי שנים אומרים נתקדשה ושנים אומרים לא
נתקדשה לא תינשא וסיפא פליגא על ר' יונה אם נישאת
תצא א"ר מנא לא דר' יוסי אומר תינשא ולא ר' יונה
אומר אם נישאת תצא לא אמר לה אלא לא תדמינה
לחלבים שכן אפילו אמר לבי נוקדיני מביא אשם תלוי:

דף יא, א פרק ב הלכה ג משנה העדים שאמרו כתב
ידינו זה אבל אנוסים היינו קטנים היינו פסולי עדות
היינו הרי אילו נאמנין אם יש עדים שהוא כתב ידן או
שהיה כתב ידן יוצא ממקום אחר אינן נאמנין:

דף יא, א פרק ב הלכה ג גמרא תני וכן העדים שהעידו
בין לטמא בין לטהר בין לרחק בין לקרב בין לאסור בין
להתיר בין לזכות בין לחובה עד שלא נחקרה עדותן
בבית דין אמרו מבדין היינו הרי אילו נאמנין
משנחקרה עדותן בבית דין אמרו מבדין היינו אינן
נאמנין רשב"ל אמר עשו העדים החתומין על השטר
כמי שנחקרה עדותן בבית דין הן אומרים כתב ידינו
הוא ואחרים אומרים כתב ידן הוא תני ר' חייה לא
מעלין ולא מורידין א"ר יוסי מתניתא אמרה כן אם יש
עדים שהוא כתב ידן או שהיה כתב ידן יוצא ממקום

אחר אינן נאמנין הן אומרים כתב ידינו הוא ואחרים
אומרים אינו כתב ידם אמר ר' מנא נעשה כשטר
שנקרא עליו ערער א"ר אסי ובלבד בשטר שנקרא עליו
ערער ונתקיים בב"ד

דף יא,ב פרק ב הלכה ג גמרא רבי לעזר אמר לא
נתקיים בבית דין אמר רבי אילא טעמא דר' לעזר כיון
שהוחזקו העדים להיות חתומין בשטר כמי שנחקרה
עדותן בבית דין רב חנא אמר למידין מספר מונה כגון
אילין דאמרין ספרוי דאסי ובאילין איגראתא צריכין
אמר רבי יוסי בי ר' בון ובלבד שלשה שטרות של שלשה
בני אדם רב חונה בשם רב נאמנין העדים לומר שטר
אמנה ושטר פוסיטים הוא דרב אמר אסור לחתום
בשטר אמנה ובשטר פוסיטים מה ופליג אמרי בשם רב
נאמנין העדים לומר שטר אמנה ושטר פוסיטים הוא
מילתא דרב פליגא על מילתא דרב אמר רבי חגי לא דרב
אמר אסור לחתום אלא אסור לקיים כהדא (איוב יא)
אם און בידך הרחיקהו זה שטר אמנה ושטר פוסיטים
ואל תשכן באהליך עולה זה שטר פרוע:

דף יא,ב פרק ב הלכה ד משנה זה אומר זה כתב ידי
וזה כתב ידו של חבירי וזה אומר זה כתב ידי וזה כתב
ידו של חבירי הרי אילו נאמנים זה אומר זה כתב ידי
וזה אומר זה כתב ידי צריכין שיצטרף עמהן אחר דברי
רבי וחכמים אומרים אינן צריכין שיצטרף עמהן אחר
אלא נאמן אדם לומר זה כתב ידי:

דף יא,ב פרק ב הלכה ד גמרא למה נצרכה לרבי אף על
גב דרבי אומר צריכין שיצטרף אחר עמהן מודה הוא
הכא שהן נאמנין אמר רבי זעירא תני בכתובות דבית
רב דברי ר' <לעזר> על השטר ודברי חכמים כמעיד על
המלוה תני כותב אדם עדותו ומעידה אפילו לאחר כמה
שנים רב חונה אמר והוא שיהא זכור עדותו רבי יוחנן
אמר אף על פי שאינו זכור עדותו ותייא דרב חונה כרבי
ור' יוחנן כרבנין רבי זעירא רב חונה בשם רב אין הוא

ואחר מצטרפין על חתימת העד השני היך עבידא היה
אחד מכיר כתב ידו וכתב ידו של חבירו

דף יב, א פרק ב הלכה ד גמרא ואחד אין אדם מכירו
וחבירו מכירו חבירו מה הוא שיצטרף עם אחד מן
השוק להעיד עליו הדא הוא דמר רבי זעירא רבי הונא
בשם רב אין הוא ואחר מצטרפין על חתימת העד השני
לא צורכה דלא כשהיו שנים אחד הכל מכירין כתב ידו
ואחד אין אדם מכירו וחבירו מכירו חבירו מהו שיעשה
כאחד מן השוק להעיד עליו אם אתה אומר כן נמצאת
כל העדות מתקיימת בעד ר' א"ר יודן ויאות אלו שנים
שיצאו מעיר שרובה גוים כגון הדא סוסיתא אחד הכל
מכירין אותו שהוא ישראל ואחד אין אדם מכירו
חבירו מכירו מהו שיעשה כאחד מן השוק להעיד עליו
אם אומר את כן לא נמצאת כלה עדות מתקיימת בעד
אחד וכא נמצאת כל העדות מתקיימת בעד אחד רבי
חגי א"ר זעירא בעא עד אחד בפה ועד אחד בשטר מהו
שיצטרפו עד אחד בכתב כלום הוא לכן צריכה כשהיו
שנים מצאו לקיים כתב ידו של ראשון ולא מצאו
לקיים כתב ידו של שני רבי מנא בעא עד אחד בכתב
מהו לזוקקו לשבועה עד אחד בכתב כלום הוא לכן
צריכה כשהיו שנים מצאו לקיים כתב ידו של ראשון
ולא מצאו לקיים כתב ידו של שני כהדא

דף יב, ב פרק ב הלכה ד גמרא אין מקבלין מן העדים
אלא אם כן ראו שניהן כאחת רבי יהושע בן קרחה
אומר אפילו ראו זה אחר זה רבי ירמיה רבי שמואל בר
רב יצחק בשם רב מודין חכמים לר' יהושע בן קרחה
בעידי בכורה ובעידי חזקה רבי בא בשם רבי ירמיה אף
בעדי סימנים כן מה דא פשיטא כשהו אומר ראיתי
שתי שערות בגבו וזה אומר ראיתי שתי שערות בגבו
אחד אומר ראיתי שיערה אחת בגבו ואחד אומר ראיתי
שיערה אחת בכריסו לא כלום כל שכן גבו וגבו שנים
אומרים ראינו שיערה אחת בגבו ושנים אומרים ראינו
שיערה אחת בכריסו רבי יוסי בר בון ורבי יהושעיא
בריה דר' שמאי חד אמר פסול וחורנא אמר כשר מאן

דמר פסול כמעיד על חצי סימנין ומאן דמר כשר שמא נשרו אחד אומר ראיתי שתי שערות בגבו ואחד אומר ראיתי שתי שערות בכרסו רבי בא אומר דברי הכל כשר רבי חגי אומר דברי הכל פסול רבי יוסי אמר במחלקות אמר רבי יוסי לרבי חגי והא ר' יודן סבר דכוותי אמר על דרביה אנא פליג לא כל שכן עלויה אמר רבי מנא יאות אמר רבי חגי אלו שטר שהוא מחותם בארבע חותמות וקרא עליו ערער זה מעיד על שנים וזה מעיד על שנים שמא כלום הוא ואין כל חתימה וחתימה צריכה שני עדים וכה כל סימן וסימן צריך שני עדים ר' חנינא יליף לה משני חזקה אלו אחד מעידה שאכלה שנה ראשונה שניי ושלישית ואחד מעידה שאכלה שנה רביעית חמשית וששית שמא כלום הוא ואין כל חזקה וחזקה צריכה שני עדים וכה כל סימן וסימן צריך שני עדים :

דף יב,ב פרק ב הלכה ה משנה האשה שאמרה אשת איש הייתי וגרושה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר אם יש עדים שהיא אשת איש והיא אומרת גרושה אני אינה נאמנת :

דף יב,ב פרק ב הלכה ה גמרא תני אם משנישאת באו עדים הרי זו לא תצא רב חונה ור' חנינה תריהון אמרין לא סוף דבר משנישאת אלא אפילו התירוה ב"ד להינשא כהדא חדא איתא אתת לגבי ר' יוחנן אמרה ליה אשת איש הייתי וגרושה אני והתירוה מן דנפקת אמרין ליה רבי הרי עידיה בלוד אמר כך אני אומר אפילו עדיה בקסוסנון תמתין א"ר יוסי בר בון תרין עובדין הוון אחד אמרין ליה הרי עדיה בלוד וא' אמרין לו הרי עדיה בקסרין וכן הוה אמר לון כך אומר אני אפילו בקסוסנון תמתין ר' יודן בעא אשת איש הייתי ונתגרשתי במקום פלוני ובאו שנים ואמרו לא נתגרשה אשה במקום פלוני מכחישין הן אותה רבי יוסי בעא אמרה אשת איש הייתי ונתגרשתי במקום פלוני באותו היום ובאו ואמרו נתגרשה אשה במקום פלוני ובאו

שנים ואמרו לא נתגרשה אשה במקום פלוני כהכחיש
עדות בתוך עדות אנו כחייך מפיה

דף יג, א פרק ב הלכה ה גמרא היום אמרה אשת איש
הייתי ולמחר אמרה גרושה אני אמרינן לה אתמול
אמרת אין ויום דין אכין אמרה לון מפני כת של פריצים
שהיו באין להזדוג לי רבי אבין בשם רבי אילא מכיון
שהביאה מתלא לדבריה נאמנת כהדא שמואל בעא
אזדיקוקי לאיתתיה אמרה ליה טמאה אני למחר
אמרה ליה טהורה אני אמר לה אתמול אמרת טמאה
יומא דין טהורה אמרה ליה לא הווה בחיילי היי שעתא
אתא שאל לרב א"ל מכיון שהביאה מתלא לדבריה
נאמנת :

דף יג, א פרק ב הלכה ו משנה האשה שאמרה נשבית
וטהורה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר אם
יש עדים שנשבית והיא אומרת טהורה אני אינה נאמנת
אם משנישאת באו עדים הרי זו לא תצא :

דף יג, א פרק ב הלכה ו גמרא רב חונה אמר לא סוף
דבר שנישאת אלא אפילו התיירוה בית דין לינשא נשים
נשבו לשם אתא עובדא קומי אבא בר בא ולוי ושמואל
אמרו מסרו להן עדים ניסקון לארעא דישראל אמר
ליה ומה נעשה לימים הראשונים שנתייחדו אמר ליה
אבא בר בא אילו הוינן בנתך כן הייתה אומר
ואישתביין בנתיה דשמואל כשגגה שיוצא מלפני
השליט כד סלקון להכא סלקון שביין עמהון עלין קומי
רבי חנינה אוקימן שביין מלבר אמרו ליה נשבינו
וטהורות אנו והתירן מן דנפקן שלחון שביין עלין אמר
ניכרות אילו שבנות חכם הן מן דאיתודעין מאן הויין
אמרין לשמעון בר בא איטפל בקריבתך נסב לקדמיתא
ומיתת לתניינא ומיתת למה בגין דשקרון חס ושלוס
לא שקרון אלא מן חטאת דחנניה בן אחי רבי יהושע
שעיבר את השנה בחוצה לארץ :

דף יג,א פרק ב הלכה ז משנה שתי נשים שנשבו זאת אומרת טהורה אני וזאת אומרת טהורה אני אינן נאמנות בזמן שהן מעידות זו על זו הרי אילו נאמנות וכן שני אנשים זה אומר כהן אני וזה אומר כהן אני אינן נאמנין בזמן שהן מעידין זה את זה הרי אילו נאמנין :

דף יג,ב פרק ב הלכה ז גמרא רבי חייה בשם ר' יוחנן מתניתא לעניין קדשי הגבול אבל לעניין משפחה ולקדשי המזבח צריך שני עדים והא תני מעלין לכהונה ללויה לישראל עפ"י עד אחד ניחא לכהונה ללויה לישראל ולא לעניין משפחה ליתן לו מעשר עני שתי חזקות לכהונה בארץ ישראל נשיאות כפים וחילוק גרנות ובסוריא נשיאות כפים אבל לא חילוק גרנות עד מקום ששלוחי החדש מגיעין עד גמרין ובבל כסוריא רבי שמעון בן אלעזר אומר אף באלכסנדריאה בשעה שבתי דינין יושבין שם תני רבן שמעון בן גמליאל כשם שהתרומה חזקה לכהונה כך מעשר ראשון חזקה לכהונה והחולק על פי ב"ד אינה חזקה לכהונה אני אומר תרומה נפלה לו מאבי אמו כהן אמר ר' ישמעאל בי רבי יוסי מימיי לא העדתי עדות ופעם אחת העדתי והעליתי עבד לכהונה ר' יצחק בן חקולה אמר ור"ש ברבי חד העלה אח מפי אחיו וחרנה העלה בן מפי אביו חד לכהונה וחד ללויה חד בר נש אתא לגבי דרבי <אילא> אמר ליה בני הוא זה וכהן הוא אמר ליה בנך הוא ואינו כהן אמר ליה ר' חייה רובה אם מאמינו את שהוא בנו האמינו שהוא כהן ואם אין את מאמינו שהוא כהן אל תאמינו שהוא בנו א"ל בנו הוא אלא אני אומר בן גרושה הוא או בן חלוצה הוא א"ר אבין אכין א"ל אם מאמינו את שהוא בנו האמינו שהוא כהן ואם אין את מאמינו שהוא כהן אל תאמינו שהוא בנו ויעשה כהרחק עדות ויהא נאמן עליו אמר לו בנו הוא אלא אני אומר בן גרושה וחלוצה הוא לא כן אמר רבי יצחק בן חקולה ור' שמעון בר' חד העלה אחד ע"פ אחיו וחרנה העלה בן מפני אביו נימא משהעלה רבי אח מפני אחיו

דף יד, א פרק ב הלכה ז גמרא אפילו תימר בן מפי אביו
ללוייה :

דף יד, א פרק ב הלכה ח משנה ר' יהודה אומר אין
מעלין לכהונה על פי עד אחד א"ר אלעזר אימתי
במקום שיש עוררין אבל במקום שאין עוררין מעלין
לכהונה על פי עד אחד רבן שמעון בן גמליאל אומר
משום ר' שמעון בן הסגן מעלין לכהונה על פי עד אחד :

דף יד, א פרק ב הלכה ח גמרא ר' חייה בשם רבי יוחנן
אין ערער פחות משני רבי בון בר חייה בעא מה אנן
קיימין אם בשהעלו אותו באחד יורידו אותו באחד
ואם בשהעלו אותו בשנים אפילו כמה לא יורידו אותו
אמר רבי הונא אתיין כרבנין דתמן ברם רבנין דהכא
וכרב נחמן בר יעקב כשם שמעלים אותו בשנים כך
מורידין אותו בשנים :

דף יד, א פרק ב הלכה ט משנה האשה שנחבשה ע"י
עכו"ם על ידי ממון מותרת לבעלה על ידי נפשות
אסורה לבעלה עיר שכבשה כרקום כל הכהונות
שבתוכה פסולות ואם יש עדים אפילו עבד אפילו שפחה
הרי אילו נאמנין שאין אדם נאמן ע"י עצמו אמר רבי
זכריה בן הקצב המעון הזה לא זזה ידו מתוך ידי משעה
שנכנסו עכו"ם לירושלים עד שיצאו אמרו לו אין אדם
מעיד על ידי עצמו :

דף יד, א פרק ב הלכה ט גמרא תמן תנינן העיד ר' יוסי
הכהן ור' זכריה בן הקצב על תינוקת שהורהנה
באשקלון וריחקוה בני משפחה ועידיה מעידין אותה
שלא נסתרה ולא נטמאה לפי שהעדים מעידין אותה
שלא נסתרה ושלא נטמאה הא אם אין עידיה מעידין
אותה שלא נסתרה ושלא נטמאה לא אמר רבי לעזר
שנייה היא בהירהון שהרבים נוהגין לו בהתר : על ידי
נפשות אסורה : ר' יודן בריה דרב חמא דכפר תחמין
בשם חזקיה והוא שנגמר דינה להריגה רבי יוחנן אמר
אפי' לא נגמר דינה להריגה אמרין בשם רבי יוחנן אשת

לסטים כלסטים. אי זהו כרקום רבי בא בשם רב חייה
בר אשי כגון

דף יד, ב פרק ב הלכה ט גמרא דוגין ושלשלויות וכבלים
ואווזים ותרנגולין ואפרטוטות מקיפין את העיר ומר
רבי בא בשם רב חמא בר אשי מעשה היה וברחה משם
סומה אחת היה שם פירצה אחת מצלת את הכל היו
שם מחבויים צריכה ר' זעירה ר' בא בר זבדא רבי יצחק
בר חקולה בשם ר' יודן נשיאה ובלבד כרקום של אותה
מלכות אבל כרקום של מלכות אחרת כליסטים הן
ואפילו קטן ר' אימי בשם ר' יהושע בן לוי אפילו קטן
אפילו קרוב אפילו קטן וקרוב נשמענה מן הדא חנניה
קרתיסיה אישתבאי הוא ובניה ואיתתיה אתון לגבי
רבי חנינא ולא קבלון אתון לגבי רבי יהושע בן לוי
וקבלון הדא אמרה אפילו קטן וקרוב רבי חייה בר יוסף
שלח בתר אתתיה אמר יסקון עימה תלתא תלמידין
שאם יפנה אחד מהן לצורכו תתיחד עם שנים והא
תנינן מוסרין לו שני תלמידי חכמים שמא יבוא עליה
בדרך אמר רבי אבין ובעלה הרי שלשה אף הוא שכר
לה את הבית והוא מעלה לה מזונות ולא היה מתייחד
עמה אלא בפני בניה וקרא על עצמו הפסוק הזה
(ירמיהו מה) יגעתני באנחתי ומנוחה לא מצאתי :

דף יד, ב פרק ב הלכה י משנה ואילו נאמנין להעיד
בגודלן מה שראו בקוטנן נאמן אדם לומר זה כתב ידו
של אבא וזה כתב ידו של רבי וזה כתב ידו של אחי זכור
אני באשת פלוני שיצתה בהינומה וראשה פרוע ושהיה
איש פלוני יוצא מבית הספר לטבול לתרומתו לשהיה
חולק עמנו בגורן ושהמקום הזה בית הפרס הוא ועד
כאן היינו באין בשבת אבל אינו נאמן אדם לומר דרך
היה לאיש פלוני במקום הזה מעמד ומספד היה לאיש
פלוני במקום הזה :

דף יד, ב פרק ב הלכה י גמרא תני ובלבד דברים שהן
רגילין בהן תני ובלבד שיצטרף עם אחרים וחש לומר
שמא עבד הוא הדא מסייעא לההיא דמר רבי חמא בר

עוקבה בשם רבי יוסי בר חנינה אסור לאדם ללמד את
עבדו תורה

דף טו, א פרק ב הלכה י גמרא לא כן א"ר זעירא בשם
רב ירמיה העבד עולה משבעה קרייות וידבר עולה מג'
פסוקים תיפתר שלמד מאיליו או שלמדו רבו כטבי
וחש לומר שמא עבד הוא מסייעא לההיא דתני ר' חייה
נשים ועבדים אינן חולקין על הגורן אבל נותנין לו
מתנות כהונה ולוייה מתוך הבית מהו להוציא ממון
מתוך עדותן היך עבידא היו הכל יודעין עד שדה ראובן
תחום שבת ובאו ואמרו עד כאן היינו באין בשבת
ונמצאת השדה של שמעון מהו מפיקתה מן שמעון
ומחזרתה לראובן מהו שיהו נאמנין לומר יוצאין היו
ללקט בפני שביעית ושמענו פלוני ממלל על פלונית
אשתו אשה פלנית ממללת על בניה ר' אחא ר' שמואל
בעי הוזמו מהו שישלימו או ייבא כיי דא"ר בא רב
יהודה בשם שמואל אין לומדין דבר מדבר בעדים
זוממין וכא כן תני שאכלנו בקציצת פלוני ופלוני מהו
בקציצת בשעה שהיה אדם מוכר את שדה אחוזתו היו
קרובין ממלין חביות קליות ואגוזים ושוברין לפני
התינוקות והתינוקות מלקטין ואומרים נקצץ פלוני
מאחוזתו ובשעה שהיתה חוזרת לו היו עושין לו כן
ואומרים חזר פלוני לאחוזתו אמר רבי יוסי בי רבי בון
אף מי שהיה נושא אשה שאינה הוגנת לו קרוביו ממלין
חביות קליות ואגוזים ושוברין לפני התינוקות
והתינוקות מלקטין ואומרים נקצץ פלוני ממשפחתו
ובשעה שהיה מגרשה היו עושין לו כן ואומרים חזר
פלוני למשפחתו: בגודלן מה שראו בקוטנן כו'. אין
נאמנין אלא בגודלן מה שראו בקוטנן הא בקוטנן לא
תמן תנינן נאמנת אשה או קטן לומר מיכן יצא נחיל
מהלך לתוך שדהו ונוטל את נחילו ובההוא אמר כן רבי
אחא רבי חנניה בשם ר' יוחנן לא אמר ר' יוחנן בן
ברוקה אלא על נחיל של דבורים שאין גזילו דבר תורה
תני רבי אושעיה ובלבד במפריח אבל בשוכו לא רבי
זעירא בעא קומי ר' מנא לא מסתברא על אתר הא

לאחר זמן לא אמר ליה אף אנא סבור כן ותנינן במה
דברים אמורים שהעידו במאמרן אבל יצאו וחזרו אני
אומר מפני יראה ופיתוי אמרו:

מסכת כתובות פרק ג

דף טו,ב פרק ג הלכה א משנה אילו נערות שיש להן
קנס הבא על הממזרת ועל הנתינה ועל הכותית והבא
על הגיורת ועל השפחה ועל השבויה שנפדו או שנתגיירו
או שנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד
הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו ועל
אחות אשתו ועל אשת אחיו ועל אשת אחי אביו ועל
הנידה יש להן קנס אף על פי שהן בהיכרת אין בהן
מיתת בית דין:

דף טו,ב פרק ג הלכה א גמרא כתיב (דברים כב) ולו
תהיה לאשה אשה שהיא ראויה לו וממזרת היא ראויה
לו רבי שמעון בן לקיש אמר (שמות כב) כסף ישקול
כמוהר הבתולות ריבה כאן בתולות הרבה אמר רבי
זעירא אילו היה כתיב בתולות כמוהריות לית כתיב
אלא כמוהר הבתולות לא ריבה אותן הכתוב אלא
למוהר בלבד ויידא אמרה הדא דתני חזקיה (שם) אם
מאן יאמן אביה אין לי אלא שמיאן אביה מניין שאם
ימאנו אפילו מהשמים תלמוד לומר מאן ימאן מ"מ
מעתה הבא על השפחה <לא> יהא לה קנס לית יכול
דתני יכול הבא על השפחה ארמית יהא חייב תלמוד
לומר (שם) מהר ימהרנה לו לאשה את שיש לו הוייה
בה יצאת שפחה ארמית שאין לו הוייה בה התיבון הרי
אחותו אין לו הוייה בה והוא משלם קנס שנייא היא
שיש לה הוייה אצל אחר הרי בתו יש לה הוייה אצל
אחר ואינו משלם קנס שנייא היא שהוא מתחייב בנפשו
שכל המתחייב בנפשו אינו משלם ממון. נתינה. אמר
רבי יוסי נתינים לא חשו להם אלא משום פסולי
משפחה אין תימר משום פסולי עבדות מעתה הבא על
הנתינה לא יהיה לה קנס ותנינן הבא על הנתינה יש לה

קנס. כותית. אתיא כמאן דאמר כותי כישראל לכל דבר ברם כמאן דמר כותי כגוי לא בדא דאיתפלגון כותי כגוי דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר כותי כישראל לכל דבר אפילו תימא כותי כגוי כותי משום מה הן פסולין לא משום גוי ועבד גוי ועבד הבא על בת ישראל הוולד ממזר וממזרת יש לה קנס לחומרין או לעניין משפחה את עבד ליה גוי ועבד הבא על בת ישראל הוולד ממזר

דף טז, א פרק ג הלכה א גמרא לענין קנס את עביד ליה כישראל הבא על הגויה הוולד גוי א"ר יוסי בי ר' חנינא האונס והמפתה את היתומה פטור אמר רבי בא בר ממל מחלוקת כר' יוסי הגלילי ברם כר' עקיבה יש לה קנס וקנסה של עצמה אמר רבי יוסי מתניתא אמרה פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד ולא כיתומה היא והתני (דברים כב) תחת אשר עינה לרבות את היתומה לקנס דברי רבי יוסי הגלילי אמר ר' אחי תיפתר שבא עליה עד שלא מת אביה ומת אביה כבר נראה ליתן לאביה תמן תנינן האוכל תרומה מזיד משלם את הקרן ואינו משלם את החומש ותנינן אילו הן הלוקין הכא את אמר לוקה וכא את אמר משלם א"ר יוחנן לצדדין היא מתניתה אם התרו בו לוקה לא התרו בו משלם סבר ר' יוחנן למימר במקום מכות ותשלומים משלם ואינו לוקה וילקה וישלם (דברים כה) כדי רשעתו משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות וישלם ולא ילקה במי שיש בו שתי רשעיות הכתוב מדבר (שם) והפילו השופט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר ר' שמעון בן לקיש אמר ואפילו לא התרו אינו משלם מאחר שאילו מתרין בו לוקה מתניתא פליגא על רבי שמעון בן לקיש האוכל תרומה שוגג משלם את הקרן וחומש ואלו התרו בו אינו לוקה פתר לה כרבי מאיר דרבי מאיר אמר לוקה ומשלם מתניתא פליגא על דרבי שמעון בן לקיש דתנינן אילו נערות שיש להן קנס אילו התרו בו אינו לוקה פתר לה כרבי מאיר דרבי מאיר אמר לוקה ומשלם רבי אבהו

בשם רבי שמעון בן לקיש מן המוציא שם רע למד רבי מאיר (דברים כב) ויסרו אותו מכות וענשו אותו ממון רבנין אמרין לחידושו יצא המוציא שם רע ובדבר שהוא יוצא לחידושו אין לומדין ממנו לפי שבכל מקום אין אדם מתחייב מדיבורו וכאן אדם מתחייב מדיבורו הואיל וכן אי את למד ממנו דבר אחר כן אין את למד ממנו לא עונשין ולא מכות לא כן אמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן מזיד בחלב

דף טז, ב פרק ג הלכה א גמרא שוגג בקרבן מתרין בו לוקה ומביא קרבן וכא לוקה ומשלים ר' בון בר חייה בשם רבי שמואל בר רב יצחק אמר כדי רשעתו שני דברים מסורין לבית דין את תופס אחד מהן יצא דבר שמסור לשמים הכל מודין שאין ממון אצל מיתה מן הדא (ויקרא כד) מכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת מה מכה בהמה לא חלקתה בו בין שוגג למזיד לחייבו ממון אף מכה אדם לא תחלוק בו בין שוגג למזיד לפוטרו ממון מה פליגין בממון אצל מכות רבי יוחנן אמר אין ממון אצל מיתה ויש ממון אצל מכות רבי שמעון בן לקיש אומר כשם שאין ממון אצל מיתה כך אין ממון אצל מכות רבי אמי בבלייה בשם רבנין דתמן טעמא דרבי שמעון בן לקיש רשע רשע נאמר רשע במחוייבי מיתה ונאמר רשע במחוייבי מכות מה רשע שנאמר במחוייבי מיתות ב"ד אין ממון אצל מיתה אף רשע שנאמר במחוייבי מכות אין ממון אצל מכות נתן בר הושעיה אמר כאן בנערה וכאן בבוגרת נערה יש לה קנס ואין לה מכות בוגרת יש לה מכות ואין לה קנס ויש לה בושת ופגם רבנין דקסרין אמרין תיפתר שהפיתתו או שמחלה לו וסבר נתן בר הושעיה במקום מכות ותשלומין משלם ואינו לוקה וילקה וישלם כדי רשעתו משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות וישלם ולא ילקה כעדים זוממין כמה דתימר תמן בעדים זוממין משלמין ואין לוקין וכא משלם ואינו לוקה אמר רבי יונה טעמא דרבי נתן בר הושעיה כדי רשעתו את שמכותיו יוצאות כדי

רשעתו יצא זה שאומרים לו עמוד ושלם מתניתא פליגא על רבי שמעון בן לקיש האוכל תרומה מזיד משלם את הקרן ואינו משלם את החומש על דעתיה דנתן בר הושעיה דאמר משלם ניחא על דעתיה דרבי יוחנן דאמר התרו בו לוקה ואם לא התרו בו משלם פתר לה מזיד [בלא] בהתראה על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש לא שנייא היא שוגג היא מזיד היא התרו בו היא לא התרו בו פתר לה כרבי מאיר דאמר לוקה ומשלם אמר רבי חנינה קומי רבי מנא ואפילו

דף יז, א פרק ג הלכה א גמרא יסבור רבי שמעון בן לקיש כל מתניתא דרבי מאיר קרייה דרבי מאיר והכתיב (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קודש בשגגה אלא מיסבר סבר ר' שמעון בן לקיש חומש קרבן ואפילו תימר חומש קרבן קרן קרבן א"ר יודן בר שלום מתניתא אמרה שהקרן קנס דתנינן תמן אינו משלם תרומה אלא חולין מתוקנין והן נעשין תרומה אילו ממה שאכל היה משלם ניחא ועוד מהדא דתני אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורין ואם שילם חולין טמאין יצא ולא דמי עצים הוא חייב לו הדא אמרה שהקרן קנס כמה דאת אמר קרן קנס ודכוותה חומש קנס אלא רשב"ל כדעתיה כמה דו אמר תמן הכל היה בכלל (שמות כ) לא תענה ברעך עד שקר יצא (דברים יט) ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו לא שישלם ממון וכא הכל היה בכלל (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קודש יצא ואיש כי יאכל קודש בשגגה שישלם ממון והתני מודין חכמים לר"מ בגונב תרומת חבירו ואכלה שהוא לוקה ומשלם שכן האוכל לוקה והתני מודין חכמים לרבי מאיר בגונב חלב חבירו ואכלו שלוקה ומשלם שכן האוכל חלבו לוקה והתני החוסם את הפרה משלם ששת קבין לפרה וארבעת קבין לחמור שכן החוסם פרתו לוקה אמר רבי יוסי שכן מחוייבי מיתות גנב תרומת הקודש ואכלה שהוא לוקה ומשלם מכל מקום הפסידו

דף יז, ב פרק ג הלכה א גמרא ממון אמר רבי מנא קומי רבי יוסי מעתה הבא על אחותו קטנה ילקה וישלם שכן הבא על אחותו בוגרת לוקה חזר ומר גבי אחותו חל עליו תשלומין ומיתה כאחת ברם הכא מכיון שחסם נתחייב מכות ומיכן ואילך בתשלומין התיב רבי זעירא קומי רבי מנא הרי המצית גדישו של חברו בשבת על שיבולת הראשון חייב מכות מיכן ואילך בתשלומין ולית אמר כן על כל שיבולת ושיבולת יש בה התריית מיתה וכא על כל חסימה וחסימה יש בה התריית מכות רבי יוסי בי רבי בון אמר תרין אמוראין חד אמר בחוסם בתרומה ובקדשים וחרנה אמר בחוסם על ידי שליח שליח לוקה והוא פטור (ויקרא יז) דם יחשב לאיש ההוא ולא לשולחיו שוגג בתרומה ומזיד בחמץ שוגג בתרומה ומזיד בנזיר שוגג בתרומה ומזיד ביום הכיפורים אין תפתרינה בשני דברים ניחא ואין תיפתר בדבר אחד מחלוקת רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש תמן תנינן אין בין שבת ליום הכיפורים אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהיכרת הא בתשלומין שניהן שוין מתניתא דרבי נחונייא בן הקנה דרבי נחונייא בן הקנה אומר

דף יח, א פרק ג הלכה א גמרא יום הכיפורים כשבת לתשלומין רבי שמעון בן מנסיא אומר מחוייבי כריתות כמחוייבי מיתות בית דין מה ביניהון רבי אחא בשם ר' אבינה נערה נידה ביניהון רבי מנא אומר אף אחות אשתו ביניהון על דעתיה דר' נחונייא בן הקנה מה שבת אין לו היתר אחר איסורה אף יום הכיפורים אין לו היתר אחר איסורו ואילו הואיל ויש להן היתר אחר איסורן משלם על דעתיה דרבי שמעון בן מנסיא מה שבת יש בה כרת אף יום הכיפורים יש בה כרת ואילו הואיל ויש בהן כרת אינו משלם רבי יודה בר פזי בעא מכות וכרת מה אמרין בה אילין תניי אמר רבי יוסי צריכה לרבנין רבי יונה בעא למה לא שמע לה מן הדא דתני רבי שמעון בן יוחי דתני רבי שמעון בן יוחי רבי טרפון אומר נאמר כרת בשבת ונאמר כרת ביום ונאמר

כרת ביום הכיפורים מה כרת שנאמר בשבת אין מכות
אצל כרת אף כרת שנאמר ביום הכיפורים אין מכות
אצל כרת אמר ר' מנא קומי רבי יוסי מה צריכה לא
כרשב"ל ברם כרבי יוחנן מה מכות אצל מיתה יש לו כל
שכן מכות אצל כרת דאיתפלגון השוחט אותו ואת בנו
לשם ע"ז רבי יוחנן אמר התרו בו משם אותו ואת בנו
לוקה משם ע"ז היה נסקל רשב"ל אמר אפי' התרו
משם אותו ואת בנו אינו לוקה מאחר שאילו התרו בו
משם ע"ז היה נסקל אמר ליה אפילו כרבי יוחנן צריכה
לו תמן שני דברים וכא דבר אחד על דעתיה דרשב"ל
מה איכא בין אילין תנאי לאילין רבנן לאוין לא כריתות
רבי יודן אמר הבא על הממזרת ביניהון ר' חנניה אמר
המצית גדיש חבירו ביום טוב ביניהון על דעתיה דאילין
תנאי הואיל ואין בהן כרת משלם על דעתיה דרבנן
דאילו הואיל ויש בהן מכות אינו משלם מעתה אילו
נערות שיש להן קנס דלא כרבנן אמר רבי מתניה

דף יח, ב פרק ג הלכה א גמרא תיפטר דברי הכל
בממזר שבא על הממזרת ואשת אחיו לאו יבמתו היא
אמר רבי מתניה תיפטר שהיו לאחיו בנים ואירס אשה
ומת ובא אחיו ואנסה :

דף יח, ב פרק ג הלכה ב משנה ואילו שאין להן קנס
הבא על הגיורת ועל השבויה ועל השפחה שנפדו או
שנתגיירו או שנשתחררו יתרות על שלש שנים ויום
אחד רבי יהודה אומר שבויה שנפדית הרי היא
בקדושתה אף על פי שהיא גדולה :

דף יח, ב פרק ג הלכה ב גמרא אמר רבי יוחנן לא ריבה
אותה רבי יהודה אלא לקנס תני רבי חייה אף לכתובת
מנה מאתים רבי שמעון בן לקיש אמר אף להאכילה
תרומה על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש רבי יודה ורבי
דוסא שניהן אומרים דבר אחד דתנינן תמן השבויה
אוכלת בתרומה דברי רבי דוסא אתא רבי חנינה בשם
רבי שמעון בן לקיש הלכה כרבי דוסא :

דף יח, ב פרק ג הלכה ג משנה הבא על בתו ועל בת בתו ועל בת בנו ועל בת אשתו ועל בת בתה ועל בת בנה אין להן קנס מפני שהוא מתחייב בנפשו שמיתתו בידי בית דין שכל המתחייב בנפשו אינו משלם ממון שנאמר (שמות כב) ולא יהי אסון ענוש יענש :

דף יח, ב פרק ג הלכה ג גמרא אילו אחר בא עליה קנסה לאו לאביה הוא תיפטר שבא עליה עד שלא מת אביה ומת אביה כרבי יוסי הגלילי ברם כר' עקיבה יש לה קנס וקנסה של עצמה רבי ירמיה בשם רבי לעזר ממשמע שנאמר ולא יהיה אסון איני יודע אם יהיה אסון ונתת נפש תחת נפש ומה תלמוד לומר אם יהיה אסון לרבות את המזיד בהתרייה אמר רבי יוסי ולא מתניתא היא שכל המתחייב בנפשו אינו משלם ממון דלא אתיא אלא בשוגג אמר

דף יט, א פרק ג הלכה ג גמרא חזקיה עוד תני מתניתא (ויקרא כד) מכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת מה מכה בהמה לא חלקתה בו בין בשוגג בין במזיד לחייב ממון אף מכה אדם לא תחלוק בו בין שוגג למזיד לפטור ממון :

דף יט, א פרק ג הלכה ד משנה נערה שנתארסה או שנתגרשה רבי יוסי הגלילי אומר אין לה קנס רבי עקיבה אומר יש לה קנס וקנסה של עצמה :

דף יט, א פרק ג הלכה ד גמרא מאי טעמא דרבי יוסי הגלילי (דברים כב) אשר לא אורשה [נורבי עקיבה אשר לא אורשה] עד שלא נתארסה נותן לאביה נתארסה נותן לעצמה על דעתיה <דרבי יוסי הגלילי> דר"ע נערה נותן לאביה בוגרת נותן לעצמה בתולה נותן לאביה מוכת עץ נותן לעצמה שנייא היא דכתיב נערה נערה ולא בוגרת בתולה ולא מוכת עץ לית כתיב אשר לא אורסה אשר לא אורסה מלמד הימינה לגזירה שוה מה תמן חמשין אף הכא חמשין ולית ליה לרבי יוסי חמשין אית ליה כסף כסף מה כסף שנאמר להלן חמשין

אף כאן חמשיין בא עליה עד שלא נתארסה ונתארסה <ונתגרשה> לית מילתא דרבי אחי אמרה שהוא נותן והתני (שם) תחת אשר עינה לרבות את היתומה לקנס דברי ר"י הגלילי א"ר אחי תיפתר שבא עליה עד שלא מת אביה ומת אביה כבר נראה ליתן לאביה הוא בא עליה עד שלא מת אביה ומת אביה והוא בא עליה עד שלא נתארסה ונתארסה רבי זעירא אמר רב חסדא בעא בא עליה עד שלא נישאת ונישאת ממה דתימר תמן תחת בעלה היא הוא נותן לאביה וכא תחת בעלה היא הוא נותן לאביה :

דף יט,ב פרק ג הלכה ה משנה המפתה נותן שלשה דברים והאונס ארבעה המפתה נותן בושת ופגם וקנס מוסיף עליו האונס שהוא נותן את הצער והמפתה אינו נותן את הצער האונס נותן מיד והמפתה לכשיוציא האונס שותה בעציצו והמפתה אם רצה להוציא יוציא :

דף יט,ב פרק ג הלכה ה גמרא ודלא כרבי שמעון דרבי שמעון פטר את האונס מן הצער למה זה דומה לחותך יבלת חבירו ועתיד לחתכה למה זה דומה לקוצץ נטיעות חבירו ועתיד לחתכן אמרו לו אינו דומה לנבעלת באונס לנבעלת ברצון לא דומה לנבעלת באשפה לנבעלת בחופה מה מקיים רבי שמעון תחת אשר עינה אמרו בשם רב חסדא תיפתר בשבא עליה על הקוצים : והמפתה לכשיוציא. אמר רב חסדא בשלא רצה לקיים אבל אם רצה לקיים אינו נותן כלום תני רבי ישמעאל (שמות כב) כסף ישקול כמוהר הבתולות מגיד שהוא עושה אותן עליו מוהר ואין מוהר אלא כתובה כמה דאת אמר (בראשית לא) הרבו עלי מאד מוהר ומתן ר' אלעזר שאל בנות אנוסה מהו שיהא להן בתנאי כתובתה

דף כ,א פרק ג הלכה ה גמרא פשיטא לי באנוסה דלית לה בנין דיכרין במפותה דלית לה בנן נוקבן אין תימר תריהון צריכה לה נשואל בנות אנוסה ובנות מפותה מהו שיש להן בתנאי כתובה הן דצריכה לי כרבנין הן

דפשיטא ליה כרבי יוסי בי רבי יהודה דתני רבי יוסי בי רבי יהודה אומר האונס נותן כתובת מנה :

דף כ,א פרק ג הלכה ו משנה כיצד הוא שותה בעציצו אפי' היא חיגרת אפי' היא סומא אפילו היא מוכת שחין נמצא בה דבר זימה או שאינה ראויה לבוא בישראל אינו רשאי לקיימה שנאמר (דברים כב) ולו תהיה לאשה אשה שהיא ראויה לו :

דף כ,א פרק ג הלכה ו גמרא רבי ירמיה רבי חייה בשם רבי שמעון בן לקיש לא יאמר ולו תהיה לאשה זה המוציא שם רע שאינו צריך כבר היא תחת ידו ומה תלמוד לומר ולו תהיה לאשה תלמד הימינה לגזירה שוה מתדרש ולו תהיה לאשה ולו תהיה מה לו תהיה שנאמר להלן אשה שראויה לו אף לו תהיה שנאמר כאן אשה הראויה לו אי מהלהלן אשה הראויה לו ומשלם קנס אף לו תהיה לאשה שנאמר כאן אשה הראויה לו ומשלם קנס רבי זעירא עולא בשם רבי ישמעאל בשם רבי אלעזר לא יאמר ולו תהיה במוציא שם רע שאינו צריך כבר היא תחת ידו מה ת"ל ולו תהיה לאשה מלמד הימינה לגזירה שוה מתדרשה ולו תהיה ולו תהיה מה לו תהיה שנאמר להלן

דף כ,ב פרק ג הלכה ו גמרא גירש אומר לו שיחזיר אף לו תהיה האמור כאן גירש אומר לו שיחזיר תני ר' חייה אחד האונס ואחד המוציא שם רע שגירשו כופין אותן להחזיר אם היו כהנים סופגין את הארבעים כהדא דתני (דברים כב) בעולת בעל להביא את המקבלת בעלה בבית אביה והיא ארוסה והבא אחריו בחנק ולא סוף דבר מכדרכה אלא אפילו שלא כדרכה רבי אבהו בשם ר' יוחנן לכן צריכה שלא כדרכה אפילו תימא מכדרכה למה לי בעלה אפילו כיי דתנינן תמן באו עליה שנים הראשון בסקילה והשני בחנק נערה מאורסה באו עליה עשרה שלא כדרכה ואחד כדרכה כולן בסקילה כולהון כדרכה הראשון בסקילה והשאר בחנק הערו בה עשרה בני אדם ואחד גמר את הביאה כולהון בסקילה

כולהון גמרו את הביאה הראשון בסקילה והשאר
בחנק ובפנויה באו עליה עשרה שלא כדרכה ואחד
כדרכה כולם בקנס כולהון בכדרכה הראשון בקנס
והשאר פטור ביררה לה אחד מהן נפטרו כולן מלא
תעשה אמרה איפשר

דף כא, א פרק ג הלכה ו גמרא בוררת וחוזרת ובוררת
היה נשוי את אחותה כבר נפטר מתה כבר נפטר מת אין
כופין את היבם :

דף כא, א פרק ג הלכה ז משנה יתומה שנתארסה
ונתגרשה רבי לעזר אומר האונס חייב והמפתה פטור :

דף כא, א פרק ג הלכה ז גמרא א"ר יוחנן אתייה דר'
אלעזר

דף כא, ב פרק ג הלכה ז גמרא בשיטת רבי עקיבה רבו
כמה דרבי עקיבה אמר יש לה קנס וקנסה לעצמה כן
אמר רבי אלעזר יש לה קנס וקנסה של עצמה מעתה
אפ"י במפותה רבי ירמיה בשם רבי אלעזר תיפתר
שמחלה לו ויש אדם מוחל דבר שאינו שלו פתר לה
ביתומה ותני דבית רבי כן היתומה רבי אלעזר אמר
האונס חייב והמפתה פטור ויש אדם מוחל על דבר
שאינו ברשותו נישמענה מן הדא דמר רבי בון בר חייה
בשם ר' זעירה קנס אין בו משעה הראשונה דתנינן תמן
עמדה בדין עד שלא מת אביה הרי הן של אב מת האב
הרי הן של אחין אם אומר את כן קנס כן הוא משעה
הראשונה הרי הן של אחין משעה הראשונה רבא בשם
רב חסדא בבושת ופגם הדא מתניתא דרבי מנא אמר
מהו האונס חייב בכל והמפתה פטור מן הכל רבי אבין
אמר שמי בעי מהו האונס חייב והמפתה פטור האונס
חייב בכל והמפתה פטור מן הבושת ומן הפגם וחייב
והמפתה פטור האונס חייב בכל והמפתה פטור מן
הבושת ומן הפגם וחייב בקנס והא רבי עקיבה אומר
האונס <פטור מן הבושת וחייב בקנס> והמפתה פטור
מן הכל ההיא דרבי יוסי הגלילי היא :

דף כב,א פרק ג הלכה ח משנה ואי זהו הבושת הכל לפי המבייש והמתבייש פגם רואין אותה כאילו היא שפחה נמכרת בשוק כמה היתה יפה וכמה היא יפה קנס שוה בכל אדם וכל שיש לו קיצבה מן התורה שוה בכל אדם:

דף כב,א פרק ג הלכה ח גמרא לא דומה המבייש את הגדול למבייש את הקטן לא דומה מתבייש מן הגדול למתבייש מן הקטן בושת הגדול מרובה ונזקו ממועט בושת הקטן ממועט ונזקו מרובה:

דף כב,א פרק ג הלכה ט משנה כל מקום שיש מכר אין קנס וכל מקום שיש קנס אין מכר קטנה יש לה מכר ואין לה קנס נערה יש לה קנס ואין לה מכר הבוגרת לא קנס ולא מכר:

דף כב,א פרק ג הלכה ט גמרא רבי חייה בשם רבי יוחנן דרבי מאיר היא ברם כרבנין יש מכר וקנס כר"מ מבת יומה ועד שלשה שנים ויום אחד יש לה מכר ואין לה קנס מבת שלשה שנים ויום אחד עד שתבגור יש לה קנס ואין לה מכר בוגרת לא מכר ולא קנס כרבנין מבת יומה ועד ג' שנים ויום אחד מכר וקנס כאחת מבת שלשה שנים ויום אחד עד שתביא שתי שערות יש לה מכר ואין לה קנס משתביא שתי שערות ועד שתבגור יש לה קנס ואין לה מכר בוגרת לא מכר ולא קנס תנינן הבא על נערה מאורסה אינו חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה בבית אביה באו עליה שנים הראשון בסקילה והשני בחנק רבי יסא בשם רבי יוחנן רבי חייה בשם לעזר דרבי מאיר היא ברם כרבנין אפילו קטנה מאי טעמא דרבי מאיר נער חסר כתיב בפרשה מה מקיימין רבנין נער רבי אבהו אמר בשם ר"ש בן לקיש נערה אחת שלימה כתיב בפרשה

דף כב,ב פרק ג הלכה ט גמרא לימדה על כל הפרשה שהיא גדולה מתיב ר' מאיר לרבנין הרי המוציא שם רע הרי כתיב בו נער והיא גדולה דאין הקטנה נסקלת

מהעבדין לה רבנן אמר רבי אבין תיפתר שבא עליה דרך זכרות יעקב בר בא בעא קומי רב הכא עלה קטנה מהו אמר ליה בסקילה הבא על הבוגרת מהו א"ל אני אקרא נערה ולא בוגרת וקרא נערה ולא קטנה [אמר ליה ולית את מודה לי שהיא בקנס] תחת אשר עינה לרבות את הקטנה לקנס וקרא תחת אשר עינה לרבות את הבוגרת לקנס אמר רב אע"ג דנצחייה יעקב בדינה הלכה הבא על הקטנה בסקילה והיא פטורה ר' אבין בשם שמואל ולמה שמע לה מן הדא (דברים כב) ומת האיש אשר שכב עמה לבדו וכי אין אנו יודעין שאין לנערה חטא מות מה תלמוד לומר ולנערה לא תעשה דבר כי אין לנערה חטא מות להביא הבא על הקטנה מאורסה בסקילה והיא פטורה :

דף כב, ב פרק ג הלכה י משנה האומר פיתיתי את בתו של פלוני משלם בושת ופגם על פי עצמו ואינו משלם קנס האומר גנבתי משלם את הקרן על פי עצמו ואינו משלם לא תשלומי כפל ולא תשלומי ארבעה וחמשה המית שורי את פלוני או שורו של פלוני הרי זה משלם על פי עצמו המית שורי עבדו של פלוני אינו משלם על פי עצמו זה הכלל כל המשלם יותר על מה שהזיק אינו משלם על פי עצמו :

דף כב, ב פרק ג הלכה י גמרא רבי יצחק שאל מהו שישלם דמי העבד מפי עצמו מה צריכה ליה כל שלשים קנס או יותר מדמיו קנס

דף כג, א פרק ג הלכה י גמרא אין תימר כל שלשים קנס אינו משלם אין תימר יותר מדמיו קנס משלם תמן תנינן המית שורך את עבדי והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן פטור אמר רבי חגיי קומי רבי יוסי תיפתר שהמית עבד מוכה שחין אמר לו אמור אמר לו אמור דבתרה המית שורך את בני והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן חייב ופתרה במוכה שחין ויהא פטור אמר רבי חגיי קומי ר' יוסי תיפתר כמאן דאמר ונתן פדיון נפשו של מזיק אמר ליה ואין

כמאן דמר ונתן פדיון נפשו של מזיק כולו קנס מהו שיאמרו לו צא ידי שמים נישמעינה מן הדא מעשה ברבן גמליאל שהפיל שן טבי עבדו אתא גבי דרבי יהושע אמר ליה טבי עבדי מצאתי עילה לשחררו אמר ליה ומה בידך ואין קנסות אלא בבית דין ובעדים ויאמרו לו צא ידי שמים הדא אמרה אומרים לו צא ידי שמים רבי גמליאל בי רבי אבינה בעא קומי ר' מנא רבן גמליאל כמאן דמר מותר לשחררו אמר ליה כל גרמה אמרה שאסור לשחררו די לא כן היו לו לשחרר משעה ראשונה :

מסכת כתובות פרק ד

דף כג,א פרק ד הלכה א משנה נערה שנתפתתה בושתה ופגמה וקנסה לאביה והצער בתפוסה עמדה בבית דין עד שלא מת האב הרי הן של אב מת האב הרי הן של אחין לא הספיקה לעמוד בבית דין עד שמת האב הרי הן של עצמה :

דף כג,א פרק ד הלכה א גמרא מאן תנא נערה ר"מ ברם כרבנין אפילו קטנה והצער בתפוסה באנוסה ודלא כר"ש דר"ש פוטר את האונס מן הצער עד כדון דברים הבאים מחמת הביאה חבל בה

דף כג,ב פרק ד הלכה א גמרא סימה את עינה קטע את ידה שיבר את רגלה למי הוא משלם לה או לאביה רבי יוחנן אמר נותן לאביה רבי שמעון בן לקיש אמר נותן לעצמה מיסבר סבר רבי שמעון בן לקיש שמעשה ידיה שלה עד שתבגור רבי יוחנן אמר מבגורה ואילך רבי אבין בשם רבי הילא עד שעת בוגרה פליגין אבל מבוגרה ואילך כל עמא מודיי שהן של עצמה מתניתא מסייעא לדין ומתניתא מסייעא לדין ומתניתא מסייעא לר' יוחנן החובל בבתו ובנו של חבירו של בנו יתן מיד ושל בתו יעשה בהן סגולה אמר ר' יודן אבוי דרבי יודה אבוי דרבי מתניה אית מתני רישא וסיפא מסייעא לרבי

שמעון בן לקיש החובל בבתו קטנה ניזקה שלה ופטור מן הבושת ומן הפגם אחרים שחבלו בה נזקה שלה והשאר יעשה בהן סגולה ובושתה ופגמה של אביה מה חמית מימר כן תני רבי שמעון בן יוחי ונתן לנערה (דברים כב) ונתן לאבי הנערה הא כיצד עמדה בדין עד שלא מת אביה אשכחת אמר ונתן לאבי הנערה מת אביה אשכחת אמר ונתן לעצמה עמדה בדין עד שלא בגרה אשכחת אמר ונתן לאבי הנערה משבגרה אשכחת אמר ונתן לעצמה מן אילין מיליא רבי אבהו בשם רבי יוחנן (ויקרא כה) והתנחלתם אותם לבניכם לרשת אחוזה אותם לבניכם אין בנותיכם לבניכם בקנס

דף כד, א פרק ד הלכה א גמרא הכתוב מדבר תני רבי חייה אין להן לא בקנסי הבת לא בפתוייה ולא בחבליה קנס אימתי הוא מתחייב רבי יונה אומר משעה ראשונה רבי יוסי אמר בסוף מתיב רבי יוסי לרבי יונה על דעתך דתימר משעה ראשונה והא תנינן עמדה בדין עד שלא מת האב הרי הן של אב מת האב הרי הן של אחין אמר ליה מטינתה לה היא דתני רבי שמעון בן יוחי ונתן לנערה ונתן לאבי הנערה מתיב רבי יונה לרבי יוסי על דעתך דתימר בסוף והא תנינן עמדה בדין עד שלא בגרה הרי הן של האב משבגרה הרי הן של עצמה ובוגרת יש לה קנס אמר ליה מטינתא לה היא דתני רבי חייה דתני רבי חייה (דברים כב) תחת אשר עינה לרבות שהיתה נערה ובגרה ואתיא אילין פלוגותא כהלין פלוגותא דתנינן תמן גנב משל אביו טבח ומכר ואחר כך מת משלם תשלומי ארבעה וחמשה מתיב רבי חגי לר' יוסי על דעתך דתימר בעמידת בית דין הדבר תלוי ניתני גנב משל אביו טבח ומכר בחיי אביו לא הספיק לעמוד בדין עד שמת אביו משלם תשלומי כפל והן אמר ארבעה וחמשה ברם הכא כל עמא מודו שהן של עצמה לא צורכה דלא למי הוא נותן לעצמה נותן לאביה :

דף כד, א פרק ד הלכה ב משנה עמדה בבית דין עד שלא בגרה הרי הן של אב מת האב הרי הן של אחין לא הספיקה לעמוד בבית דין עד שבגרה הרי הן של עצמה

דף כד, ב פרק ד הלכה ב משנה רבי שמעון אומר אם לא הספיקה לגבות עד שמת האב הרי הן של עצמה מעשה ידיה ומציאתה אף על פי שלא גבתה מת האב הרי הן של אחין:

דף כד, ב פרק ד הלכה ב גמרא תני רבי שמעון בן יוחי (דברים כה) ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף מלמד שאין האב זוכה אלא בנתינה רבי שמעון אומר במגבה הדבר תלוי ורבי אומר בעמידת בית דין הדבר תלוי ר' שמעון עבד לה כמעשה בית דין ורבנין עבדין לה כמלוה על דעתיה דרבי שמעון גובה בעידית על דעתיה דרבנין גובה בבינונית על דעתיה דרבי שמעון אין השביעית משמטתה על דעתון דרבנין השביעית משמטתה על דעתיה דרבי שמעון הבכור נוטל פי שנים על דעתיה דרבנין אין הבכור נוטל פי שנים ר' זעירא שלח לרב נחמן בר יעקב ולרבי אימי בר פפי מעשה ידי הבת של מי אמר ליה שוקד אמר לעצמה מני שוקד שמואל אמר רבי מתנה בשם רבי אמרוה ומדרש אמרוה (ויקרא כה) והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם לרשת אחוזה אותם לבניכם לא בנותיכם לבניכם במעשה ידי הבת הכתוב מדבר א"ר יודן

דף כה, א פרק ד הלכה ב גמרא מתניתא אמרה כן מעשה ידיה ומציאתה אע"פ שלא גבת ומת האב הרי הן של אחין מעשה שעשת בחיי האב אבל עשת לאחר מיתת האב כל עמא מודו שהן של עצמה:

דף כה, א פרק ד הלכה ג משנה המארס את בתו וגירשה אירסה ונתאלמנה כתובתה שלו השיאה וגירשה השיאה ונתאלמנה שלה ר' יהודה אומר הראשונה של אב אמרו משהשיאה אין לאביה רשות בה:

דף כה, א פרק ד הלכה ג גמרא א"ר בון בר חייה טעמא דרבי יודה כדי שיהא אדם מצוי ליתן לבתו בעין יפה רבי יעקב בר אחא בשם רבי יצחק ממוציא שם רע למד

ר"מ והתני רבי חייה זינתה ועודה בבית אביה משבגרה הוציא עליה שם רע הוא אינו לוקה ואינו נותן מאה סלע אלא או היא או זוממיה מקדימין לבית הסקילה רבי מנא בעא קומי רבי יוסי הגע עצמך הוציא עליה שם רע עודה נערה ובגרה א"ל שמענו שנותן לאביה אמר רבי ירמיה קומי רבי זעירא ותמיה אני היך רבנין מדמו כתובה לקנס ולא דמי דו כתובה משעה הראשונה וקנס בסוף ואת אמר אכן אמר ליה ומי אמר לך ואפ"י קנס משעה הראשונה הוא

דף כה, ב פרק ד הלכה ג גמרא ואתייה דרבי מנא כרבי ירמיה ור' יוסי כרבי זעירא :

דף כה, ב פרק ד הלכה ד משנה הגיורת שנתגיירה בתה עמה וזינתה הרי זו בחנק ואין לה לא פתח בית אב ולא מאה סלע היתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה הרי זו בסקילה ואין לה לא פתח בית אב ולא מאה סלע היתה הורתה ולידתה בקדושה הרי היא כבת ישראל לכל דבריה יש לה אב ואין לה פתח בית האב יש לה פתח בית האב ואין לה אב הרי זו בסקילה לא נאמר פתח בית האב אלא למצוה :

דף כה, ב פרק ד הלכה ד גמרא כתיב (דברים כב) כי הוציא שם רע על בתולת ישראל יצתה זו שאינה מישראל כי הוציא שם רע על בתולה לרבות את הגיורת שהיתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה תהא בסקילה ורבה אותה לקנס לית יכול ותני חזקיה כן ממשמע שנאמר וסקלוה אין אנו יודעין שהיא מתה מה תלמוד לומר מתה אלא יש לך אחרת שהיא בסקילה ורבה אותה לקנס לית יכול ותני חזקיה כן ממשמע שנאמר וסקלוה אין אנו יודעין שהיא מתה מה תלמוד לומר מתה אלא יש לך אחרת שהיא בסקילה והוא פטור ואי זו זו גיורת שהיתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה שתהא בסקילה כתיב (שם) כי יקח איש אשה ובא עליה ושנאה לעולם אינו חייב עד שיכנוס ויבעול ויטעון טענת בתולים (שם) ושם לה

עלילות דברים יכול אפילו הקדיחה לו את התבשיל
נאמר כאן עלילות דברים ולמטן נאמר עלילות דברים
מה עלילות דברים למטן זנות אף למעלן זנות אי מה
עלילות דברים שלמטן ממקום בתולין אף כאן מניין
אפילו בא עליה ביאה אחרת ת"ל (שם) והוציא עליה
שם רע מ"מ (שם) ואמר את האשה הזאת לקחתי
ואקרב אליה פרט לייעודין לקחתי

דף כו,א פרק ד הלכה ד גמרא פרט לשומרת יבם
לקחתי פרט לארוסה לקחתי פרט לייעודין אמר רבי
יונה אפילו כמאן דמר משעה ראשונה יתן כסף לייעודין
לקחתי פרט לשומרת יבם לא סוף דבר כמשנה
הראשונה שמצות יבום קודמת למצות חליצה אלא
אפילו כמשנה אחרונה שמצות חליצה קודמת למצות
ייבום לקחתי פרט לארוסה ואקרב אליה ולא מצאתי
לה בתולים וחש לומר שמא מצא ואיבד שהביא הבעל
עדים שזינת עודה בבית אביה ואלה בתולי בתי וחש
לומר שמא דם צפור הוא שהביא האב עדים להזים
עידי הבעל אמר רב יוסי בי ר' בון הפרשה הזו יש בה
עדים וזוממיהן וזוממי זוממיהן הבעל אומר הרי עדים
שזנתה בבית אביה והביא האב עדים להזים עידי הבעל
והביא הבעל עדים להזים עידי האב אית תני תני אם
אמת היה הדבר הזה בשלא מצא האב עדים להזים
עידי הבעל ופרשו השמלה הכל משל תני רבי ישמעאל
זה אחד משלשה מקריות שנאמרו בתורה במשל (שמות
כא) אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה
וכי עלת על דעתך שיהא זה מהלך בשוק והלה נהרג על
ידיו אלא מהו על משענתו על בוריו (שמות כב) אם
זרחה השמש עליו דמים לו וכי עליו לבדו החמה זורחת
אלא מה זריחת השמש מיוחדת שהיא שלום לכל באי
העולם אף זה בזמן שהוא יודע שהוא שלום ממנו והרגו
הרי זה חייב תני ר' אליעזר בן יעקב אומר ייאמרו
הדברים ככתבן מהו ייאמרו הדברים ככתבן אמר רבי
יוסי בי רבי בון לעולם אינו חייב עד שיכנוס ויבעול
ויטעון טענת בתולים ופרשו השמלה לא סוף דבר

ופרשו השמלה אלא עד שיתחווירו הדברים כשמלה רבי אסי אמר ופרשו השמלה לעולם אין העדים נסקלין ולא הבעל לוקה ולא נותן מאה סלע עד שיאמרו עמנו היה במקום פלוני והבעל שכרן להעיד עדות שקר אמרו עמנו היה במקום פלוני ולא אמרו הבעל שכרן להעיד עדות שקר רבי יוסי בי ר' בון רבי יוחנן בשם ר"ש בן לקיש נאמר כאן שומה ונאמר להלן שומה מה שומה שנאמר להלן ממון אף כאן ממון והתני לא אמר

דף כ"ב פרק ד הלכה ד גמרא לעדים בואו והעידוני אלא הן באו מאיליהן הוא אינו לוקה ואינו נותן מאה סלע אלא או היא או זוממיה מקדימין לבית הסקילה מפני שלא אמר הא אם אמר אפילו לא שכרן כמי ששכרן הביא האב שני כיתי עדים אחת אומרת עמנו הייתם במקום פלוני ואחת אומרת הבעל שכרן להעיד עדות שקר פשיטא אותן שאמרו עמנו היה במקום פלוני נסקלין ואותן שאמרו הבעל שכרן להעיד עדות שקר לוקין ונותנין מאה סלע א"ר יוסי בי ר' בון ולא ע"י אילו ולא ע"י אילו לוקין ונותנין מאה סלע אלא לוקין משום לא תענה ברעך עד שקר ר' בון בר חייה בעא קומי ר' זעירא הביא האב עדים להזים עידי הבעל הוזמו עידי האב לוקה ונותן מאה סלע בשלשה והעדים נסקלין בעשרים ושלשה אמר ליה אילו לא הוזמו עידי האב לא נמצא הבעל לוקה ונותן מאה סלע בשלשה ועדים נסקלין בעשרים ושלשה סבר רבי זעירא שני דינין הן ר' ירמיה בשם רבי אבהו כולו דין אחד הוא מתניתא פליגא על רבי אבהו (דברים כב) אל זקני העיר זה בית דין שלש שלשה השערה זה בית דין של עשרים ושלשה פתר לה כרבי מאיר דר"מ אומר לוקה ומשלם תמן תנינן האונס והמפתה והמוציא שם רע בשלשה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים מוציא שם רע בשלשה ועשרים שיש בו דיני נפש רבי מנא אמר בנערה מאורסה פליגין רבי מאיר אומר מפסדת כתובתה בשלשה ונסקלת בשלשה ועשרים וחכמים אומרים

דף כז, א פרק ד הלכה ד גמרא מקום שנסקלת שם היא מפסדת כתובתה אבל במוציא שם רע כל עמא מודו מקום שהעדים נסקלין שם הבעל לוקה ונותן מאה סלע אמר ליה רבי יוסי בי רבי בון אין דלא תניתה פליגא אלא במוציא שם רע פליגין ר' מאיר אומר לוקה ונותן מאה סלע בשלשה והעדים נסקלין בשלשה ועשרים ורבנין אמרין מקום שהעדים נסקלין שם הבעל לוקה ונותן מאה סלע אבל בנערה מאורסה כל עמא מודו מקום שנסקלת שם מפסדת כתובתה ואתיא רבי מנא כרבי זעירא ודרבי יוסי בי רבי בון כרבי אבהו לעולם אין הבעל לוקה ולא נותן מאה סלע עד שיסקלו העדים קנס אימתי הוא מתחייב רבי יונה אמר בסוף רבי יוסה אומר משעה ראשונה מתיב רבי יוסי לרבי יונה

דף כז, ב פרק ד הלכה ד גמרא על דעתך דתימר בסוף לוקה ונותן מאה סלע בגי' ועדים נסקלין בכ"ג א"ר מנא אפי' על רבי יוסי דכי אתייה מקשייה כמאן דמר עדים זוממין צריכין התרייה ולא התרה בהן לוקה ונותן מאה סלע בשלשה והעדים נסקלין בשלשה ועשרים אמר רבי אבמרי מאן דמר דו כן רבי יוסי בי רבי חנינה האונס והמפתה את היתומה פטור אמר רבי בא בר ממל מחלוקת כרבי יוסי הגלילי ברם כרבי עקיבה יש לה קנס וקנסה של עצמה אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן אין לה פתח בית אב ולא מאה סלע ולא כיתומה היא ר' אימי ורבי יהושע בן לוי תריהון אמרין המוציא שם רע על הקטנה פטור אמר רבי הושעיה ויאות אילו גדולה שלא התרו בה שמא כלום היא וקטנה שהתרו בה כגדולה שלא התרו בה רבי זעירא רב המנונא בשם רב אדא בר אחוה לעולם אינה מקדמת לבית הסקילה עד שתהא נערה בשעת הוצאה מאי טעמא (דברים כב) והוציאו הנערה אל פתח בית אביה והא תני רבי חייה זינת עודה בבית אביה ומשבגרה הוציא עליה שם רע הוא אינו לוקה ואינו נותן מאה סלע אלא או היא או זוממיה מקדימין לבית הסקילה מתניתא פליגא על רב אדא בר אחוה מי שנגמר דינו וברח ואחר כך הקיף זקן

התחתון תמן את יכיל מימר והוציאו את הנערה שזינת אית לך מימר הכא והוציאו אותו את הבן תני נערה מאורסה שזינת סוקלין אותה על פתח בית אביה אין לה פתח בית אביה סוקלין אותה במקום שזינת אם היתה עיר של גוים סוקלין אותה על פתח ב"ד והעובד ע"ז סוקלין אותו במקום שעבד ואם היתה עיר של גוים סוקלין אותו על פתח ב"ד והתני רבי חייה (ויקרא כד) הוצא את המקלל מחוץ למחנה מלמד שבית דין מבפנים ובית הסקילה מבחוץ אמר רבי יוסי שנייא היא הוא שער שקילקל בו הוא שער שנמצא בו הוא שער שנידון בו הוא שער שנסקל בו (דברים כב) כי עשתה נבלה בישראל

דף כח, א פרק ד הלכה ד גמרא נבלה זו כל ישראל שבא (דברים כב) לזנות בית אביה יבואו גידולים רעים שגדלו יתנבלו הן וגידולין :

דף כח, א פרק ד הלכה ה-ו משנה האב זכאי בבתו בקידושיה בכסף ובשטר ובביאה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה ומקבל גיטה ואינו אוכל פירות בחייה ניסית יתר עליו הבעל שהוא אוכל פירות בחייה וחייב במזונותיה ובפרקונה ובקבורתה רבי יהודה אומר אפילו עני שבישראל לא יפחות לה משני חלילים ומקוננת :

דף כח, א פרק ד הלכה ו גמרא ניחא בכסף ובשטר האב זכאי בביאה תיפטר שאמר לו לכשתקנה לי בתך בביאה יהיה לך כסף זה זכאי במציאתה רבי זכאי דאלכסנדריא משאל שאל מציאה שנפלה לו מחמת שדה מה את עבד לה כמציאה או כאוכלת פירות שלה אין תעבדינה כאוכלת פירו' שלה נישאת יותר עליו הבעל שאוכל פירו' בחייה תקנה תיקנו שיהא מפקח על ניכסי אשתו ואוכל ואומר אף באב כן בלא כך האב מפקח על ניכסי בתו ואוכל. חייב במזונותיה ובפרקונה תני הבעל שאמר אי איפשי לא לוכל ולא לפקח אין שומעין לו האב שאמר אני אוכל ומפקח שומעין לו

ובקבורתו תני לא רצה הבעל לקבורה האב קבורה ומוציא ממנו בדין אמר רבי חגיי לא אמרו אלא האב הא אחר אינו גובה ר' יוסי אומר בין אב ובין אחר גובה ותייאן אילין פלוגתי [כהלין פלוגתי] דתנינן תמן >וחייב במזונותיה ובפרקונה ובקבורתה< [מי שהלך למדה"י ועמד אחד ופירנס אשתו הניח מעותיו על קרן הצבי] אמר רבי חגיי לא אמרו אלא אחר האב גובה ר' יוסי אומר בין אב בין אחר אינו גובה על דעתיה דרבי חגי בין לקבורה בין למזוני האב גובה אחר אינו גובה על דעתיה דרבי יוסי לקבורה בין אב בין אחר גובה שלא עלת על דעת שתהא אשתו מושלכת לכלבים תני כל מקום שנהגו להספיד מספידין :

דף כח, ב פרק ד הלכה ז משנה לעולם היא ברשות האב עד שתיכנס לרשות הבעל לנישואין מסר האב לשלוחי הבעל הרי היא ברשות הבעל הלך האב עם שלוחי הבעל או הלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל הרי היא ברשות האב מסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל הרי היא ברשות הבעל :

דף כח, ב פרק ד הלכה ז גמרא לא סוף דבר לחופה אלא לבית שיש לו חופה כעין דא אמנותא טרקילין וקיטון חופה וקיטון נכנסה לטריקלין להדא מילא רבי לעזר אמר ליורשה רבי שמעון בן לקיש אמר להפר נדריה אמר רבי זעירא אף על גב דר' שמעון בן לקיש אמר להפר נדריה מודה שאינו מיפר לה עד שתיכנס לחופה אמר רבי הונה מתניתא מסייע לרבי שמעון בן לקיש לזנות בית אביה פרט שמסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל שלא תהא בסקילה אלא בחנק :

דף כח, ב פרק ד הלכה ח משנה האב אינו חייב במזונות בתו זו מדרש דרש רבי אלעזר בן עזריה בכרם ביבנה הבנים יירשו והבנות ייזונו מה הבנים אינן יורשין אלא לאחר מיתת אביהן אף הבנות אינן ניזונות אלא לאחר מיתת אביהן :

דף כח, ב פרק ד הלכה ח גמרא מצוה לזון את הבנות אין צריך לומר את הבנים ר' יוחנן בן ברוקה אומר חייב לזון את הבנות אית תניי תני הבנים עיקר ואית תניי תני הבנות עיקר מאן דמר הבנים עיקר לתלמוד תורה מאן דמר הבנות עיקר שלא יצאו לתרבות רעה רבי שמעון בן לקיש בשם רבי יהודה בן חנניה נמנו באושא שיהא אדם זן את בניו קטנים אמר ר' יוחנן יודעין אנו מי היה במיניין עוקבא אתא לגבי רבי יוחנן אמר ליה עוקבא זון בניך אמר ליה מנן מרי אמר ליה עוקבא רשיעא זון בניך אמר רבי עולא מתניתא אמרה כן שיהא אדם זן את בניו קטנים דתנינן תמן אם היתה מניקה פוחתין לה ממעשה ידיה ומוסיפין לה על מזונותיה רבי שמעון בן לקיש בשם רבי יודה בר חנניה נמנו באושא בכותב נכסיו לבניו הוא ואשתו ניזונין מהן בניו קטנים מה הן רבי אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינה ואית דאמרי לה בשם רבי יודה בן חנינה הוא ואשתו ובניו קטנים ניזונין מהן

דף כט, א פרק ד הלכה ח גמרא אלמנתו מהו אמר רבי זעירא אתתבת ולא אפרשת אמר רבי בא בר ממל אתתבת ואפרשת אמר ר' בא נראין דברים אם היתה אוכלת בחיי בעלה אוכלת ואם לאו אינה אוכלת לא אמר אלא כותב הא מוכר לא כתב לבניו ומכר לאחרים מה הן מסתברא אתא אמר רבי חנינה אנא לית מתת ליה אתא רבי מנא לא מסתברא אגרין ליה שמשא ומסבין ליה איתא כמה דו דהיא שמשא בני בנים מהן הן רבי מנא אמר בני בנים שכאן הוא בנים של הלן אמר ליה רבי יוסי בי רבי בון ורבי מתניה הוון יתבין סברין מימר הוא בני בנים שכאן הוא בנים של הלן אמר ליה רבי יוסי בי ר' בון בני בנים קפסה עליהן ירושת תורה ר' שמעון בן לקיש בשם רבי יודה בר חנינה נמנו באושא במקפיד את הזקן והכהו יינתן לו בושתו שלם מעשה באחד שהקפיד את הזקן והכהו ונתן לו בשתו משלם אמרין רבי יודה בן חנינה הוה רבי שמעון בן לקיש בשם ר' יודה בן חנינה נמנו באושא שיהא אדם מפריש חומש

מנכסיו למצות עד איכן ר' ירמיה ורבי אבא בר כהנא חד אמר כדי תרומה ותרומת מעשר וחרנה אמר (משלי ג) כבד את ה' מהונך כמראשית כל תבואתך רבי גמליאל בר אניא בעא קומי ר' מנא מה חומש בכל שנה גר"ש כהילכתא קדמייתא דפיאה ולא מותא אלא שלא ימות לעתיד לבוא ר' לעזר בן עזריה עבד לה כתובה מדרש שדרשה רבי לעזר בן עזריה הבנים יירשו והבנות ייזונו מה הבנים אינן יורשין אלא לאחר מיתת אביהן אף הבנות לא יזונו אלא לאחר מיתת אביהן דבית הלל עבדין לה כתובה מדרש דרש הלל הזקן לשון הדיוט כך היו כותבין באלכסנדריאה שהיה אחד מהן מקדש אשה וחבירו חוטפה מן השוק וכשבא מעשה לפני חכמים בקשו לעשותן ממזרים אמר להן הלל הזקן הוציאו כתובת אימותיכן והוציאו כתובת אימותיהן ומצאו כתוב בהן לכשתיכנסו לביתי תהויין לי לאינתו כדת משה ויהודאי בית שמאי עבדין כתובה מדרש דבית שמאי דרשי מספר כתובה נלמד שהוא כותב לה שאם תינשאי לאחר תיטלי מה שכתוב ליכי חזרו בית הלל להורות כדברי ב"ש ר' מאיר עבד כתובה מדרש דרש ר"מ המקבל שדה מחבירו משזכה בה חבירו שמין אותה כמה היא ראויה לעשות ונותן לו שהוא כותב לו אם אוביר ולא אעביד אישלם במיטבא ר' יהודה עבד כתובה מדרש דרש רבי יודה אדם מביא על ידי אשתו כל קרבן שהיא חייבת אפילו אכלה חלב אפי' חיללה שבת וכן היה רבי יודה אומר

דף כט, ב פרק ד הלכה ח גמרא פטרה אינו חייב בה שכן היא כותבת לו ואחרן די אתיין לי עלך מן קדמת דנא ר' יוסי עבד כתובה מדרש דרש ר' יוסי מקום שנהגו לעשות כתובה מלוה גובה את הכל לכפול אינו גובה אלא מחצה ר' אלעזר הקפר עבד כתובה מדרש דרש ר' אלעזר הקפר אין אדם רשאי ליקח בהמה חיה ועוף אלא אם כן התקין להן מזונות רבי יהושע בן קרחה עבד כתובה מדרש דרש רבי יהושע בן קרחה המלוה את חבירו לא ימשכנו אלא בבית דין לא יכנס

לביתו ליטול את משכונו שכן הוא כותב תשלומה מן ניכסיה די אתיין לי ודי אקנה לקבל דנא רב הונא עבד כתובה מדרש דרש רב הונא הבנים יירשו והבנות יזונו מה הבנים יורשין את המטלטלין אף הבנות ניזונות מן המטלטלין שמואל אמר אין הבנות ניזונות מן המטלטלין מתניתא מסייעא לשמואל בן נוקבן דיהון ליכי מינאי יהון יתבן בביתי ומיתזנן מניכסיי עד דתינסבן לגוברין ותני עלה מן מקרקעי ולא מן מטלטלי אמר רבי בא בר זבדא אתייהא דרב הונא כרבי ודשמואל כרבי שמעון בן אלעזר דתני אחד נכסים שיש להן אחריות ואחד נכסים שאין להן אחריות נפרעין מהן למזון האשה והבנות דברי רבי רבי שמעון בן אלעזר אומר נכסים שיש להן אחריות הבנים מוציאין מן הבנים והבנות מוציאות מן הבנות והבנים מן הבנות והבנים מוציאין מן הבנות ואין הבנות מוציאין מן הבנים אמרין חזר ביה רב הונא אמרין יאות כתובה מדבר תורה ומזון הבנות מדבריהן ודבריהן עוקרין דבר תורה אלא בכסף כתובת אמן פליגין אפיי תימר בכסף כתובת אמן פליגין וכסף כתובת אמן לאו קרקע היא היורד לניכסי אשתו ונתן עיניו בה לגרשה וקפץ ותלש מן הקרקע הרי זה זריז ונשכר היורד לניכסי שבויין ושמע עליהן שהן ממשמשין ובאין וקפץ ותלש מן הקרקע הרי זה זריז ונשכר אילו הן ניכסי שבויין כל שהלך אביו או אחיו או אחד מכל המורישין אותו למדינת הים נשמע עליהן שמתו וירד לנחלה אבל ניכסי נטושין מוציאין מידו ואילו הן ניכסי נטושין כל שהלך אביו או אחד מכל המורישין אותו למדינת הים ולא שמע עליהן שמתו וירד לו לנחלה אמר ר"ש בן גמליאל שמעתי הן שבויין הן נטושין אבל ניכסי נטושין מוציאין מידו ואילו הן ניכסי נטושין כל שהלך אביו או אחיו או אחד מכל המורישין אותו למדינת הים ואין ידוע היכן הם שמואל אמר שבוי זה שיצא שלא לדעת שאלו לדעת יצא היה מצויהו נטוש זה שיצא לדעת תדע לך שעילה היה רוצה להבריחו מנכסיו שהרי לדעת יצא ולא

ציווהו רבי בא רב יהודה בשם שמואל המטלטלין אין בהן משום ניכסי רטושין רבי יעקב בר אחא בשם רב אילין דיקליא דבבל דלא צריכין מרכבה לא מסתברא מיעבדינון בקמה עומדת לקצור וגפנים עומדות לבצור :

דף ל,א פרק ד הלכה ט משנה לא כתב לה כתובה בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה שהוא תנאי בית דין כתב לה שוה מנה תחת מאתים זוז ולא כתב לה כל נכסין דאית לי אחראין לכתובתיך חייב שהוא תנאי בית דין :

דף ל,א פרק ד הלכה ט גמרא מתניתא דרבי מאיר דרבי מאיר אמר כל הפוחת לכתולה ממאתים ולאמנה ממנה הרי זו בעילת זנות למי נצרכה לרבי מאיר אע"ג דרבי מאיר אומר שטר שאין בו אחריות נכסין אינו גובה מודה הוא הכא שהיא גובה :

דף ל,א פרק ד הלכה י משנה לא כתב לה אם תשתביין אפרקיניך ואיתיביניך לי לאינתו ובכוהנות אהדרינן למדינתך חייב שהוא תנאי בית דין נשבית חייב לפדותה אמר הרי גיטה וכתובתה תפדה את עצמה אינו רשאי לקתה חייב לרפותה אמר הרי גיטה וכתובתה תרפא את עצמה רשאי :

דף ל,א פרק ד הלכה י גמרא תני יבמה שנשבית אין היורשין חייבים לפדותה רבי חייה בר אשי בשם רב לא סוף דבר שנשבית בחיי בעלה אלא אפילו שנשבית לאחר מיתת הבעל אין היורשין חייבין לפדותה רבי חייה בר אחא מתניי מסייע לרב ואיתיבינך לי לאינתו אין כאן אינתו ובכהונות אהדרינך למדינתך מה למדינתך ממש ליישוב תני רשב"ג כל מכה שיש לה קיצה מתרפי מכתובתה ושאין לה קיצה מתרפאי מן הנכסין כהדא חדא איתא אתת לגבי רבי יוחנן אמר לה קצץ הוא אביד אמרה ליה לא לא כן אמר רבי חגי בשם רבי יהושע בן לוי אל תעשה עצמך כעורכי הדיינין שלא לגלות ליחיד את דינו יודע היה בה שהיא כשירה :

דף ל,א פרק ד הלכה יא משנה לא כתב לה בנין דיכרין דיהון ליכי מינאי אינון ירתון כסף כתובתיך יתר על חולקהון דעם אחוהון חייב שהוא תניי בית דין :

דף ל,א פרק ד הלכה יא גמרא הדא דאמר ר' אמי כדי שיהא אדם מצוי ליתן לבתו בעין יפה תמן תנינן רבי יוחנן בן ברוקא אומר אם אמר על שראוי ליורשו דבריו קיימין ועל מי שאין ראוי ליורשו אין דבריו קיימין אמר רבי יוחנן לא אמר בן ברוקא אלא על בן בין הבנים ועל בת בין הבנות בת בין האח לא אח בין הבנות לא רבי יסא בשם ר' יוחנן מעשה היה והורה רבי כר' יוחנן בן ברוקא

דף ל,ב פרק ד הלכה יא גמרא ורבי זעירא <ר' יסא> בשם רבי יוחנן רבי שאל את נתן הבבלי מה טעמא אמרו הלכה כרבי יוחנן בן ברוקא רבי בא רבי חייה בשם רבי יוחנן מה טעם שאל את נתן הבבלי מה ראו חכמים לומר הלכה כרבי יוחנן בן ברוקא לא את הוא ששניתה לנו כן ירתון אמר ליה יטלון תנית אתא לגביה אמר ליה לית כאן ירתון אלא יטלון אתא לגבי אבוי אמר ליה קפחתה את נתן הבבלי לית כאן יטלון אלא ירתון אמר רבי יוסי בי רבי בון אכין אמר ליה טעיתי טעות ששניתי לכם לית כאן יטלון אלא ירתון אמר ר' זעירא קל הוא בתנאי כתובה לפי שבכל מקום אין אדם מזכה אלא בתובה וכאן אפילו בדברים לפי שבכל מקום אין אדם מזכה אלא למי שהוא בעולם וכאן למי שאינו בעולם אמר ר' ירמיה קומי רבי זעירא ותמיהא אנא איך רבניך מדמו כתובה לירושה לא דמי דירושה מדבר תורה כתובה מדבריהן ותימר אכן אפילו תימר כתובה מד"ת לא מודו בתניי כתובה שהוא מדבריהן :

דף ל,ב פרק ד הלכה יב משנה בן נוקבן דיהוין ליכי מינאי אינון תהון יתבן בביתי ומיתזנן מנכסי עד דתינסבן לגוברין חייב שהוא תניי ב"ד :

דף ל,ב פרק ד הלכה יב גמרא רב חסדא אמר בגרו איבדו מזונות נישאו איבדו פרנסתן תני ר' חייה בגרו לא נישאו נישאו לא בגרו איבדו מזונותן ולא איבדו פרנסתן ר' אבין בשם הילא ומודין להך בהדא אלמנה שהיא תובעת מן היורשים היא אומרת לא נתקבלתי מכתובתי והיורשין אומרים לה נתקבלת כתובתך עד שלא נישאת היורשין צריכין להביא ראיה שנתקבלה כתובתה נישאת עליה להביא הראייה שלא נתקבלה כתובתה והא תנינן יתומה שהשיאה אמה או אחיה וכתבו לה מאה וחמשים זוז יכולה היא משתגדיל להוציא מידם טעמא דקטנה הא גדולה וויתירה תיפתר שנטלה מקצת לא כן א"ר אבינא בשם רבי אסי בכור שחלק כפשוט חזקה וויתר עוד היא שנטל המקצת אמר רבי יוסי בי רבי בון לא נטל זה מבכורתו כלום אתא עובדא קומי רבי מנא :

דף לא,א פרק ד הלכה יב גמרא ובעא מיעבד כהדא דרב חסדא אמר ליה ר' חנניה והא תני ר' חייה בגרו ולא נישאו נישאו ולא בגרו אבדו מזונותן ולא אבדו פרנסתן אמר ליה אנא אמרי שמועה ואת אמרת מתניתא תבטל שמועה מיקמי מתניתא רבין בר חייה בעי קומי רבי זעירא בא עליה עודה בבית אביה מעכשיו נתקיימו בה תנאי כתובה או אינה אלא דרך נישואין ר' בון בר חייה בעא קומי רבי זעירא מחלה לו על כתובתה מהו זכותה אבדה זכות בניה לא אבדה :

דף לא,א פרק ד הלכה יג משנה ואת תהא יתבא בביתי ומיתזנא מניכסיי כל יומי מיגד ארמלותיך בביתי חייב שהוא תנאי בית דין :

דף לא,א פרק ד הלכה יג גמרא רבי זעירא שאל שאיל לרב נחמן בר יעקב ולר' אבימי בר פפי לא היה שם בית אמר ליה היורשין שוכרין לה בית מיכן והילך היא אומרת קרקע והן אומרים מעות הדין עם היתומים כהדא חדא איתא הוה פורנה עשרין דינר והוה תמן חד בית בטב עשרה דינר אתא עובדא קומי ר' חנינה אמר

או ייבנין לה ביתא או יבון לה כ' דינר אי"ר מנא מכיון דלית ביתא טב אלא י' כמאן דלית לה פורנה אלא עשר מיכן והילך היא אומרת קרקע והן אומרים מעות הדין עם היתומין :

דף לא, א פרק ד הלכה יד משנה כך היו אנשי ירושלם כותבין אנשי גליל היו כותבין כאנשי ירושלם אנשי יהודה כותבין עד שירצו היורשין ליתן לה כתובתה לפיכך אם רצו היורשין נותנין לה כתובתה ופוטרין אותה :

דף לא, א פרק ד הלכה יד גמרא אנשי הגליל חסו על כבודן ולא חסו על ממונן אנשי יהודה חסו על ממונן ולא חסו על כבודן רבי חנניה בריה דרבי אבהו ואית דאמרי לה בשם ר' אבהו קיסרין כיהודה ושאר כל הארצות כירושלם חד בר נש מי דמך אמר ייבון לאיתתא דההוא גברא פרנא אתא עובדא קומי רבי מנא אמר יתקיימון דברי המת אמר ליה ר' חנינה ויש אדם מבטל תנאי כתובה בפה אמר ליה אנת אמרת את מנא לך אמר ליה ולא בגליל אנן קיימין וסברנן מימר אנשי הגליל חסו על כבודן לא על ממונן :

מסכת כתובות פרק ה

דף לא, ב פרק ה הלכה א משנה אף על פי שאמרו בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה אם רצה להוסיף אפילו מאה מנה יוסיף נתארמלה או נתגרשה בין מן האירוסין בין מן הנשואין גובה את הכל רבי אלעזר בן עזריה אומר מן הנישואין גובה את הכל מן האירוסין בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה :

דף לא, ב פרק ה הלכה א גמרא במה הוא מתחייב לה לא כן רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש תריהון אמרין הכותב שטר חוב על חבירו בחזקת שהוא חייב לו

ונמצא שאינו חייב [אינו חייב] ליתן לו רוצה הוא ליתן כמה וליקרות חתנו של פלוני עד כדון בשפסק מן האירוסין פסק מן הנשואין רוצה הוא ליתן כמה שתשמישה שהוא ערב עד כדון כשבעל לא בעל רוצה הוא ליתן כמה על קניינו שהוסיף פסק מן האירוסין פסק מן הנישואין ולקרות חתנו של פלוני כבר הוא בראוי תשמיש אין בו קניין לא הוסיף מיכן רוצה הוא ליתן כמה ולא תחזור בה ויכולה היא לא כן תני האיש אינו מוציא אלא לרצונו אמר רבי אבין מעיקר היא ליה הוא משבק לה תני כשם שהבעל פוסק כך האב פוסק אלא שהבעל מזכה בכתב והאב אינו מזכה אלא בדברים ובלבד דברים שהן נקנין באמירה היך עבידא גידול בשם רב כמה אתה נותן לבנך כך וכך כמה אתה נותן לבתך כך וכך כיון שקידשה זכת בין הבנות אמר ר' חייה בר יוסף

דף לב,א פרק ה הלכה א גמרא אשכח גידול רביתא ומר זעירתא אלא כיני כמה אתה נותן לבנך כך וכך וכמה אתה נותן לבתך כך וכך כיון שקידשה זכתה הבת בין הבנות והבין בין הבנים אמר ר' זעירא והדא היא זעירתא לא נמצא קונה אשה במטלטלין בשוה פרוטה ואין אדם קונה שתי נשים בשוה פרוטה ומה בין אין אדם קונה קרקע וכמה מטלטלין בשוה פרוטה שכן אדם קונה שתי קרקעות בשוה פרוטה ואין אדם קונה שתי נשים בשוה פרוטה ר' בא בר חייה בשם ר' יוחנן כמה אתה נותן לבנך כך וכך כמה אתה נותן לבתך כך וכך כיון שקידשה זכת הבת בין הבנות והבן בין הבנים ובלבד מן הנישואין הראשונים ותייא כיי דמר רבי חנניא המשיא את בנו בבית זכה בבית ובלבד מן הנישואין הראשונים תני רבי הושעיה זכה במטלטלין ולא זכה בבית ופליג ר' ירמיה בשם ר' אבהו תיפתר שהיה אוצרו של אביו נתון שם ר' חזקיה בשם רבי יהושע בן לוי לכן צריכה אפילו שאולין מן השוק אמר ר' אבהו אם

דף לב,ב פרק ה הלכה א גמרא אמר לו לשאילה לא זכה בהן אתא עובדא קומי ר' יעקב בי ר' בון והורי כרבי אבהו אמר ר' זעירא עיקרא לית לה תימליוסים ורבנין בנין וסלקון עלה את אמר האב פוסק על ידי בתו אפילו בוגרת נישמענה מן הדא האב פוסק על ידי בתו ולא אשה על ידי בתה ולא אח על ידי אחותו שנייא היא אחותו בין שהיא נערה בין שהיא בוגרת וכא לא שנייא בין שהיא נערה בין שהיא בוגרת רבי בא קרטיגנא בעא אפילו אחר אמרין אפילו בוגרת אחר נישמענה מן הדא האב פוסק על ידי בתו לא אשה על ידי בתה לא אח ע"י אחותו כל שכן <בוגרת> אחר אף למדת הדין כן תן בתך לפלוני ואני אתן לך כך וכך קח שדה פלוני ואני נותן לך כך וכך כיני מתניתא שלא הוסיף לה אלא בשביל חיבת לילה הראשון שבעל בעל גירשה והחזירה ועדיין חיבת לילה הראשון קיימת בעל מת ונפלה לפני יבם עדיין חיבת לילה הראשון קיימת רבי יעקב בר אחא ר' אלכסא בשם חזקיה הלכה כר' אלעזר בן עזריה שאמר נתאלמנו או נתגרשו מן האירוסין גובה מאתים מן הנישואין גובה את הכל ר' חנניה אמר הלכה כרבי אלעזר בן עזריה אמר אביי אמרו לר' חנניה

דף לג,א פרק ה הלכה א גמרא צא וקרא רבי יונה ר' זעירא בשם רבי יונתן אמר הלכה כר' אלעזר בן עזריה ר' יוסא בר זעירא בשם ר' יונתן אמר אין הלכה כרבי אלעזר בן עזריה אמר רבי יוסי סימן היה לן דחזקיה ורבי יונתן שניהן אמרו דבר אחד דתני מי שהלך בנו למדינת הים ושמע עליו שמת ועמד וכתב כל נכסיו לאחר ואחר כך בא בנו מתנתו קיימת ר' שמעון בן מנסיא אומר אין מתנתו קיימת שאילו היה יודע שבנו קיים לא היה כותבן ומר רבי יעקב בר אחא הלכה כרבי אלעזר בן עזריה והיא דראב"ע והיא דר"ש בן מנסיא ומר רבי ינאי אמר לרבי חנינה צאי קרא וא"ר יוסי בר זעירא בשם ר' יונתן אין הלכה כר"א בן עזריה וכן נפק עובדא כרבי לעזר בן עזריה :

דף לג, א פרק ה הלכה ב משנה רבי יהודה אומר רצה כותב לבתולה שטר של מאתים והיא כותבת לו התקבלתי ממך מנה ולא למנה מנה והיא כותבת לו התקבלתי ממך חמשים זוז ר' מאיר אומר כל הפוחת לבתולה ממאתים ולא למנה ממנה הרי זו בעילת זנות:

דף לג, א פרק ה הלכה ב גמרא מיסבר סבר רבי יהודה אין פוחתין לבתולה ממנה ולא למנה מחמשים זוז ויכתוב כן משעה

דף לג, ב פרק ה הלכה ב גמרא ראשונה אלא בפוחת והולך ויכתוב שנתקבלתי ממך כך וכך אשכח תני בר קפרא שנתקבלתי ממך כך וכך אמר רבי יוחנן לא אמר ר' יודה אלא בסוף אבל בתחילה אף רבי יודה מודה אין הוא בתחילה ואין הוא בסוף חברייא בשם רבי יוחנן עד שלא בעל ומשבעל ר' זעירא בשם רבי יוחנן עד שלא כנס ומשכנס לא בעל וגירשה והחזירה היא בתחלה היא בסוף ואי זו היא אשה ואי זו היא פילגש ר' מאיר אומר אשה יש לה כתובה פילגש אין לה כתובה רבי יודה אומר אחת זו ואחת זו יש לה כתובה אשה יש לה כתובה ותנאי כתובה פילגש יש לה כתובה ואין לה תנאי כתובה רבי יודה בשם רב זו דברי רבי מאיר ורבי יהודה אבל דברי חכמים נושא אדם אשה ומתנה עמה על מנת שלא לזונה ולפרנסה ולא עוד אלא שתהא זונתו ומפרנסתו ומלמדתו תורה מעשה ברבי יהושע בנו של ר"ע שנשא אשה והתנה על מנת שלא לזון ושלא לפרנס ולא עוד אלא שתהא זונתו ומפרנסתו ומלמדתו תורה וכיון שבא שני רעבון וחלקו הנכסים ביניהן התחילה קובלת עליו לחכמי ישראל אמר להן היא נאמנת עלי יותן מן הכל אמרה להן בודאי כך התניתי עמו אין אחר קניין כלום:

דף לד, א פרק ה הלכה ג משנה נותנין לבתולה שנים עשר חדש משתבעה הבעל לפרנס את עצמה וכשם שנותנין לאשה כך נותנין לאיש לפרנס את עצמו ולא למנה שלשים יום הגיע זמן ולא נישאו אוכלות

משלו ואוכלות בתרומה רבי טרפון אומר נותנין לה הכל תרומה רבי עקיבה אומר מחצה חולין ומחצה תרומה :

דף לד, א פרק ה הלכה ג גמרא תני הבגר בשעה שנים עשר חדש אמר רבי הילא תני תמן נותנין לגבגר שנים עשר חדש ונותנין לה קידושין ולאמנה שלשים יום תנינן נותנין לבתולה שנים עשר חדש ואת אמר הכין רבי אבין בשם רבי הילא לאחר בוגרה שנים עשר חדש נותנין לה קידושין שלשים יום עשת שנים עשר חדש לפני הראשון ואח"כ בא השני אמר לה לא כבר הימתנת יכולה היא לומר חביתו עלי <מן הבחור> מן הראשון הוא אלמון והיא בתולה והוא בעא מיסב יכולה היא לומר חביתו עלי מן הבחור הוא בחור והיא אלמנה והיא בעיא מיסב יכול הוא מימר חיבתה עלי יותר מבתולה היא קטנה ורוצה להגדיל שומעין לה הגיע זמן ולא נישאו אוכלות משלו ואינם אוכלות בתרומה מתו בעליהן אוכלות משלו ואוכלות בתרומה אמר שמואל אחוי דרבי ברכיה והוא ששלם הזמן בדי' ששלם הזמן בג' בה' ר' חמא בר עוקבא בשם רבי יסוי בי רבי חנינה ולוי תריהון אמרין נעשה כמי שחבשוהו סופרים אמר רבי יהושע בן לוי אם היתה עיכובה מחמתו ניזונת משלו תני רבי טרפון אומר נותנין לה הכל תרומה שהתרומה מצויה בכל מקום רבי עקיבה אומר מחצה חולין ומחצה תרומה שהנשים מצויות לטמא טהרות תני רבן שמעון בן גמליאל אומר כל מקום שהזכיר תרומה נותנין לה כפליים בחולין :

דף לד, ב פרק ה הלכה ד משנה היבם אינו מאכיל בתרומה עשתה ששה חדשים בפני הבעל וששה חדשים בפני היבם ואפילו כולם בפני הבעל חסר יום אחד בפני היבם אינה אוכלת בתרומה זו משנה ראשונה ב"ד של אחריהן אמרו אין האשה אוכלת בתרומה עד שתיכנס לחופה :

דף לד, ב פרק ה הלכה ד גמרא אמר רבי ירמיה תני תמן היבמה כל שלשה חדשים ניזונת משל בעלה עמד יבמה בדין וברח ניזונת משלו חלה כמי שברח דמי והלך לו למדינת הים כמי שברח אלמנה שאמרה הרי אני מיגדת אלמנותי בבית בעלי שומעין לה רבי יוסי בשם ר' הילא האומר איני חולץ כאילו אומר איני מגרש אמר ר' זבדא הורי ר' יצחק האומר איני חולץ כאומר איני מגרש עשת ששה חדשים לפני הבעל וששה חדשים בפני היבם אינה אוכלת בתרומה ולא סוף דבר ששה חדשים לפני היבם אלא פילו כולם בפני היבם חסר יום אחד אינה אוכלת בתרומה מתניתיי לא כמשנה הראשונה ולא כמשנה האחרונה אלא כמשנה האמצעית דתני בראשונה היו אומרים ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה דהוון דרשין (ויקרא כב) וכהן כי יקנה נפש קניין כספו דלא כן מה בין קונה אשה ובין קונה שפחה חזרו לומר לאחר שנים עשר חדש לכשיתחייב במזונותיה בית דין של אחרון אמרו לעולם אין האשה אוכלת בתרומה עד שתיכנס לחופה וכבר שלח ר' יוחנן בן בג בג אצל רבי יהודה בן בתירה לנציבין אמרו משמך שארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה שלח אצלו ואמר לו מוחזק הייתי בך שאתה בקי בסיתרי תורה אפילו לדרוש בקל וחומר אין אתה יודע מה אם שפחה כנענית שאין הביאה קונה אותה להאכילה בתרומה הכסף קונה אותה להאכילה בתרומה אשה שהביאה קונה אותה להאכילה בתרומה אינו דין שיהא הכסף קונה אותה להאכילה בתרומה ומה אעשה והן אמרו לעולם אין האשה אוכלת בתרומה עד שתיכנס לחופה וסמכו להן מקרא כמה שנאמר (במדבר יח) כל טהור בביתך יאכלנו אמר רבי יודן הרי זה קל וחומר שיש עליו תשובה דו יכיל מימר ליה לא אם אמרת בשפחה כנענית שהיא נקנית בחזקה תאמר בזו שאינה נקנית בחזקה וכל ק"ו שיש עליו תשובה בטל ק"ו:

דף לד, ב פרק ה הלכה ה משנה המקדיש מעשה ידי אשתו הרי זו עושה ואוכלת המותר רבי מאיר אומר הקדש ר"י הסנדלר אומר חולין :

דף לד, ב פרק ה הלכה ה גמרא ר' מאיר אומר הקדש בשלו ורבי יוחנן

דף לה, א פרק ה הלכה ה גמרא הסנדלר אומר חולין בשלו ר' שמעון בן לקיש אומר במותר מהי סלעים פליגין תיפתר לה במעלה לה מזונות ואינו נותן לה מעה כסף לצרכיה ותניין אם אין נותנין לה מעה כסף לצרכיה מעשה ידיה שלה רבי יוחנן אמר במותר אחר מיתה פליגין דו אמר ליה בשאינו מעלה לה מזונות אבל אם מעלה לה מזונות דברי הכל קדשו אמר רבי זעירא תני תמן מסייע ליה לרבי יוחנן במה דברים אמורים בשאינו מעלה לה מזונות אבל אם היה מעלה לה מזונות דברי הכל קדשו ואין כל מה שיש לאשה משועבד לאיש לאכילת פירות רבי שמואל בר רב יצחק אמר מעשה ידים ביניהון ר' מאיר אומר מעשה ידים ראויין לקדש משעה ראשונה ר' יוחנן הסנדלר אומר אין מעשה ידים ראויים לקדש משעה ראשונה מה שאירש מאבא היום מכור לך מה שאעלה במצודתי היום מכור לך דבריו קיימין ר' אבהו בשם רבי יוחנן בלוה לתכריכי אביו והוא שיהא חולה אביו או מסוכן רבי אבהו בשם רבי יוחנן

דף לה, ב פרק ה הלכה ה גמרא והוא שתהא מצודה פרושה בפניו ומר רבי אבהו בשם רבי יוחנן אף לקודש לא קדשו למה מפני המחלוקת ר' מאיר ור' יוחנן הסנדלר אומר שנייא היא הקדש מצודה שאינה מצויה א"ר יוסי לרבי יעקב בר אחא נהיר דהויתון אמרין את ורבי ירמיה בשם רבי שמעון בן לקיש מאן תני הקדש מצודה שאינה מצויה מחלוקת רבי מאיר ור' יוחנן הסנדלר הוי דעיון דעיון אית ליה לר"ש בן לקיש רבי ירמיה בעא המקדיש מעשה ידי עבדו והיה צייד מהו נישמענה מן הדא המקדיש את עבדו הוא קודש

ומעשה ידיו חולין מעשה ידי עבדו הוא חולין ומעשה ידיו הקדש א"ר יוחנן הקוטע ידי עבדו של חבירו רבו נוטל נזקו צערו בושתו ופגמו והלה יצא ויתפרנס בצדקה והא תני המקדיש את עבדו יוצא הוא לפרנסה <מהן> מתוכן והשאר קודש אמר רבי בא בר ממל

דף לו,א פרק ה הלכה ה גמרא לא על דעתו שימות יותר מן העבדים לא כן אמר רבי יוחנן הקוטע ידי עבדו של חבירו רבו נוטל נזקו צערו בושתו ופגמו והלה יצא ויתפרנס בצדקה רבנין דקסרין בשם רבי אחא מצווין ישראל לפרנס קיטעין אפילו עבדים ר' יוחנן מן כל מה דהוה אכיל יהיב לעבדיה והוה קרי עלוהי (איוב לא) הלא בבטן עושני עשהו ויכונונו ברחם אחד :

דף לו,א פרק ה הלכה ו משנה אילו מלאכות שהאשה עושה לבעלה טוחנת ואופה ומכבסת ומבשלת ומיניקה את בנה ומצעת המיטה ועושה בצמר הכניסה לו שפחה אחת לא טוחנת ולא אופה ולא מכבסת שתיים אינה מבשלת ולא מיניקה את בנה שלש אינה מצעת את המטה ארבע יושבת בקתידרא רבי אליעזר אומר אפילו הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות בצמר שהבטלה מביאה לידי זימה רבן שמעון בן גמליאל אומר אף המדיר את אשתו מלעשות מלאכה יוציא ויתן כתובה שהבטלה מביאה לידי שיעמום :

דף לו,א פרק ה הלכה ו גמרא תני שבעה גופי מלאכות מנו והשאר לא צרכו חכמים למנותן. מניקה את בנה. אמר רבי חגיי לא אמר אלא בנה הא תאומים לא

דף לו,ב פרק ה הלכה ו גמרא ולמה אמר בנה שלא תיניק בן חבירתה כהדין דתני אין האיש כופף את אשתו שתניק בנו של חבירו ולא האשה כופה את בעלה שתניק בן חבירתה נדרה שלא להניק את בנה ב"ש אומרים שומטין את הדד מתוך פיו ובי"ה אומרים כופין אותה נתגרשה אין כופין אותה במה דברים אמורים בזמן שאינו מכירה אבל אם היה מכירה כופין אותה

ונותנין לה שכרה שתניק את בנה כמה יהא לו ויהא מכירה ר' ירמיהב שם רב שלשה חדשים והוה רבי זעירא מסתכל ביה אמר ליה מה את מסתכל בי נימר לך מן ההיא דשמואל דאמר שמואל שלשה ימים שמואל כדעתיה שמואל אמר חכים אנא לחייתא דילדין לי ר' יהושע בן לוי אמר חכים אנא לגזורה דגזרין לי ר' יוחנן אמר חכים אנא לנשייא דצבתין עם אימא תני יונך התינוק והולך עד עשרים וארבעה חדשים מיכן והילך כיונק שקץ דברי ר' אליעזר ורבי יהושע אומר יונק והולך אפילו ארבע וחמש שנים פירש אין מחזירין אותו עד איכן ר' יעקב בר אחא רבי ירמיה בשם רב מעת לעת רבי חזקיה ר' אבהו בשם רב מעת לעת רבי חזקיה ר' אבהו בשם רבי יהושע בן לוי שלשה ימים מעת לעת תני מעת לעת ר' חזקיה רבה במה דברים אמורים בזמן שפירש מתוך בוריו אבל אם פירש מתוך חוליו מחזירין אותו מדי בשאינו של סכנה אבל אם היה של סכנה אפי' לאחר כמה ימים מחזירין אותו. הכניסה. אמר רבי שמואל בר רב יצחק לא סוף דבר הכניסה אלא אפילו היא ראויה להכניס כהדא דתני אשתו עולה עמו אבל לא יורדת עמו אלמנה ובניה יורדין אבל לא עולין הפועלין עולין אבל לא יורדין הבת לא עולה ולא יורדת ותכניס שפחה לכל הדברים אמר רבי חייה בר יודה מפני חיים של שפחה אמר רבי בון על ידי שהדברים הללו של ביזיון לפיכך תלו אותן בשפחה אמר רבי יודה בי ר' בון

דף לז, א פרק ה הלכה ו גמרא שאין דרך האשה להיות יושבת בטילה בתוך ביתו רב הונא אמר אפילו הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות לו דברים של יחיד מהו דברים של יחיד סכת לו את גופו ומרחצת לו את רגליו ומוזגת לו את הכוס למה משום שהיא חייבת לעשות לו או משום שאינן ראויין להשתמש בשפחה מה נפק מן ביניהון הכניסה לו עבדים אין תימר משום שאין ראויין להשתמש בשפחה הרי הכניסה לו עבדים הוי לית טעמא משום שהיא חייבת לו ר' אבודימא בצפרין

בעי קומי ר' מנא לא מסתברא משום שהיא חייבת לו אמר לו אוף אנא סבר כן ותני כן כופה לעשות בצמר אבל לא בפשתן מפני שהיא מסרחת את הפה ומשלבת את השפיות:

דף לז, א פרק ה הלכה ז משנה המדיר את אשתו מתשמיש המיטה בית שמאי אומרים שתי שבתות ובית הלל אומרים שבת אחת התלמידים יוצאין ללמוד תורה שלא ברשות שלשים יום הפועלים שבת אחת העונה האמורה בתורה הטיילין בכל יום הפועלים שתיים בשבת החמרים אחד בשבת הגמלין אחד לשלשים יום הספנין אחד לששה חדשים דברי רבי אליעזר:

דף לז, א פרק ה הלכה ז גמרא בית שמאי אומרים שתי שבתות כימי לידת נקיבה ובית הלל אומרים שבת אחד כימי לידת זכר או כימי נדתה: התלמידים יוצאין לתלמוד תורה שלא ברשות בתיהן שלשים יום הא ברשות בתיהן אפילו כמה רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן (מלכים א ה) וישלחם לבנונה עשרת אלפים בחדש אמר רבי אבין חיבב הקב"ה פרייה ורביה יותר מבית המקדש מאי טעמא חדש יהיו בלבנון ושנים חדשים בביתו רב אמר (דברי הימים א כז) הבאה והיוצאת חדש בחדש לכל חדשי השנה הכא את אמר שבת אחד וכא את אמר פעמיים בשבת תני בר קפרא הפועלין יוצאין למלאכתן שלא ברשות בתיהן שבת אחת. העונה האמורה בתורה. אית תניי תני

דף לז, ב פרק ה הלכה ז גמרא שאר זה דרך ארץ עונה זה המזון אית תניי תני עונה זה דרך ארץ שאר זה המזון מאן דמר שאר זה דרך ארץ (ויקרא יח) איש איש אל כל שאר בשרו עונה זה המזון (דברים ח) ויענד וירעיבך מאן דמר שאר זה המזון (תהילים עח) וימטר עליהם כעפר שאר עונה זה דרך ארץ (בראשית לא) אם תענה את בנותי זה דרך ארץ ר' ליעזר בן יעקב פתר קרייה שארה כסותה שתהא הכסות לפי השאר שלא

יתן לה את הילדה לזקינה ולא את הזקינה לילדה כסותה ועונתה שתהא הכסות לפי העונה שלא יתן של קייץ בימות הגשמים ולא של גשמים בקייץ מנא לה מזון מה אם דברים שאין בהן קיום נפש אינו רשאי לימנע ממנה דברים שהן קיום נפש לא כל שכן מנא לה עונה מה אם דברים עד שלא נישאת לכאן משעה ראשונה אינו רשאי לימנע ממנה דברים שנישאת לכאן משעה ראשונה לא כל שכן ממנחה ששלח יעקב אבינו לעשו אחיו למד רבי אליעזר ששילח לו כדרך הארץ (בראשית לב) עזים מאתים ותיישים עשרים חד לעשרה רחלים מאתים ואילים עשרים חד לעשרה גמלים מיניקות ובניהם שלשים אמר ר' ברכיה הן על ידי שהוא צנוע בתשמישו לפיכך לא פירסמו הכתוב פרות ארבעים ופרים עשרה חד לארבע דאינון לעיי אתונות עשרים ועיירים עשרה חד לתרי דאינון לעיי רבי ירמיה בעא אילין תלמידי חכמים לא מסתברא דלא כאספון שהן יגיעין יותר רב אמר אוכלת עמו מלילי שבת ללילי שבת בלשון נקייה :

דף לז,ב פרק ה הלכה ח משנה המורדת על בעלה פוחתין לה מכתובתה שבעה דינרין בשבת רבי יהודה אומר שבעה טרפעיקין עד מתי הוא פוחת עד כנגד כתובתה רבי יוסי אומר לעולם הוא פוחת והולך שאם תפול לה ירושה ממקום אחר יגבה אותה ממנה וכן המורד על אשתו מוסיף לה על כתובתה שלשה דינרין בשבת רבי יהודה אומר שלשה טרפעיקין :

דף לז,ב פרק ה הלכה ח גמרא הכא את מר שבעה והכא את מר שלשה אמר רבי יוסי בר חנינה היא על ידי שהיא חייבת לו שבע הוא פוחת ממנה שבע והוא על ידי שהוא חייב לה שלשה הוא מוסיף לה שלשה הגע עצמך שהכניסה לו עבדים הרי אינה חייבת לו כלום הגע עצמך שהתנה עמה לא שאר ולא כסות ולא עונה הרי אינו חייב לה כלום מאי כדון כיי דמר רבי יוחנן צערו של איש מרובה יותר מן האשה הדא הוא דכתיב (שופטים טז) ויהי כי הציקה לו בדבריה כל הימים

ותאלצהו מהו ותאלצהו אמר רבי יצחק בר לעזר שהיתה שומטת עצמה מתחתיו ותקצר נפשו למות הוא קצרה נפשו למות היא לא קצרה נפשה למות ויש אומרים שהיתה עושה צורכה באחרים כ"ש דתבעה דאמר רב נחמן בשם רב נחמן האבר הזה שבאדם הרעיבתו השביעתו השביעתו הרעיבתו

דף לח, א פרק ה הלכה ח גמרא וכרבי אליעזר עד כמה הוא פוחת נשמעינה מן הדא תני רבי חייה ארוסה וחולה נדה ושומרת יבם כותבין לה איגרת מרד על כתובתה מה אנן קיימין אם בשמרדה עליו והיא נדה התורה המרדתה עליו אלא כן אנן קיימין שמרדה עליו עד שלא באת נידה ובאת לנידה הרי אינה ראויה למרוד ואת אמר כותבין וכא פוחת מה מיפחות מפרא פרנון דידה נישמעיינה מן הדא רבי יוסי אומר לעולם הוא פוחת והולך שמא תפול לה ירושה ממקום אחר ויחזור ויגבה ממנה לא אמר אלא ירושה דבר שאינו מצוי הדא אמרה אפילו לפחות מפרא פרנון דידה פוחת ר"ז בשם שמואל כותבין איגרת מרד על הארוסה ואין כותבין איגרת מרד על שומרת יבם והתני רבי חייה נידה וחולה ארוסה ושומרת יבם כותבין לה איגרת מרד על כתובתה כאן כמשנה הראשונה כאן כמשנה האחרונה אמר רבי יוסי בר בון אפילו תימר כן כמשנה אחרונה בית דין שאחריהן מתירין בה ארבע שבתות והיא שוברת כתובתה ויוצאה רבי חנינה בשם רבי ישמעאל בי רבי יסא היוצאה משם שם רע אין לה בליות מורדת יש לה רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי המורדת והיוצאת משם שם רע אין לה לא מזונות ולא בליות אמר רבי יוסה אילין דכתבין אין שנא אין שנאת תניי ממון ותניין קיים :

דף לח, א פרק ה הלכה ט משנה המשרה את אשתו על ידי שלישי לא יפחות לה מקביים חטים או מארבעת קבין שעורין אמר רבי יוסי לא פסק שעורים אלא רבי ישמעאל שהיה סמוך לאדום :

דף לח, א פרק ה הלכה ט גמרא מהו סמוך לאדום לדרומה :

דף לח, ב פרק ה הלכה י משנה ונותן לה חצי קב קיטנית וחצי לוג שמן וקב גרוגרות או מנה דבילה ואם אין לו פוסק לעומתן פירות ממקום אחר ונותנין לה מיטה ומפץ ואם אין לו מיטה מפץ מחצלת ונותנין לה כפה לראשה וחגור למתניה ומנעל ממועד למועד וכלים של חמשים זוז משנה לשנה ואין נותנין לה לא חדשים בימות החמה ולא שחקים בימות הגשמים אבל נותנין לה כלים של חמשים זוז בימות הגשמים והיא מתכסה בלאותיהן בימות החמה והשחקין שלה :

דף לח, ב פרק ה הלכה י גמרא אמר רבי מנא מנה וארבע ריטלין נותן לה בר נר ופתילה כוס וחבית וקדירה רבי יוסי אמר כר אין לה שאין נשי העניינים ישנות על הכר רבי חייה בשם רבי יוחנן הותירה מזונות שלו הותירה בליות שלה הדא דתימר באשת איש אבל באלמנה בין שהותירה מזונות בין שהותירה בליות שלה :

דף לח, ב פרק ה הלכה יא משנה נותנין לה מעה כסף לצרכיה ואוכלת עמו לילי שבת ואם אין נותן לה מעה כסף לצרכיה מעשה ידיה שלה ומה היא עושה לו משקל חמש סלעים שתי ביהודה שהן י סלעים בגליל או משקל עשר סלעים ערב היהודה שהן עשרים סלעים בגליל ואם היתה מניקה פוחתין לה ממעשה ידיה ומוסיפין לה על מזונותיה במה דברים אמורים בעניי שבישראל אבל במכובד שבישראל הכל לפי כבודו :

דף לח, ב פרק ה הלכה יא גמרא דברים אמורים לשון נקי שמעון בר בא בשם ר' יוחנן אכילה ממש על דעתיה דרב אוכלת משלו על דעתיה דרבי יוחנן אוכלת משלה יין אין לה שאין עניות ישראל שותות יין ועשירות שותות והתני מעשה במרתא בת בייתוס שפסקו לה חכמים סאתים יין בכל יום ובית דין פוסקין יין א"ר

חייה בר אדא על שום (הושע ד) זנות יין ותירוש יקח לב והא תנינן אם היתה מניקה פוחתין לה ממעשה ידיה ומוסיפין לה על מזונותיה מהו מוסיף רבי יהושע בן לוי אמר יין שהוא מרבה את החלב רבי חזקיה רבי אבהו בשם רבי יוחנן אף לתבשילה פסקו אף על פי כן קיללה אותן ואמרה להן כך תתנו לבנותיכם אמר ר' אחא וענינו אחריה אמן א"ר אלעזר בר צדוק אראה בנחמה אם לא ראיתיה מלקטת שעורים מבין טלפי סוסים בעכו וקראתי עליה הפסוק הזה (דברים כח) הרכה בך והענוגה וגוי (שיר השירים א) אם לא תדעי לך היפה בנשים צאילך בעקבי הצאן וגוי והתני מעשה במרים בתו של שמעון בן גוריון שפסקו לה חכמים בחמש מאות דינר קופה בשמים בכל יום ולא היתה אלא שומרת יבם אע"פ כן קיללה אותן ואמרה להן ככה תתנו לבנותיכם א"ר אחא וענינו אחריה אמן א"ר אלעזר בר צדוק אראה בנחמה אם לא ראיתיה קשורה בשערה בזנב הסוס בעכו וקראתי עליה הפסוק הזה (דברים כח) הרכה בך והענוגה כו' :

מסכת כתובות פרק ו

דף לח, ב פרק ו הלכה א משנה מציאה האשה ומעשה ידיה של בעלה וירושתה הוא אוכל פירות בחייה בושתה ופגמה שלה רבי יהודה בן בתירה אומר בזמן שהן בסתר לה שני חלקים ולו אחד ובזמן שהן בגלוי לו שני חלקים ולה אחד שלו נותנין לו מיד ושלה ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות :

דף לט, א פרק ו הלכה א גמרא רבי חזקיה בשם רבי אימי איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש חד אמר דברי הכל וחרנא אמר במחלוקת ולא ידענא מאן אמר דא ומאן אמר דא מסתברא דרבי שמעון בן לקיש הוא דו אמר במחלוקת דו פתר לה במעלה לה מזונות ואינו נותן לה מעה כסף לצרכיה ותנינן ואם אינו נותן לה מעה כסף לצרכיה מעשה ידיה שלה מעשה ידיים שהן

כמציאה אתא רבי יעקב בר אימי בשם רבי שמעון בן לקיש דברי הכל היא הוויי דעוון דעוון אית לרבי שמעון בן לקיש למי נצרכה לרבי מאיר אף על גב דלרבי מאיר עביד יד העבד כיד רבו זכתה האשה זכה בעלה מודה שאין עליה אלא אכילת פירות בלבד תמן תנינן מציאת בנו ובתו הקטנים ועבדו ושפחתו הכנענים ומציאת אשתו הרי אילו שלו שהוא יכול לשנותן למלאכה אחרת מה טעמא אמרין מציאת בנו ובתו הגדולים ועבדו ושפחתו העברים הרי אילו שלהן שאינו יכול לשנותן למלאכה אחרת ואת אמר מציאתה שלו אמר רבי יוחנן טעם אחר יש באשה מהו טעם אחר באשה אמר רבי חגיי מפני קטטה ר' יוסי לא אמר כן אלא שלא תהא מברחת משל בעלה ואומרת מציאה מצאתי הגע עצמך שנתן לה אחר מתנה קול יוצא למתנה ואין קול יוצא

דף לט, ב פרק ו הלכה א גמרא למציאה הגע עצמך שמצאה בעדים זו מפני זו אמר רבי יוחנן בשאין טפולין לאביהן אבל אם היו טפולין לאביהן מציאתן שלו הורי ר' יצחק בהן דמשביק אינתתיה ולא ממרק לה פורנא שהוא מעלה לה מזונות עד שעה שהוא ממרקה ר' רדיפה ר' אחא בשם ר' בון בר כהנא דלא מחמד לה בסתר למה נוטל מפני צערו שמצטער עמה :

דף לט, ב פרק ו הלכה ב משנה הפוסק מעות לחתנו ומת חתנו אמרו חכמים יכול הוא שיאמר לאחיך הייתי רוצה ליתן ולך אי אפשר ליתן :

דף לט, ב פרק ו הלכה ב גמרא ולא דברים שהן קונין באמירה הן תני בר קפרא פוסק לשם כתובה על מנת לכנוס וכיני הפוסק מעות לבתו קטנה כופין אותו ליתן הא לגדולה לא אמר רבי אבון כופין אותו ליתן גט :

דף לט, ב פרק ו הלכה ג משנה פסקה להכניס לו אלף דינר הוא פוסק כנגדו בחמשה עשר מנה כנגד השום הוא פוסק פחות חומש שום מנה ושוה מנה אין לו אלא

מנה שום במנה היא נותנת שלשים וא' סלע ודינר
בארבע מאות היא נותנת חמש מאות ומה שהחתן
פוסק הוא פוסק פחות חומש :

דף לט, ב פרק ו הלכה ג גמרא מה ראו לומר בכספים
אחד ומחצה ובשום פחות חומש אמר רבי יוסי בן
חנינה

דף מ, א פרק ו הלכה ג גמרא שמין דעתה של אשה
שהיא רוצה לכלות את כליה ולפחות אותן חומש שמין
דעתו של איש רוצה לישא וליתן בהן ולעשותן באחד
ומחצה אמר רבי יוסה זאת אומרת שאין אדם רשאי
למכור כלי אשתו דלמא רבי חייה ורבי יסא ר' אימי
סלקון לשומא דברתה דרבי יוסי בן חנינה אמרין ליה
פחות חומש וכופל אמר לון פוחת חומש ואינו כופל
שמעון בר אבא בשם רבי יוחנן הכניסה לו זהב בשוייו
ותני כן תקשיטין לעשותן דינר בא' ומחצה דינר
לעשותן תקשיטין בשוייהן רבי אחא בר פפא בעא קומי
רבי אימי הכניסה לו בהמה אמר ליה בשוייה הכניסה
לו קרקע אמר ליה בשוייה ואינו משתכר וגובה קרקע
אין לו אלא אכילת פירות :

דף מ, א פרק ו הלכה ד משנה פסקה להכניס לו כספים
סלעה נעשית ששה דינר והחתן מקבל עליו עשרה דינר
וקופה לכל מנה ומנה רשב"ג אומר הכל כמנהג
המדינה :

דף מ, א פרק ו הלכה ד גמרא פסקה להכניס לו בחמש
מאות דינר שום עשה אותו ארבע מאות לא עשה כן
אלא עשה אותו אלף אם עשת קיצותא גובה את הכל
ואם לאו מיגרע חמשה דינר לכל סלע ואינו נוגע
בתוספת פסקה להכניס לו חמש מאות דינר כספים
עושה אותן שבע מאות ומחצה לא עשה כן אלא עשה
אותן אלף אם עשת קיצותא גובה את הכל ואם לאו
מיגרע

דף מ,ב פרק ו הלכה ד גמרא ששה דינר לכל סלע ואינו נוגע בתוספת פסקה להכניס לו אלף זוז צריך לעשותן חמשה עשר מנה לא עשה כן אלא כתב לה שדה שוה בשנים עשר מנה תחת אלף זוז אם עשתה קיצותא גובה את הכל ואם לאו אין פוחתין לבתולה ממאתים ולאמנה ממנה הכא את מר מיגרע והכא את מר אינו מיגרע כאן בנטלה מקצת כאן בשלא נטלה מקצת הכא את מר נוגע בתוס' והכא את מר אינו נוגע בתוספת תמן הוסיף ולא פיחת ברם הכא פיחת ולא הוסיף תניא בין בשום בין בכספים בשום מה לפי מה שהוא פוחת לפי מה שהוא מוסיף לפי מה שהיא מכנסת כיני מתניתא וקופת בשמים הכל מנה אמר רבי יוחנן עשו הניית בשמים כהניית כספים אמר רבי אבין עשו הניית פריה ורביה כהניית כספים כהדא תלמידוי דרבי יוסי סלקון לקדשין אשכחינן ערירין אמרון לון אתניתון ביניכון אם התניתם ביניכם הרי יפה ואם לאו הכל כמנהג המדינה :

דף מ,ב פרק ו הלכה ה משנה המשיא את בתו סתם לא יפחות לה מחמשים זוז פסק להכניסה ערומה לא יאמר הבעל כשתבוא לביתי אכסנה בכסותי אלא מכסה ועודה בבית אביה וכן המשיאין את היתומה לא יפחתו לה מחמשים זוז ואם יש בכיס מפרנסין אותה לפי כבודה :

דף מא,א פרק ו הלכה ה גמרא רבי אבא מרי אחוי דרבי יוסי בעי לא כן תני מניין אפילו אמר הריני עומד ערום ומכסה אין אומרים לו שיעמוד ערום ויכסה אלא מכסה בראוי לה תמן אורחא דבר נשא מימר הני לי מיקום ערטיילי ומכסייא איתתי ברם הכא לכן התנה עמה מתחילה כיני מתניתא וכן המפרנסין את היתומה אמר רבי חיננא זאת אומרת שאומרים לפרנסין ללוות דו פתר לה בשאין בכיס לווין עד חמשים אבל אם יש בכיס מוסיף אמר רבי יוסי זאת אומרת שאין אומרים לפרנסין ללוות דו פתר לה בשיש בכיס אבל אם אין בכיס פוחת כהדא בילדה אתת ביומוי דרבי אמי אמר

ישתבוק למועדא אמר ליה רבי זעירא גרמית יפסוד
אלא יתכול דמריה דמועדיא קיים ותייא דרבי חנינא
כרבי זעירה ודרבי יוסי כרבי אימי :

דף מא, א פרק ו הלכה ו משנה יתומה שהשיאתה אמה
ואחיה וכתבו לה במאה או בחמשים זוז יכולה היא
משתגדיל להוציא מידם מה שראוי להינתן לה רבי
יהודה אומר אם השיא הבת הראשונה יינתן לשנייה
כדרך שנתן לראשונה וחכמים אומרים פעמים שאדם
עני והעשיר או עשיר והעני אלא שמין את הנכסין
ונותנין לה :

דף מא, א פרק ו הלכה ו גמרא כיני מתניתא אם השיא
את הבת הראשונה יינתן דברי חכמים שפעמים שאדם
משיא את בתו ונותן עליה מעות ופעמים שאדם משיא
את בתו ונוטל עליה מעות רבי זעירה שאל לרב נחמן
בר יעקב ולרב אמי בר פפי

דף מא, ב פרק ו הלכה ו גמרא מאן תנא עישור נכסים
אמר לו רבי זעירה בשם רב ירמיה עישור נכסים כרבי
בעון קומי רבי הרי שהיו עשר נקיבות וכן אם נטלה
הראשונה עישור נכסים והשנייה עישור נכסין
והשלישית והרביעית והחמישית וכן עד לעשירית אין
כן לא נשתייר לבן כלום אמר להן הראשונה נוטלת
עישור נכסין ויוצאה והשנייה נוטלת עישור נכסים מן
המשתייר והשלישית מן המשתייר והרביעית מן
המשתייר עד עשירית מן המשתייר נמצאו הבנות
נוטלות תרין חולקין פרא ציבחר והבן נוטל חד חולק
ואוף ציבחר הרי שהיו שתי נקיבות ובן אחד ונטלה
הראשונה עישור נכסים לא הספיקה השנייה ליטול
עישור נכסים עד שמת הבן רבי חנינה סבר מימר
השנייה נוטלת עישור נכסים והשאר חולקות אותו
בשוה אמר ליה רבי יוחנן תמן בשלא היה להתפרנס
ברם הכא תמכור את השאר ותתפרנס ממנו ר' טבי
בשם רבי יאשיה טעמא דרבי חנינה אין מן המשועבדין
היא גובה לא כל שכן ממה שלפניה רבי יוחנן כדעתיה

דמר רבי זעירא רבי יוחנן לא גבי מאן גבי רבי חנינה
גבי רבי יסא איתפקד גביה מדל דיתמין והוה תמן
יתמיין בעיין מפרנסא אעול עובדא קומי רבי אלעזר
וקומי רבי שמעון בר יקים אמר רבי שמעון בר יקים לא
מוטב שיתפרנסו משל אביהן ולא מן הצדקה אמר ליה
רבי אלעזר דבר שאילו יבוא לפני רבותינו ואין רבותינו
נוגעין ואנו עושין אותו מעשה אמר רבי יוסי אנא יהיב
לון ואין קמון יתמי וערון אנא יהיב לון אפילו כן חמון
ולא עירון רבי זעירא בעא קומי רבי יוסי היך עבדין
עובדא אמר ליה כרבי חנינה וכן נפק עובדא כרבי חנינה
רבי אבון בשם רבי הילא רואין את הנכסין כאילו
חריבין :

דף מא,ב פרק ו הלכה ז משנה המשליש מעות לבתו
והיא אומרת נאמן עלי בעלי יעשה שלישי מה שהושלש
בידו דברי ר"מ אמר רבי יוסי

דף מב,א פרק ו הלכה ז משנה וכי אינה אלא שדה
אחת והיא רוצה למוכרה והרי היא מוכרה מעכשיו
במה דברים אמורים בגדולה אבל בקטנה אין מעשה
קטנה כלום :

דף מב,א פרק ו הלכה ז גמרא מתניתא בפסק מן
האירוסין אבל אם פסק מן הנישואין אף רבי מאיר
מודי השליש מן הנישואין היא המחלוקת האומר תנו
לבניי שקל בשבת והן ראויין ליטול סלע נותנין להן סלע
אל תתנו להן אלא שקל נותנין להן שקל ולמזון האשה
והבנות בין שאמר תנו בין שאמר אל תתנו נותנין להן
שקל תני רבן שמעון בן גמליאל אומר מאיר היה אומר
האומר תנו לבניי שקל בשבת והן ראויין ליטול סלע
נותנין להן שקל והשאר מתרפנס מן הצדקה וחכמים
אומרים גובין והולכין עד שיכלו הנכסים והשאר
יתפרנסו מן הצדקה אמר רבי יוסי הדא פשטה
שאילתא דחילפי אמרי אייתיבון על גיף נהרא דלא
אפיקת מתנייה דרבי חייה רבא מן מתניתא וירקוני
לנהרא מה הוה מימר יעשה שלישי מה שהושלש בידו

מתו יירשו אחרים לא כן אמר רבי אבהו בשם ר' יוחנן כל הלשונות אדם מזכה חוץ מלשון ירושה לית כאן ירתון אלא יטלון רבי זעירא בעא קומי רבי מנא כאן במתנה איתפלגון כתב כל נכסיו לשני בני אדם כאחת כתב לזה בלשון מתנה ולזה בלשון ירושה אמר רבי אלעזר מכיון שזכה בו בלשון מתנה זכה זה בלשון ירושה אמר רבי יוחנן נראין דברים בלשון מתנה זכה בלשון ירושה לא זכה אמר רבי פינחס אתא עובדין קומי רבי ירמיה מכיון דרבי אלעזר אמר אולפן ורבי יוחנן אמר נראין הלכה כרבי אלעזר אמר רבי שמואל לא רבי מאיר אמרה ואינן נראות

דף מב, ב פרק ו הלכה ז גמרא שמא כלום היא לא כן אמר רבי יסא בשם ר' יוחנן צמר הבכור שטרפו בטל ברוב ואייתי רבי חייה ציפורי קומי רבי אימי ליטרא בשמונה ולא הורי ליה דמר רבי יסא לא מתניתא היא האורג מלא הסיט מצמר הבכור בבגד ידלק הבגד משער הנזיר ומפטר חמור בשק ידלק השק הדא מתניתא פליגא על רבי יוחנן כתב בין בתחילה בין באמצע בין בסוף בלי מתנה דבריו קיימין תמן לזה בלי מתנה ולזה בלי ירושה ברם הכא כל אחד ואחד בלשון מתנה כל אחד ואחד בלשון ירושה ר' חגי בעא קומי רבי יוסי ואינו חב לאחרים אמר ליה בשאין שם אחין ואינו חב לאחי אביו רבי חנניה בריה דרבי הילל רוצה הוא בתקנת ביתו יותר מקרוביו:

מסכת כתובות פרק ז

דף מב, ב פרק ז הלכה א משנה המדיר את אשתו מליהנות לו עד שלשים יום יעמיד לה פרנס יותר מיכן יוציא ויתן כתובה רבי יהודה אומר בישראל חדש אחד יקיים שנים יוציא ויתן כתובה

דף מג, א פרק ז הלכה א משנה בכהנת שנים יקיים שלשה יוציא ויתן כתובה:

דף מג, א פרק ז הלכה א גמרא תמן תנינן המדיר את אשתו מתשמיש המיטה וכא את מר הכין תמר במדירה מגופו ברם הכא במדירה מנכסיו ויש אדם נודר שלא לפרוע את חובו א"ר יוסי בן חנינה מכיון שהוא עתיד לגרשה וליתן לה כתובה ולמעט ממזונותיה כמי שאין בו חוב ותהא יושבת וממתנת ואם גירש הרי יפה ואם לאו יעלה לה מזונות כמאן דמר אין מזונות האשה מדבר תורה כהדא דתני אין בית דין פוסקין לאשה מזונות מדמי שביעית אבל ניזונת היא אצל בעלה בשביעית ויעשו אותה כפועל שאינו שוה פרוטה הדא אמרה שאין עושין אותה כפועל שאינו שוה פרוטה ויעמיד פרנס כהדא איש פלוני מודר ממני הנייה ואיני יודע מה אעשה יעמיד פרנס

דף מג, ב פרק ז הלכה א גמרא רשות ביד האשה לומר אי איפשי להתפרנס מאחר אלא מבעלי והתנינן המשרה את אשתו על ידי שלישי כאן בשקיבלה עליה וכאן בשלא קיבלה עליה אי בשלא קיבלה עליה אפילו יום אחד לא יעמיד מגלגלת עמו שלשים יום שמא ימצא פתח לנדרו שמואל אמר במדירה שלשים יום אבל במדירה לעולם מיד יוציא ויתן כתובה רבי זעירא רבי אבינא בשם רב ואפילו במדירה לעולם מגלגלת עמו ל' יום שמא ימצא פתח לנדרו אית תני תני ל' יום ואית תני תני עד ל' מאן דמר שלשים מסייע לרב ומאן דמר עד שלשים מסייע לשמואל רבי יוסי אומר בכוהנות פליגין יותר מיכן יוציא ויתן כתובה בסוף שנים רבי יהודה אומר בישראל חדש אחד יקיים ושנים יוציא ויתן כתובה בסוף שנים ובכהנת שנים יקיים שלשה יוציא ויתן כתובתה בתחילת שלש ותני פליג בסוף שלשה דברי רבי מאיר אמר ליה רבי מנא הן דלא תניתה פליגא את עבד ליה פליגא אלא בישראל פליגין יותר מיכן יוציא ויתן כתובה בתחילת שנים ר' יודה אומר בישראל חדש אחד יקיים ושנים יוציא ויתן כתובה בתחילת שנים ובכוהנות שנים יקיים שלשה

יוציא ויתן כתובה בסוף שלשה ותני כן בסוף שלשה
דברי הכל:

דף מד, א פרק ז הלכה ב משנה המדיר את אשתו שלא
תאכל באחד מכל מיני פירות יוציא ויתן כתובה ר"י
אומר בישראל חודש אי יקיים שנים יוציא ויתן כתובה
ובכוהנת שנים יקיים שלשה יוציא ויתן כתובה:

דף מד, א פרק ז הלכה ב גמרא ויש אדם שמדיר את
חבירו מחיים אלא בשנדרה אשה ושמע בעלה ואמר לה
אם תאכלי מחפץ פלוני תהא אסורה מנכסיו אכלה
מאותו החפץ ותהא אסורה מנכסיו והני ראשון
דפירקא <אבל> [אלא] בשנדרה אשתו ושמע בעלה ולא
היפר לה וכמאן דמר הוא נתן אצבעו בין שיניה יוציא
ויתן כתובה אמר רבי חונה אפילו כמאן דמר היא נתנה
אצבעו בין שיניה תצא שלא בכתובה מודי במקניטה
ונדרה:

דף מד, א פרק ז הלכה ג משנה המדיר את אשתו שלא
תתקשט באחד מכל המינים יוציא ויתן כתובה רבי
יוסי אומר בעניות שלא נתן קיצבה אבל בעשירות
שלשים יום:

דף מד, א פרק ז הלכה ג גמרא רב הונא אמר כיני
מתניתא בעניות שלא נתן קיצבה עולא בר ישמעאל
אמר בעניות שלא נתן קיצבה אבל אם נתן קיצבה
אפילו עד עשר שנים מותר שאין שועל עפר פרין מת נתן
בר הושעיה אמר רבי יוחנן חוץ מן הרגל:

דף מד, א פרק ז הלכה ד משנה המדיר את אשתו שלא
תלך לבית אביה בזמן שהן עמה בעיר חדש אחד יקיים
שנים יוציא ויתן כתובה בזמן שהן בעיר אחרת רגל
אחד יקיים שנים יוציא ויתן כתובה:

דף מד, א פרק ז הלכה ד גמרא אמר רבי זעירא תני תמן
הדירה שלא תרחצי במרחץ בכרכים שבת אחת
ובכפרים שתי שבתות שלא תנעלי מנעל בכפרים שלשה

חדשים ובכרכים מעת לעת ר' יוחנן אמר ברגל רדופין שנו אי זהו רגל הרדופין אמר ר' יוסי בי רבי בון זה רגל הראשון שאביה רודפה לבית בעלה :

דף מד, ב פרק ז הלכה ה משנה המדיר את אשתו שלא תלך לבית אבל או לבית המשתה יוציא ויתן כתובה מפני שנועל בפניה ואם היה טוען משום דבר אחר רשאי אם א"ל שתאמרי לפלוני מה שאמרת לך או שתהיי ממלאה ומערה לאשפות יוציא ויתן כתובה :

דף מד, ב פרק ז הלכה ה גמרא הדירה שלא להשאל נפה וכברה יוציא ויתן כתובה מפני שהוא משיאה שם רע בשכינותיה וכן היא שנדרה שלא להשאל נפה וכברה תצא שלא בכתובה מפני שהיא משיאתו שם רע על שכיניו הדירה לא תלך לבית האבל או לבית המשתה יוציא ויתן כתובה שלמחר מתה מוטל לפניה ואין ברייה משגחת עליה וכן היא שנדרה שלא תלך לבית האבל או לבית המשתה תצא שלא בכתובה שלמחר מתו מוטל לפניו ואין ברייה משגחת עליו רבי מאיר אומר משום רבי עקיבה רבו (קוהלת ז) טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו מה תלמוד לומר והחי יתן אל לבו אלא עבד דיעבדון ספוד דיספדון קבור דיקברון לוויי דילוון אם היה טוען משום דבר אחר רשאי משום שם רע אמר לה על מנת שתאמרי לאיש פלוני מה שאמרת לי ביחיד או מה שאמרת לך ביחיד או שתהא ממלא ומערה לאשפות יוציא ויתן כתובה תמן אמרין כגון מעשה ער ורבנין דהכא אמרין דברים של בטלה :

דף מד, ב פרק ז הלכה ו משנה אילו יוצאות שלא בכתובה העוברת על דת משה ויהודית ואי זו היא דת משה מאכילתו שאינו מעושר ומשמשתו נידה ולא קוצה לו חלה ונודרת ואינה מקיימת ואי זו היא דת יהודית יוצאה וראשה פרוע וטוה בשוק ומדברת עם כל אדם אבא שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו

רבי טרפון אומר אף הקולנית אי זו היא הקולנית כל שהיא מדברת בתוך ביתה ושכיניה שומעין את קולה :

דף מד, ב פרק ז הלכה ו גמרא וכולהון בעדים פלוני עישר פלוני ראה כיתמן פלוני קצה חלתה פלוני התיר את נדרה בדקו כולהון ולא אשכחון מאכילתו שאינו מעושר ומשמשו נידה ואינה קוצה לו חלה ונודרת ואינה מקיימת ניחא כולהון דאית לה בהון נודרת ואינה מקיימת מה אית לה בהדיה יכיל מימר אי איפשי אשה נדרית שהיא קוברת את בניה תני בשם רבי יודן בעון נדרים הבנים מתים דכתיב (ירמיהו ב) לשוא הכיתי את בניכם וראשה פרוע לחצר אמרו ק"ו למבוי רבי חייה בשם רבי יוחנן היוצאה בקפלטין שלה אין בה משום ראשה פרוע הדא דתימא לחצר אבל למבוי יש בה משום יוצאה וראשה פרוע יש חצר שהוא כמבוי ויש מבוי שהוא כחצר חצר שהרבים בוקעין בתוכה הרי הוא כמבוי ומבוי שאין הרבים בוקעין בתוכו הרי הוא כחצר אבא שאול אומר אף המקללת את וולדיו בפני יולדיו ר"ט אומר אף הקולנית איזו היא הקולנית שמואל אמר כל שהיא מדברת ושכינותיה שומעות אותה רב אמר כל שקולה הולך ממייטה למייטה בשעת תשמיש תני רבי חנין בשם רבי שמואל אחד

דף מה, א פרק ז הלכה ו גמרא נשים שאמרו אין להן כתובה ואחד נשים שאמרו יוצאות שלא בכתובה כגון היתומה והשנייה והאיילונית לא שנו אלא כתובת מנה מאתים אלא אפילו היתה כתובה של אלף דינר מאבדת ונוטלת בליות ממה שיש לפניה והיוצאה משום שם רע אין לה בליות מהו נסב מן הפרא פרנן דידה רבי זעירא אמר נסבה ר' הילא אמר לא נסבה רבי הילא עבד לה כמיתה רבי הילא ר' יסא רבי בא בר כהן מטי בה בשם ר' חנינה בן גמליאל <אחד> נשים שאמרו יוצאות שלא בכתובה לא שנו אלא כתובת מנה מאתים אלא אפילו היתה כתובתה של אלף דינר מאבדת ר' סימון אמר רבי יוחנן כל המשניות מחוברות במשנה זו אמר רבי מנא

קומי ר' יסא בחיי דא מתניתא ברי חנין דשמואל אמר ליה דברי הכל היא ותני רבי חייה כן נשים המעברות על הדת מאבדות את הכל רבי לעזר בשם רבי חנינה ראו אותה חוגרה בסינר וכל יוצא מתוך ביתה כאור הדבר תצא רוק על גבי מיטתה כאור הדבר תצא רוק על גבי מטתו כאור הדבר תצא סנדלו לפני מיטתה כאור הדבר תצא סנדלה לפני מיטתו כאור הדבר תצא שניהם יוצאין ממקום אפל כאור הדבר תצא מעלין זה את זה מן הבור כאור הדבר תצא שניהם טופחות על יריכה במרחץ כאור הדבר תצא חנינה בר איקא בשם רבי יהודה וכולהן אם הביאה ראייה לדבריה נאמנת רב אדא בר אחוה בשם רב מעשה בא לפני רבי ומר מה בכך בעיין קומי אפילו ראו אותו נותן פיו על פיה שלה אמר

דף מה, ב פרק ז הלכה ו גמרא כזה באת מעשה באחד שראו אותו נותן את פיו על פיה שלה אתא עובדא קומי רבי יוסי אמר תיפוק בלא פרן והויין קריביה עררין ואמרין אין שוטה היא תיפוק בלא פרן ואין שוטה היא תיסב פרן שלים אמר לון רבי מנא אייתון פרנה נקריניה אייתון פרנה ואשכחון כתוב בגווה אין הדא פלנית תסבי להדין פלוני בעלה ולא תיצבי בשור פותיה תהוי נסבה פלגות פרן אמר רבי אבין מכיון שקיבלה עליה שיתן את פיו על פיה שלה כמאן דשנאת ולית לה אלא פלגות פרן היא גו חובה והוא גו חובה סוטה מגפפין סוטה מנשקין סוטה תרעה טריד סוטה מוגף צריכה :

דף מה, ב פרק ז הלכה ז משנה המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים ונמצאו עליה נדרים אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים תצא שלא בכתובה על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה מומין אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו בה מומין תצא שלא בכתובה שכל המומין שפוסלין בכהנים פוסלין בנשים היו בה מומין ועודה בבית אביה האב צריך להביא ראייה שמשנתארסה נולדו בה מומין אילו ונסתחפה

שדהו נכנסה לרשות הבעל הבעל צריך להביא ראייה שעד שלא נתארסה היו בה מומין אילו והיה מקחו מקח טעות דברי רבי מאיר וחכמים אומרים במה דברים אמורים במומין שבסתר אבל במומין שבגלוי אינו יכול לטעון אם יש מרחץ עמו באותה העיר אף מומין שבסתר אינו יכול לטעון מפני שהוא בודקה על יד קרובותיו:

דף מה, ב פרק ז הלכה ז גמרא תנינא מומין באילו נדרים אמר רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוצדק נדרה שלא לוכל בשר ושלא לשתות יין ושלא ללבוש בגדי צבעונין אמר רבי זעירא כלי פשתן הדקין הבאים מבית שן ככלי צבעונין הן אמר רבי יוסי מתניתא בשאמר לה על מנת שאין עליך נדרים אבל אם אמר על מנת שאין עליך כל נדר אפילו נדרה שלא לוכל חרובין נדר הוא הלכה אצל הזקן והתיר לה הרי זו מקודשת אצל הרופא וריפאה אינה מקודשת מה בין זקן ומה בין רופא זקן עוקר את הנדר מעיקרו רופא אינו מרפא אלא מיכן ולהבא אית תניי תני אפילו הלכה אצל הזקן והתיר לה אינה מקודשת מתניתא דרבי אלעזר דתני תמן אמר רבי לעזר לא אסרו זה אלא מפני זה מה טעמא דרבי לעזר בדין היה נדר שהוא צריך חקירת חכם יחזיר מפני מה אסרו מפני נדר שאינו צריך

דף מו, א פרק ז הלכה ז גמרא חקירת חכם אית תניי תני מותרת להינשא בלא גט אית תניי תני אסורה להינשא בלא גט הוון בעיי מימר מאן דמר מותרת להינשא בלא גט רבי לעזר ומאן דמר אסורה להינשא בלא גט רבנין כולה דרבנין ומאן דמר מותרת להינשא בלא גט שמתוך שהיא יודעת שאם הולכת היא אצל הזקן והוא מתיר לה את נדרה והיא אינה הולכת לפום כן מותרת להינשא בלא גט ומאן דמר אסורה להינשא בלא גט שלא תלך אצל הזקן ויתיר לה את נדרה וקידושין חלין עליה למפרע ונמצאו בניס באין לידי ממזרות לפום כן אסורה להינשא בלא גט ר' שמעון בן לקיש אמר מתניתא אמרה בשקידשה על תנאי וכנסה

סתם אבל אם קידשה סתם וכנסה סתם יש לה כתובה ר' יוחנן אמר אפילו קידשה סתם וכנסה סתם אין לה כתובה אמר רבי חייה בשם רבי יוחנן וצריכה ממנו גט אפילו קידשה על תניי וכנסה סתם ר' זעירא בעא קומי רבי מנא קידשה סתם וגירשה מן האירוסין מה אמר בה רבי שמעון בן לקיש נישמענה מן הדא היו בה מומין ועודה בבית אביה האב צריך להביא ראייה הא אם הביא האב ראייה יש לה כתובה מה חמית למימר בשקידשה סתם וגירשה מן האירוסין <מה> און קיימין מן דבתרה במה דברים אמורים במומין שבסתר אבל במומין שבגלוי אינו יכול לטעון ואין אף במומין שבגלוי טוען הא אמרין חברייה קומי רבי יוסי אמור דבתרה ותהא פליגא על רבי שמעון בן לקיש נכנסה לרשות הבעל הבעל צריך להביא ראייה האם אם הביא ראייה אין לה כתובה והך רבי שמעון בן לקיש יש לה כתובה רבי כהן בשם רבנין דקיסרין מתניתא בשכנס ולא בעל מאן דמר רבי שמעון בן לקיש בשכנס ובעל אני אומר נתרצה לה בבעילה: שכל המומין הפוסלין בכהנין פוסלין בנשים

דף מו, ב פרק ז הלכה ז גמרא הוסיפו עליהן באשה ריח הפה ריח הזיעה שומא שאין בה שיער רבי אמי בר עוקבה בשם רבי יוסי בר חנינה בעור הפנים שנו והא תנינן במה דברים אמורים במומין שבסתר אבל במומין שבגלוי אינו יכול לטעון וזה מן המומין שבגלוי הוא תיפתר היא דמטמרא לה תחת קלסתיה דראשה תני שומא שיש לה שיער בין בגדולה בין בקטנה בין בגוף בין בפנים הרי זה מום שאין בה שיער בפנים מום בגוף אינו מום במה דברים אמורים בקטנה אבל בגדולה בין בגוף בין בפנים הרי זה מום עד כמה גדולה רבן שמעון בן גמליאל אומר עד כאיסר האטלקי רבי אלעזר בר חנינה אמר כגון הדין דינרא קורדיינא שיערו בחצי זהב כל שהוא ר' רדיפה רבי יונה רבי ירמיה שאיל אשה קרחה ושיטה של שיער מקפת מאוזן לאוזן בעיי משמע מן הדא הוסיפו עליהן באשה ריח הפה וריח

הזיעה שומא שאין בה שיער ולא אדכרון קרחה סברין מימר שאינה מום אתא ר' שמואל בריה דרבי יוסי בי רבי בון אמר רבי נסה מום הוא לא מתני אלא דבר שהוא כאור בזה ובזה מום בזה ואינו מום בזה אבל דבר שהוא נוי בזה ומום בזה כגון הדא קרחת אף על גב דהוא מום לא תניתא תדע לך שהוא כן הרי זקן הרי נוי באיש ומום באשה ולא תנינן יתר עליהן באשה זקן הרי דדים הרי נוי באשה ומום באיש ולא תנינן יותר עליהם באיש דדים מתניי' במומין שאין דרכן להיוולד אבל במומין שדרכן להיוולד אפילו משנכנסה לרשות הבעל צריך להביא ראייה ולומר התניתי עמה :

דף מו, ב פרק ז הלכה ח משנה האיש שנולדו בו מומין אין כופין אותו להוציא אמר רבן שמעון בן גמליאל בד"א במומין הקטנים אבל במומין הגדולים כופין אותו להוציא :

דף מו, ב פרק ז הלכה ח גמרא רבי יהודה בשם רב כיני מתניתא בשהיו בו אבל נולדו בו כופין אותו להוציא רבי בא בר כהנא בשם רבי יוחנן הלכה כרבן שמעון בן גמליאל אתא עובדא קומי רבי ירמיה בכופיה

דף מז, א פרק ז הלכה ח גמרא וכפפו ואתייה דרב בשאין בו ודרבן שמעון בן גמליאל בשנולדו בו אמר ר' זעירא אתייה דרבן שמעון בן גמליאל כרבי מאיר היי דין רבי מאיר בקדמייה באחרייה אין בקדמייה עד שיתנה אין באחרייה אפילו התנה לא כלום אלא סלקת מתניתין כרבן שמעון בן גמליאל ואילו הן כופין אותו להוציא כרבנן נשמעינה מן הדא רשב"ג אומר אם היה מום גדול כגון סומא באחת מעיניו קיטע בא' מידיו חיגר בא' מרגליו מיד יוציא ויתן כתובה הדא אמרה סלקת מתניתא כרבן שמעון בן גמליאל ואילו שכופין אותו להוציא כרבנין :

דף מז, א פרק ז הלכה ט משנה ואילו שכופין אותו להוציא מוכי שחין ובעל פוליפוס והמקמץ והמצרף

נחושת והבורסי בין שהיו עד שלא נשאו בין משנשאו נולדו ובכולן אמר רבי מאיר אף על פי שהתנה עמה יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שאני יכולה לקבל עכשיו איני יכולה לקבל וחכמים אומרים מקבלת היא על כרחה חוץ ממוכי שחין מפני שממיקתו מעשה בצידן בבורסי שמת והיה לו אח בורסי אמרו חכמים יכולה היא שתאמר לאחיך הייתי יכולה לקבל ולך איני יכולה לקבל:

דף מז, א פרק ז הלכה ט גמרא המקמץ זה המקמץ צואה ויש אומרים זה הבורסי א"ר זעירא מתניתא אמרה כן זה המקמץ צואה דתנינן והמקמץ והבורסי וצורף נחושת שמואל אמר מתיך נחושת מעיקרו תני אמר רבן שמעון בן גמליאל פגע בי זקן אחד מוכה שחין מציפורין אמר ליה כ"ד מיני שחין הן ואין לך קשה מכולם ושהאשה רעה לו אלא ראתן בלבד רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן ובו לקה פרעה הרשע הדא הוא דכתיב (בראשית יב) וינגע י"י את פרעה נגעים גדולים ואת ביתו וגו' אמר ר' ברכיה על דטלמסן למנע בסמה דמטרונא ארבעה ועשרים מיני ארזים הן ומכולן לא פירש הכתוב אלא שבע בלבד הדא הוא דכתיב (ישעיהו מא) אתן במדבר ארז שיטה והדס ועץ שמן אשים בערבה ברוש תדהר ותאשור יחדיו ברוש ברתא תדהר אדרא ותאשור פיקסינה הוסיפו עליהן אלונים ערמונים אלמוגים אלונים בלוטים ערמונים דולבי אלמוגים

מסכת כתובות פרק ח

דף מז, ב פרק ח הלכה א משנה האשה שנפלו לה נכסים עד שלא תתארס מודין בית שמאי ובית הלל שאם מוכרת ונותנת קיים נפלו לה משנתארסה בית שמאי אומרים תמכור ובית הלל אומרים לא תמכור אילו ואילו מודין שאם מכרה ונתנה קיים אמר רבי יהודה אמרו לרבן גמליאל הואיל וזכה באשה לא יזכה

בנכסים אמר להן על החדשים אנו בושים אלא שאתם
מגלגלין עלינו את הישנים :

דף מז, ב פרק ח הלכה א גמרא כיני מתניתא עד שלא
נתארסה מה בין עד שלא נתארסה מה בין משנתארסה
עד שלא נתארסה לזכותה נפלו משנתארסה לזכותה
ולזכותו נפלו ר' פינחס בעא קומי ר' יוסי ולמה לא
תניתה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל אמר ליה
לא אתינן מיתני אלא דבר חמור משני צדדין וקל משני
צדדין ברם הכא חומר הוא מצד אחד וקל מצד אחד
והא תנינן בית שמאי אומרים הבקר לעניים הרי הוא
קל לעניים וחומר הוא לבעל הבית ותניתה א"ל קל הוא
לעניים ואינו חומר לבעל הבית שמדעתו הבקירו אמר
ליה והא תנינן העומר שהוא סמוך לגפה ולגדיש ולבקר
ולכלים ושכחו הרי הוא קל לבעל הבית וחומר הוא
לעניים אמר ליה קל הוא לבעל הבית ואינו חומר
לעניים שאדיין לא זכו בו ואמור אוף הכא קל הוא
לאשה ואינו חומר לבעל שאדיין לא זכה בה אמר ליה
מכיון שקידשה לזכותה ולזכותו נפלו אמר רבי יודא
אמרו לפני רבן גמליאל הואיל והארוסה אשתו היא
והנשואה אשתו היא מה זה מכרה בטל אף זה מכרה
בטל אמר להן בחדשים אנו בושים אלא שאתם
מגלגלין חדשים על הישנים אילו הן חדשים משנישאת
ואילו הן ישנים עד שלא נישאת ונישאת :

דף מז, ב פרק ח הלכה ב משנה נפלו לה נכסים
משנישאת אילו ואילו מודין שאם מכרה ונתנה הבעל
מוציא מיד הלקוחות עד שלא נישאת ונשאת רבן
גמליאל אומר אם מכרה ונתנה קיים אמר ר' חנינא בן
עקיבה אמרו לפני רבן גמליאל הואיל וזכה באשה לא
זכה בנכסים אמר להן על החדשים אנו בושים אלא
שאתם מגלגלין עלינו את הישנים :

דף מז, ב פרק ח הלכה ב גמרא אגן תנינן מוכרת ונותנת
וקיים תני רבי חייה לא תמכור ולא תתן ואם מכרה
ונתנה קיים אמר ר' חנינה בן עקיבה

דף מח, א פרק ח הלכה ב גמרא לא כן השיבן ר"ג אלא כן השיבן לא אם אמרת בארוסה שאינו זכאי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפר נדריה תאמר בנשואה שהוא זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה אמרו לו הרי עד שלא נשאת ונשאת תוכיח שהוא זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה ואת מודה לנו שלא תמכור ולא תתן אמר להן כך אני מודה לכם שלא תמכור ולא תתן ואם מכרה ונתנה מכרה קיים אתא עובדא קומי רבי אמי אמר לא ר"ג יחיד הוא לא סמכון עלוי מתניתא מסייעא ליה ופליג עלוי רבותינו חזרו נמנו והורו בנכסים שנפלו לה עד שלא נישאת ונישאת שלא תמכור ושלא תתן ואם מכרה ונתנה מכרה בטל מסייעא ליה מכרה בטל פליגא עלוי רבותינו חזרו הורו ונמנו שעד שלא נמנו לא היו חולקין עלוי :

דף מח, א פרק ח הלכה ג משנה ר' שמעון חולק בין נכסים לנכסים נכסים הידועים לבעל לא תמכור ואם מכרה ונתנה בטל ושאינן ידועין לבעל לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים :

דף מח, א פרק ח הלכה ג גמרא אמר ר' יוחנן נכסים הידועין לבעל אילו הקרקעות ושאינן ידועין לבעל אלו מטלטלין רבי יוסי בן חנינה אמר נכסים הידועין לבעל אלו שנפלו לה ברשות הבעל ושאינם ידועים לבעל אילו שנפלו לה ובעלה נתון במדינת הים מתניתא מסייעא לר' יוסי בן חנינה אילו הן נכסים שאינן ידועין לבעל אילו שנפלו לה ובעלה נתון במדינת הים :

דף מח, א פרק ח הלכה ד משנה נפלו לה כספים ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות פירות תלושין מן הקרקע ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות המחוברין אמר רבי מאיר שמין אותן כמה הן יפין בפירות וכמה הן יפין בלא פירות ומותר ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות וחכמים אומרים פירות המחוברין בקרקע שלו והתלושין מן הקרקע שלה ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות :

דף מח, א פרק ח הלכה ד גמרא אמר ר' ירמיה דרבי מאיר היא דר' מאיר עבד מחוברין כתלושין אמר רבי יוסי ולא שמיע דמר רבי יוסי בן חנינה לא אמר ר' מאיר אלא בקמה העומדת להיקצר וגפנים עומדות להיבצר הא שחת לא ברם הכא אפילו שחת רבי ירמיה בעא מחלפא שיטתיה דר' מאיר תמן לא עבד מחוברין כתלושין והכא עבד מחוברין כתלושין אמר רבי יוחנן לא דרבי מאיר עבד מחוברין כתלושין אלא אם אתה רואה קמה קצורה את מייפה כוחו של איש מספק שמין אותה כמה היתה יפה עד שלא

דף מח, ב פרק ח הלכה ד גמרא נזרעה וכמה היא יפה משנזרעה עד שלא נזרעה היא טבה חד דינר משנזרעה היא יפה תרין דינרין אותו הדינר ילקח בו קרקע והוא אוכל פירות :

דף מח, ב פרק ח הלכה ה משנה ר' שמעון אומר מקום שייפה כוחו בכניסתה הורע כוחו ביציאתה מקום שהורע כוחו בכניסתה ייפה כוחו ביציאתה המחוברין לקרקע בכניסתה שלו ביציאתה שלה והתלושין מן הקרקע בכניסתה שלה וביציאתה שלו :

דף מח, ב פרק ח הלכה ה גמרא את אמר בכניסתה שלו מכרה אותן אינן מכורין נתנתן לאריס הוא משתפה ממנו עשת אותן ביכורים לא קדשו את אמר ביציאתה שלה מכר אותן אינן מכורין נתנן לאריס היא משתפה ממנו עשה אותן ביכורים תפלוגתא דר' יוחנן ור"ש בן לקיש דאתפלגון (דברים כו) ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך י"י אלהיך ולביתך מלמד שאדם מביא בכורים מנכסי אשתו ר' שמעון בן לקיש אמר לאחר מיתה הא בחיים לא אמר רבי יוחנן לא שנייה היא בחיים היא לאחר מיתה ר' שמעון בן לקיש כדעתיה דאמר אין אדם יורש את אשתו מדבר תורה על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש לא קידשו על דעתיה דר' יוחנן קידשו ופקעת מינייהו קדושתן :

דף מח, ב פרק ח הלכה ו משנה נפלו לה עבדים ושפחות זקנים ימכרו וילקח בהם קרקע והוא אוכל פירות רשב"ג אומר לא תמכור מפני שבח בית אביה :

דף מח, ב פרק ח הלכה ו גמרא מתניתא בשאינן עושין כדי טפילתן אבל אם היו עושין

דף מט, א פרק ח הלכה ו גמרא כדי טפילתן לא תמכור שעדיין כבוד בית אביה קיים :

דף מט, א פרק ח הלכה ז משנה נפלו לה זתים וגפנים זקנים יימכרו לעצים וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות רבי יהודה אומר לא תמכור מפני שהן שבח בית אביה :

דף מט, א פרק ח הלכה ז גמרא רבי אבון בשם רבנין דתמן מתניתא בשנפלו לה זתים ולא קרקע גפנים ולא קרקען אבל אם נפלו לה זתים וקרקען גפנים וקרקען לא תקוץ שעדיין שבח בית אביה קיים ורבנין דהכא אמרין אפילו נפלו לה זתים וקרקען גפנים וקרקען לא דמי בית זיתא דנפלו ולא דמי בית כרמא דנפלו מתניתא מסייעא לרבנין דתמר כרמא אני מוכר לך אף על פי שאין בו גפנים הרי זה מכור שלא מכר לו אלא שמו פרדיסא אני מוכר לך אף על פי שאין בו אילנות הרי זה מכור שלא מכר לו אלא שמן :

דף מט, א פרק ח הלכה ח משנה המוציא יציאות על ניכסי אשתו הוציא הרבה ואכל קימעא קימעא ואכל הרבה מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל הוציא ולא אכל ישבע כמה הוציא ויטול :

דף מט, א פרק ח הלכה ח גמרא רבי בא בשם רבי חייה בר אשי אפילו לא אכל אלא מלא חותלה אסי אמר והוא שתהא הוצאה יתירה על השבח אבל אם השבח יתר על ההוצאה נותן לו את השבח מתניתא פליגא על אסי וכולהם שמין לה בעדית מתניתא <פליגא> בנטיעה מאן דמר אסי בבניין מתניתא <פליגא>

בנטיעה לא כן א"ר בא בשם רב חייה בר אשי אפ"י לא
אכל אלא מלא חותלה אמר ל"י כאן בשאכל כאן בשלא
אכל:

דף מט, א פרק ח הלכה ט משנה שומרת יבם שנפלו לה
נכסים מודין ב"ש ובית הלל שאם מוכרת ונותנת קיים
מתה מה יעשה בכתובתה

דף מט, ב פרק ח הלכה ט משנה ובנכסים הנכנסין
והיוצאין עמה בית שמאי אומרים יחלקו יורשי האב
עם יורשי הבעל וב"ה אומרים נכסים בחזקתן וכתובה
בחזקת יורשי הבעל ונכסים הנכנסין והיוצאין עמה
בחזקת יורשי האב:

דף מט, ב פרק ח הלכה ט גמרא הכא את מר מוכרת
ונותנת וקיים והכא את מר יחלקו יורשי הבעל עם
יורשי האב אמר רבי יוסי בן חנינה הן דאת אמר מוכרת
ונותנת וקיים בשנפלו לה עד שלא נעשית שומרת יבם
והן דאת אמר יחלקו יורשי הבעל עם יורשי האב
בשנפלו לה משנעשית שומרת יבם ונפלו לה עד שנעשית
שומרת יבם ועשו פירות משנעשית שומרת יבם כמו
שנפלו לה משנעשית שומרת יבם אמר רבי זעירא ההן
יבם דהכא צריך לבית שמאי כבעל הוא או אינו כבעל
אם הוא כבעל יורש את הכל אם אינו כבעל לא יורש
כלום מספק יחלקו יורשי הבעל עם יורשי האב דבית
הלל פשיטא לון שהוא כבעל ויורש את הכל שכן אפילו
אח אין לו עליה אלא אכילת פירות בלבד תני ר' **הושעיה**
יורשיה היורשין כתובתה חייבין בקבורתה
אמר רבי יוסי אי לאו דתנינתה רבי הושעיה הוות
צריכא לן מאחר שאין לה כתובה אין לה קבורה וקשיא
אילו אשה שאין לה כתובה שמא אין לה קבורה אשה
אף על פי שאין לה כתובתה יש לה קבורה ברם הכא
אם יש לה כתובה יש לה קבורה ואם אין לה כתובה אין
לה קבורה:

דף מט, ב פרק ח הלכה י משנה הניח לו אחיו מעות ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות פירות התלושין מן הקרקע ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות המחוברין בקרקע אמר ר"מ שמין אותן כמה הן יפין בפירות וכמה הן יפין בלא פירות והמותר ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות וחכ"א פירות המחוברין לקרקע שלו והתלושין מן הקרקע כל הקודם זכה קדם הוא זכה קדמה היא ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות כנסה הרי היא כאשתו לכל דבר ובלבד שתהא כתובתה על ניכסי בעלה הראשון :

דף מט, ב פרק ח הלכה י גמרא ר' אבהו בשם רבי יוחנן לכן צריכא במופקדים אצלו שלא תאמר הואיל ואני הוא היורש שלי הן ר' אבהו בשם רבי יוחנן לית כאן שלו אלא להיידא מילה שאם קדם היורש ותפס אין מוציאין מידו

דף נ, א פרק ח הלכה י גמרא אף בבעל חוב כן לא כן תני יורש ובעל חוב שקדם אחד מהן ותפס מוציאין מידו א"ר אחא בר עולא נישמעינה מן הדא הקדיש תשעים מנה והיה חובו מאה מנה מוסיף עוד דינר ופודה נכסים הללו ולא סוף דבר דינר אלא אפילו כל שהוא שלא יהא הקדש נראה יוצא בלא פדיון רבי אבהו בשם רבי יוחנן מועלין מעילה גמורה וקשיא אם מועלין בה מעילה גמורה יהא נפדה בשווה אם אינו נפדה בשווה לא ימעלו בו מעילה גמורה מה אנו קיימין אם במחובר לקרקע וכי יש מעילה בקרקע אלא כן אנו קיימין בקמה מאחר שאלו עבר הגיזבר ותפס אין מוציאין מידו הוא גיזבר הוא יורש מה גיזבר עבר הגיזבר ותפס אין מוציאין מידו אף יורש עבר היורש ותפס אין מוציאין מידו רבי שמואל רבי אבהו בשם רבי יוחנן אף בשור כן אית לך מימר שור קרקע רבי תנחום בר מרי בשם רבי יוסי שור עשו אותו כהקדש שהזיל הכא את אמר מוציאין מידו וכא את אמר אין מוציאין מידו לפי שהירעתה כחה של אשה שלא תהא כתובתה אלא על ניכסי בעלה הראשון ייפיתה כוחה

בדבר הזה שאם קדם היורש ותפש מוציאין מידו ותני
כן

דף נב, פרק ח הלכה י גמרא אילנות וקצוות זקינים
ונערים מוציאין מידן :

דף נב, פרק ח הלכה יא משנה לא יאמר לה הרי
כתובתיך מונחת ליך על השלחן אלא כל נכסיי אחראין
לכתובתיך גירשה אין לה אלא כתובה החזירה הרי היא
ככל הנשים ויש לה כתובה :

דף נב, פרק ח הלכה יא גמרא כיצד הוא עושה כונס
ומגרש ומחזיר והיא שוברת לה כתובתה אמר רבי יוסה
לצדדין היא מתניתא או שוברת לו כתובתה ר' זעירא
בשם רב המנונא כנסה וגירשה והחזירה אם חידש לה
כתובה כתובתה על נכסיו ואם לאו כתובתה על נכסי
בעלה הראשון רבי יוסי בי רבי בון בשם רב חסדא
מתניתא אמרה כן המגרש את האשה והחזירה על מנת
כתובתה הראשונה החזירה סוף דבר עד שיכנוס ויגרש
ויחזיר דרבא אתא מימר לך אפילו כנסה וגירשה
והחזירה אם חידש לה כתובה כתובתה על נכסיו ואם
לאו כתובתה על נכסי בעלה הראשון רבי זעירא בשם
רב המנונא ארוסה שמתה אין לה כתובה שלא הותרה
להינשא לשוק שלא תאמר יעשה כמי שגירש ויהא לה
כתובה לפום כן צריך מימר אין לה כתובה בראשונה
היתה מונחת כתובתה אצל אבותיה והיתה קלה בעיניו
לגרשה וחזרו והתקינו שתהא כתובתה אצל בעלה אף
על פי כן היתה קלה בעיניו לגרשה וחזרו והתקינו
שיהא אדם לוקח בכתובת אשתו כוסות וקערות
ותמחויים הדא דתנינן לא יאמר לה הרי כתובתיך
מונחת על השולחן אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה
חזרו והתקינו שהיא אדם נושא ונותן בכתובת אשתו
שמתוך שאדם נושא ונותן בכתובת אשתו והוא מאבדה
היא קשה בעיניו לגרשה והוא התקין שמעון בן שטח
שלשה דברים שיהא אדם נושא ונותן בכתובת אשתו
ושיהו התינוקות הולכין לבית הספר והוא התקין

טומאה לכלי זכוכית לא כן אמר רבי זעירא ר' אבונא בשם ר' ירמיה יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלם גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכוכית רבי יוסי אמר רבי יהודה בר טבי רבי יונה אמר יהודה בר טבי ושמעון בן שטח גזרו על כלי מתכות והלל ושמאי גזרו על טהרת ידיים רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי לוי כך היתה הלכה בידם ושכחיה ועמדו השניים והסכימו על דעת הראשונים ללמדך כל דבר שבית דין נותנין את נפשם עליו

דף נא, א פרק ח הלכה יא גמרא סוף שהוא מתקיים בידם כמה שנאמר למשה מסיני ואתייה כמאן דמר רבי מנא (דברים לב) כי לא דבר רק הוא מכם כי הוא חייכם ואם רק הוא מכם למה שאין אתם יגיעין בו כי הוא חייכם אימתי הוא חייכם בשעה שאתם יגיעין בו:

מסכת כתובות פרק ט

דף נא, א פרק ט הלכה א משנה הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסייך הרי זה אוכל פירות ואם מתה יורשה אם כן למה כתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך שאם מכרה ונתנה קיים כתב לה דין ודברים אין לי עלייך ובפירותיהן אין אוכל פירות בחייה ואם מתה יורשה רבי יהודה אומר לעולם הוא אוכל פירי פירות עד שיכתוב לה דין ודברים אין לי בנכסייך ובפירותיהן ובפירי פירותיהן עד עולם כתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך ובפירותיהן ובפירי פירותיהן בחייה ובמותך אינו אוכל פירות בחייה ואם מתה אינה יורשה רבן שמעון בן גמליאל אומר מתה יורשה מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל:

דף נא, א פרק ט הלכה א גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי בשלא כנס אבל אם כנס אין אדם מאבד את זכותו בלשון הזה אמר רבי יוסי בי רבי בון מילתיה דרבי חייה

האומר ידיי מסולקות מן השדה הזו ורגליי מסולקות מן השדה הזו לא אמר ולא כלום א"ר אבון בר חייה קומי ר' זעירא מתניתא אמרה כן שאין אדם מאבד את זכותו בלשון הזה דתנינן תמן מי שהיה נשוי שתי נשים ומכר את שדהו וכתבה הראשונה ללוקח דין ודברים אין לי עמך השנייה מוציאה מיד הלוקח הא הראשונה לא אמר ליה כל גרמא אמרה שאין אדם מאבד את זכותו בלשון הזה אלא כאן אפילו השנייה לא תוציא מיד הראשונה ולמה אין הראשונה מוציאה מיד הלוקח

דף נא, ב פרק ט הלכה א גמרא שכן היא כותבת לו כל ערר שיש לי בשדה זו אל יהי לי עמך כלום כתב לה וכתבתה לו כשם שאינו מאבד זכותו כך אשה אינה מאבדת זכותה כתב לה מן האירוסין ומן הנשואין פלוגתא דבית שמאי ובית הלל על דעתון דבית שמאי תמכור על דעתון דבית הלל לא תמכור רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא כתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך ונפלו לה לאחר מיכן מהו ויש אדם מתנה על דבר שאינו ברשותו אמר רבי בון בר חייה קומי רבי זעירא מזכותו את למד חייובו אלא לא כתב לה שנייה אין לו אכילת פירות הוי מזכותו את למד חייובו רבי לוי בר חייתא בעא כתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך העתידין ליפול ליד מה הן ויש אדם מתנה על דבר שאינו בעולם מכרה פירות מחוברין לקרקע רבי אחא אמר כמוכרת פירות תלושין אמר רבי יוסי כמוכרת אחד מעשרה בקרקע רבי זעירא רב יהודה בשם רב הכותב שדה מתנה לאשתו אינה מוכרת פירות אמר ר' זעירא

דף נב, א פרק ט הלכה א גמרא מתניתא אמרה כן אילו הן פירי פירות מוכר פירות ולוקח קרקע והוא אוכל פירות רבי אימי בעא אילו אחר כותב לה יש לו אכילת פירות הוא שכתב לה לא כל שכן לא אמר אלא כותב אבל מוכר לא מה בין כותב מה בין מוכר עילה היה רוצה להבריח מזונות מן האשה ניחא על דעתיה דר' יודה בשכתב דין ודברים אין לי בנכסייך ובפירות אין לו אכילת פירות אפי' כתב דין ודברים אין לי בשדה זו

ובפירותיה אין לו אכילת פירות ניחא על דעתיה דרבנין בשכתב דין ודברים אין לי בשדה זו ובפירותיה יש לו אכילת פירות אפילו כתב דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן יש לו אכילת פירות נישמענה מן הדא דמר רב זעירא רב יהודא בשם רב הכותב שדה מתנה לאשתו אין לו אכילת פירות אמר רבי זעירא מתניתא אמרה כן ואילו הן פירי פירות מוכר פירות ולוקח קרקע ואוכל פירות מכיון שכתב דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן לא ככותב שדה מתנה לאשתו הוא את אמר לא פירות ולא פירי פירות הוי לא שנייה על דעתיה דרבי יודה בשכתב דין ודברים אין לי על שדה זו ובפירותיהן בשכתב דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן בין שכתב דין ודברים אין לי בשדה זו ובפירותיהן יש לו אכילת פירות רבי ירמיה בשם רב הלכה כר"ש בן גמליאל

דף נב, ב פרק ט הלכה א גמרא אבל לא לענין דברים הלכה כרבן שמעון בן גמליאל דאמר אם מתה יורשה אבל דברים שהתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על הכתוב בתורה תנאו בטל בתנאי גוף אבל בתנאי ממון תנאו קיים וזה תנאי ממון הוא ולמה אמרו תנאו בטל שבסוף הוא זכה בהן ר' אימי בשם רבי יוחנן בדין היה שאם מכרה ונתנה שיהא מכרה קיים שבסוף הוא זוכה בהן ולמה אמרו בטל שלא תהא אשה מוכרת נכסים משל בעלה ואומרת שלי הן רבי יוסטינה הוה ליה עובדא ושאל לרבנין אמרין ליה פוק מנכסיך שאל לרבי שמעון בן לקיש אמר ליה עולב נכסיך ר' ירמיה בעא קומי רבי זעירא היי לון רבנין הא רב הא רבי יוחנן הא רבי שמעון בן לקיש אמר ליה רבנין דר' יוסטינה בעון קומי ר' יוחנן דברי חכמים מתה מי יורשה אלן אחיה יורשין אותה רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא האחין שחלקו אלמנה ניזונת משלהן שלא תאמר יעשו כמו שמכרו ולא תהא ניזונת משלהן פשיטא מכרו שלהן מכרו רבי ירמיה בעא קומי רבי אבהו כתיב (במדבר לו) אם יהיה היובל לבני ישראל בשעה שהיובל

נוהג הנחלות חוזרות ובשעה שאין היובל נוהג אין הנחלות חוזרות אדרבה אתא מימר לך אפילו בשעה שהיובל נוהג והנחלות חוזרות ירושת תורה אינה חוזרת ר' הלל בר פזי בעא קומי ר' יוסי

דף נג,א פרק ט הלכה א גמרא מכר הוא ומתה היא אמר לו מכרה בטל לבן שמכר בחיי אביו ומת אביו מכרה היא ומת הוא אמר ליה מכרה קיים לאב שמכר בחיי בנו ומת בנו רבי חייה בר מרייה בעא קומי רבי יונה מכרה לבעלה מהו א"ל מדאמר חזקיה הלכה כרבי יודה הדא אמרה מכרה מכר תני האומר יינתנו נכסיי לפלוני מת פלוני לפלוני מת הראשון יינתנו לשני מת השני יינתנו לשלישי מת השני בחיי הראשון מכיון שלא זכה בהן השני לא זכה בהן השלישי אמר ליה כך פירש ר' הושעיה אבי המשנה אחריו לפלוני ואחריו לפלוני אילו אמר מת השלישי בחיי שני מכיון שלא זכה בהן השני לא זכו היורשין יאות אשכחת אמר אחריו לפלוני אחריו לפלוני תני הראשון מוכר קרקע ולוקח פירות דברי רבי ר"ש בן גמליאל אומר אין לו אלא אכילת פירות בלבד חזקיה אמר הלכה כרבי אמר רבי מנא מן מה דאמר חזקיה הלכה כרבי הדא אמרה שאין נותנין לו במתנת שכיב מרע הכא אמר רבי מנא קומי רבי יוסי והדא אשה מכיון שמזונותיה על בעלה לא כמתנת שכיב מרע היא אמר ליה מזונותיה על בעלה כראוי לה מאכל משח ומלח והיא בעייתא מזבנה ומיכל תרנגולין

דף נג,ב פרק ט הלכה א גמרא הדא אמרה שאם ביקש הראשון מזבנה ומיכל תרנגולין יזבן אמר רבי יעקב בר אחא תני תמן קבורה כמזונותיה כמה דאת אמר תמן מוכר קרקע ולוקח מזונות אף הכא מוכר קרקע ולוקח קבורה אמר ר' יוסי ואילין דכתבין אין מיתת דלא בנין יהא מדלה חזר לבית אביה תנאי ממון הוא ותנאו קיים:

דף נג,ב פרק ט הלכה ב משנה מי שמת והניח אשתו ובעל חוב ויורשין והיה לו פיקדון או מלוה ביד אחרים

רבי טרפון אומר יינתנו לכושל שבהן רבי עקיבה אומר
אין מרחמין בדין אלא יינתנו ליורשין שכולן צריכין
שבועה ואין היורשין צריכין שבועה :

דף נג, ב פרק ט הלכה ב גמרא רבי יוסי בר חנינה אמר
לכושל שבראיותיו כגון מלוה בעדים ומלוה בשטר
יינתנו למלוה בעדים רבי יוחנן אמר לכושל בגופו הגע
עצמך הוה עתיר כגון אילין דבר אנדראי אמר רבי אחא
לכושל בגופו ועני כהדא קריבתיה דרבי שמואל בר אבא
יהבו לה משם כושל אייתי רבי שמעון בן לקיש עבדוי
דרבי יודן נשייא ואפיק מינה רבי יוחנן הוה מיסתמיך
על רבי שמעון בר אבא אמר ליה מה נעשה באותה
הענייה אמר ליה אייתי ר' שמעון בן לקיש עבדוי דרבי
יודן נשייא ואפיק מינה ויפה נעשה אמר רבי ירמיה
קומי רבי זעירא אי נאמר רבי יוחנן כדעתיה ורבי
שמעון כדעתיה דאתפלגון הכל מודין שאם טעו בשיקול
הדעת שאין מחזירין מדברי תורה מחזירין מה פליגין
בטעות מזנה שרבי יוחנן אמר בטעות משנה שיקול
הדעת רבי שמעון בן לקיש אמר טעות משנה דבר תורה
היא טעות משנה היא טעות זקינים הגע עצמך שפטורין
מן השבועה זו תורה וזו אינה תורה :

דף נד, א פרק ט הלכה ג משנה הניח פירות התלושין
מן הקרקע כל הקודם בהן זכה זכתה האשה יותר על
כתובתה ובעל חוב יותר על חובו המותר רבי טרפון
אומר יינתנו לכושל שבהן רבי עקיבה אומר אין מרחמין
בדין אלא יינתנו ליורשין שכולן צריכין שבועה ואין
היורשין צריכין שבועה :

דף נד, א פרק ט הלכה ג גמרא רב ורבי שמעון בן לקיש
תריהון אמרין בצבורין בסורקי אבל אם צברן בביתו
זכה לו ביתו רבי יוחנן אמר ואפילו צבורין בתוך ביתו
ולא זכה לו ביתו דהוה סבר דאינון דידיה ולית אינון
דידיה ואימתי בעל הבית זכה בפירותיו בשביעית רבי
ירמיה סבר מימר משיתנם לתוך כליו אמר רבי יוסי
אפילו נתנן לתוך כליו לא זכה בהן דהוה סבר מימר

דאינון דידיה ולית אינון דידיה האי ארמלתא תפסת
אמהתא אתא עובדא קומי רבי יצחק אמר תפסת
תפסת רבי אימי מפיק מינה דהיא סברה דידיה ולית
אינון דידיה כהדא אילין בני שמי דדמך אבוהון שבק
להון אבוהון עז אתא מרי חובה ונסתה אתא עובדא
קומי רבי אבהו ואמר דידיה נסב לא כן תני יורש ובעל
חוב שקדם אחד מהן ותפס מוציאין מידו דהוון סברין
דאינון דידיהון ולית אינון דידיהון אמר ר' יעקב בר זבדי
מודה רבי אבהו שאם מכרוה או משכנוה או טילטלוה
ממקום למקום ואחר כך בא בעל חוב ותפס מוציאין
מידו הגע עצמך שפטורין מן השבועה זו תורה וזו אינה
תורה:

דף נד, א פרק ט הלכה ד משנה המושיב את אשתו
חנונית או שמינה אפיטרופיא ה"ז משביעה כל זמן
שירצה רבי אליעזר אומר אפי' על פילכה ועל עיסתה:

דף נד, א פרק ט הלכה ד גמרא יאות אמר רבי ליעזר
מה טעמון דרבנין אם אומר את כן אין שלום בתוך
ביתו לעולם

דף נד, ב פרק ט הלכה ד גמרא שיברה את הכלים מה
את עבד לה כשומרת חנם או כשומרת שכר מסתברא
מיעבדינה כשומרת שכר אמרין אפילו כשומרת חנם
אינה אם אומר או כן אין שלום בתוך ביתו לעולם:

דף נד, ב פרק ט הלכה ה משנה כתב לה נדר ושבועה
אין לי עליך אינו יכול להשביעה אבל משביע הוא את
היורשין ואת הבאין ברשותה שבועה אין לי עליך ועל
יורשיך ועל הבאין ברשותיך הוא אינו יכול להשביעה
לא אותה ולא את יורשיה ולא את הבאין ברשותה אבל
יורשין משביעין אותה ואת יורשיה ואת הבאין
ברשותה:

דף נד, ב פרק ט הלכה ה גמרא רבי יונה ורבי יוסה
תריהון אמרין לא סוף דבר בנכסים שנשתלטה בהן

בחיי בעלה אלא אפילו בנכסין שנשתלטה בהן לאחר מיתת הבעל אין היורשין משביעין אותה תמן תנינן השוכר פרה מחבירו והשאלה לאחר ומתה כדרכה ישבע השוכר שמתה כדרכה והשואל ישלם לשוכר רבי הילא בשם רבי ינאי והוא שנתן לו רשות להשאל לאחרים ותני רבי חייה כן אין השואל רשאי להשאל ולא השוכר רשאי להשכיר ולא השואל רשאי להשכיר ולא השוכר רשאי להשאל אצלו רשאי להפקיד אצל אחר אלא אם כן נטלו רשות מהבעלים וכולם ששינו את שמירותיהן שלא מדעת הבעלים חייבין והשואל <לא> אפילו לא שינה חייב אלא בגין דתנינן מתנה שומר חנם להיות פטור מן השבועה והשואל להיות פטור מלשלם ואתא מימר לך שאף על פי שהיתנה עמו שהוא פטור שהוא חייב ביקש להשביע את השואל נישמענה מן הדא כתב לה נדר ושבועה אין לי עליך אינו יכול להשביעה אבל משביע הוא את יורשיה ואת הבאים ברשותה הדא אמרה שאם ביקש להשביע את השואל הוא משביעו הדא ילפה מן ההיא וההיא ילפה מן הדא הדא ילפה מן ההיא שאם ביקש להשביע את השואל משביעו וההיא ילפה מן הדא שאם ביקש להשביע את האשה שלא משביעה אמר רבי חנינה לא צורכת מילף ההיא מן הדא ומה צורכת תילף ההיא מן הדא כיי דמר רבי הילא בשם רבי ינאי והוא שנתן לו רשות להשאל והכא והוא שנתן לה רשות שיהו בניה אפיטרופיס אמר רבי יוסי צריך להעלות

דף נה, א פרק ט הלכה ה גמרא לו שכר כל זמן שהיא שכורה אצלו רבי זעירא שאל לרבי אבונא שאלוה הבעלים ומתה אמר ליה כן אנן אמרין ואפילו אכלוה א"ר יוסי בר אבון אכלו שלהן אכלו ר' זעירא בעא קומי רבי יסא היך עבדין עובדא אמר ליה תריי כל קבל ארבעה ולא עבדין עובדא כסוגייה אמר ליה תריי כל קבל תריי אינון רבי לעזר תלמידיה דרבי חייה רובה רבי יוחנן תלמידיה דרבי ינאי :

דף נה, א פרק ט הלכה ו משנה נדר ושבועה אין לי לא לי ולא ליורשיי ולא לבאים ברשותי עליך ועל יורשיך ועל הבאין ברשותיך הרי זה אין יכול להשביעה לא הוא ולא יורשין ולא הבאין ברשותו לא אותה ולא את יורשיה ולא את הבאים ברשותה הלכה מקבר בעלה לבית אביה או שחזרה לבית אמה אם לא עשתה אפיטרופיא אין היורשין משביעין אותה ואם עשתה אפיטרופיא היורשין משביעין אותה לעתיד לבוא ואין משביעין אותה לשעבר :

דף נה, א פרק ט הלכה ו גמרא א"ר יונה והוא שעשת אפיטרופא בחיי בעלה אבל אם עשת אפיטרופא לאחר מיתת הבעל היורשין משביעין אותה דו מתניתא לא עשת אפיטרופא אין היורשין משביעין אותה אם עשת אפיטרופא היורשין משביעין אותה לעתיד לבוא ואין משביעין אותה לשעבר איזהו לשעבר משעת מיתה עד שעת קבורה וא"ר יוסי אפי' עשאה אפיטרופא לאחר מיתת בעלה אין היורשין משביעין אותה והא תנינן לא עשתה אפיטרופס אין היורשין משביעין אותה אם עשת אפיטרופס היורשין משביעין אותה לעתיד לבא ואין משביעין אותה לשעבר פתר לה על ראשה ואין על ראשה כהדא רבי יונה ורבי יוסי תריהון אמרין לא סוף דבר בנכסים שנשתלטה בהן בחיי בעלה אלא אפי' נכסים שנשתלטה בהן לאחר מיתת הבעל אין היורשין משביעין אותה פתר לה משעת מיתה עד שעת קבורה דמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן

דף נה, ב פרק ט הלכה ו גמרא משעת מיתה עד שעת קבורה אין היורשין משביעין אותה תני בר קפרא שלא תהא מניחתו והולכת לבית אביה :

דף נה, ב פרק ט הלכה ז משנה הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא בשבועה עד אחד מעידה שהיא פרועה לא תיפרע אלא בשבועה מנכסים משועבדים מנכסי יתומין לא תיפרע אלא בשבועה הנפרע שלא בפניו לא תיפרע אלא בשבועה :

דף נה, ב פרק ט הלכה ז גמרא אמר רבי זעורא כעין שבועת תורה ירדו להן וכתובה לא הוחזקה בידו לגבות אלא כמי שגבת מיכן והילך והוא כתובה עם השטר של מאתים פרוע והיא אומרת מנה לא תיפרע אלא בשבועה תני הפוגמת לא הפוחתת כתובתה כיצד היתה כתובתה מאתים והיא אומרת מנה נפרעת שלא בשבועה מה בין פוגמת מה בין פוחתת אמר רבי חנינא פוגמת בא משא ומתן בנתיים פוחתת לא בא משא ומתן בנתיים רבי ירמיה בעא כמה דאת אמר תמן עד אחד מעידה שהיא פרועה לא תיפרע אלא בשבועה ודכוותה ועד אחד מעידה שהיא פחותה לא תפחות אלא בשבועה אמר רבי יוסי בשעה שעד אחד מעידה שהיא פחותה כעד אי מכיש את שנים ואין עד אחד מכחיש את שנים תני יורש שפגם אביו שטר חובו הבן גובה שלא בשבועה בזה יפה כח הבן מכח האב שהבן גובה שלא בשבועה ואב אינו גובה אלא בשבועה אמר רבי אלעזר ונשבע שבועת יורש שלא פיקדנו אבא שלא אמר לנו אבא שלא מצינו שטר בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרוע ר' הושעיה בעא מתניתא דבית שמאי דב"ש אומרים נוטלת כתובתה ולא שותה אמר ר' יוסי תמן טעמא דב"ש הביאו בעלי ואני שותה ברם הכא בדין היה אפילו אביו לא ישבע תקנה תיקנו בו שישבע בו תיקנו בבנו לא תקינו כיון שמת העמדתה את בנו על דין תורה

דף נו, א פרק ט הלכה ז גמרא נתחייב אביו שבועה בבית דין ומת אין בנו גובה דל כן מה אנן אמרין ויש אדם מוריש שבועתו לבנו א"ר אבין את אמרת פגם אביו שטרו בבית דין אין בנו גובה רב חסדא בעא בגין דהלך אילין תרתי פסיעתא הוא מפסיד אילו פגמו חוץ לב"ד את אמר גובה מפני שפגמו בב"ד את אמר אינו גובה. מנכסי יתומין לא תפרע אלא בשבועה. אמר ר' יוחנן בשם רבי ינאי אין פורעין מניכסי יתומים אלא בשטר שהריבית אוכלת בו ויש אומרים אף לכתובת אשה א"ר ינאי מפני מזונות א"ר מתניה מאן חש

למזונות ר' שמעון דר"ש אומר במגבה הדבר תלוי מאי כדון מפני חונה מפני שיהיו הכל קופצין עליה לישאנה ויש אומרים אף לגזילה ולנזיקין אמר רבי יוסי אף אנן נמי תנינן תרתיהון לגזילה מן הדא אם היה דבר שיש לו אחריות חייב לשלם לנזיקין מן הדא אין נפרעין מנכסי יתומין אלא מן הזיבורית כיני מתניתא אין נפרעין מניכסי יתומין לנזיקין אלא מן הזיבורית והא תני עמד הבן תחת האב הניזקין שמין בעדית ובעלי החוב בבינונית וכתובת אשה בזיבורית א"ר יוסי בי רבי בון כאן ביתום גדול כאן ביתום קטון :

דף נו, ב פרק ט הלכה ח משנה הפוגמת כתובתה כיצד היתה כתובתה אלף זוז ואמר לה התקבלת כתובתיך והיא אומרת לא התקבלתי אלא מנה לא תפרע אלא בשבועה ועוד אחד מעידה שהיא פרועה כיצד היתה כתובתה אלף זוז ואמר לה התקבלת כתובתיך והיא אומרת לא התקבלתי ועד אי מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה מנכסים המשועבדים כיצד מכר את נכסיו לאחרים והיא נפרעת מן הלקוחות לא תפרע אלא בשבועה מנכסי יתומים כיצד מת והניח נכסים ליתומים והיא נפרעת מן היתומין לא תפרע אלא בשבועה שלא בפניו כיצד הלך למדינת הים והיא נפרעת שלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה רבי שמעון אומר כל זמן שתובעת כתובתה היורשין משביעין אותה אינה תובעת כתובתה אין היורשין משביעין אותה :

דף נו, ב פרק ט הלכה ח גמרא כיני מתניתא והנפרעת שלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה ונפרעין מאדם שלא בפניו א"ר ירמיה תיפתר בשטר שהריבית אוכלת בו ובית דין גובין ריבית תיפתר שערב לו מן הגוי כהדא אלכסא אמר לרבי מנא אנן עבדין טבות סגיא מינכון אנן כתבין דין מוגמרין אין אתא טבאות ואין לא אנן מחלטין ניכסייא אמר ליה אף אנן עבדין כן אנן משלחין בתריה תלת איגריין אין אתא הא טבאות ואין לא אנן מחלטין ניכסייא אמר ליה הגע עצמך דהוה

באתר רחיק אנן משלחין בתריה תלת איגרין חדא גוא תלתין וחדא גו תלתין וחדא גו תלתין אין אתא הא טבאות ואי לא אנן מחלטין ניכסייא אי"ר מתניה והוא שעמד בדין וברח אבל אם לא עמד בדין וברח לית כאן מחלטין אלא מכרזין אשכחת אמר חנן ורבי שמעון אמרו דבר אחד כמה דמר ר' חנן לא תשבע אלא בסוף כן רבי שמעון אמר לא תשבע אלא בסוף כמה דאת אמר הלכה כחנן והכא הלכה כרבי שמעון :

דף נו,ב פרק ט הלכה ט משנה הוציאה גט ואין עמו כתובתה גובה כתובתה הוציאה כתובה ואין עמה גט היא אומרת אבד גיטי והוא אומר אבד שוברי וכן בעל חוב שהוציא שטר חוב ואין עמו פרוזבול הרי אילו לא יפרעו רבן שמעון בן גמליאל אומר

דף נז,א פרק ט הלכה ט משנה מן הסכנה ואילך אשה גובה בלא גט ובעל חוב גובה שלא בפרוזבול :

דף נז,א פרק ט הלכה ט גמרא רבי חייה בשם רבי יוחנן הקורא ערר על מעשה בית דין לא הכל הימינו אמר ליה רבי חייה בר אבא ולא מתניתא היא הוציאה גט ואין עמו כתובה גובה כתובתה אמר ליה רבי יוחנן בבלייא מן דגלית לך חספא מן מרגליתא את אמר לי ולא מתניתא היא רב אמר במקום שאין כותבין שטר כתובה אבל במקום שכותבין שטר כתובה מה דהיא מפקה היא גובה חזר ואמר אפילו במקום שכותבין כתובה גובה היא מן רב חיילה מתבה יתיב התיב רבי יוסי והא תני גובה גיטה ומטמנת כתובתה וחוזרת וגובה אין שם בית דין באינון דמתון ואין שם עדים הבו בשהלכו להם למדינת הים אין שם אומולוגייה ולית רב אומולוגייה אית רב אומולוגייה כהן דמר אבד כרטיסן עבד חורן אית ליה כההיא דאמר אי אבד פורנא עבד חורין התיב רבי בא דהא תני גובה בגיטה ומטמנת כתובתה וממתנת עד שימות וחוזרת וגובה אמר ליה רבי יוסה בי רבי בון ולא עליה להביא ראייה שהיתה משמשתו עד שמת רבי זעירא רבי אבונה בשם רב

במקום שכותבין שטר כתובה הוא אומר כתבתי והיא אומרת לא כתבת עליו להביא ראייה שכתב ר' חייה בר אבא אשכח פרוזבלא דרבי יונתן והוה פרי מיתן ליה אמר ליה לית אנא צריך ליה ותני כן נאמן המלוה לומר שטר זה פרעתיו וקרעתיו ר' ירמיה בשם רבי חייה מתניתא אמרה כן מן הסכנה ואילך האשה גובה שלא בגט ובעל חוב גובה שלא בפרוזבול ואיפשר כן לא פרעתיו וקרעתיו והכא פרעתיו וקרעתיו :

דף נז, ב פרק ט הלכה י משנה שני גיטין ושני כתובות גובה ב' כתובות ב' כתובות וגט או כתובה ושני גיטין או כתובה וגט ומיתה אינה גובה אלא כתובה אחת שהמגרש את אשתו ומחזירה על מנת כתובתה הראשונה החזירה קטן שהשיאו אביו כתובתה קיימת שעל מנת כן קיימה גר שנתגייר ואשתו עמו כתובתה קיימת שע"מ כן קיימה :

דף נז, ב פרק ט הלכה י גמרא והוא שיהא הגט יוצא מכתובה לכתובה עד כדון בשוות היה בזו מנה ובזו מאתים רב הונא ורב ירמיה ורב חסדא חד אמר גובה בראשונה וחרנה אמר גובה בשנייה והתוספת גובה מן זמנה של שנייה אמר רבי חנניה קומי רבי מנא לית הדא אמרה ההן דיזיף מן חבריה וחזר ויזיף מיניה צריך מימר לבד מן כרטוסה קדמיא דאית לי גבך אורחא דאיתתא מימר אבד פורנה עביד חורן אלא כי אורחא דבר נשא מימר אבד כרטיסו עבד חורן אלא כי אפשר יודי ליה ר' יודן בר שיקלי אעיל עובדא קומי רבי יוסי לא כן אמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן שטר שלוה בו ופרעו אל ילוה בו באותו היום א"ל כאן בשפרעו כאן בשלא פרעו תני רבי חנן קומי רבי הילא תרין אמורין חד אמר לכתובה אבל לא לתנאין וחרנה אמר בין בכתובה בין לתנאין ניחא גר קטן וקטן מגרש אמר רבי חגיי קיימתיה כיי דמר ר' לעזר בשם רבי חנינה והוא שבא עליה משנתפקח ומשנשתפה וכא הוא שבא עליה משהגדיל :

מסכת כתובות פרק י

דף נז, ב פרק י הלכה א משנה מי שהיה נשוי לשתני נשים ומת הראשונה קודמת לשנייה יורשי הראשונה קודמין ליורשי השנייה נשא את הראשונה ומתה נשא שנייה ומת הוא

דף נח, א פרק י הלכה א משנה שנייה ויורשיה קודמין ליורשי הראשונה :

דף נח, א פרק י הלכה א גמרא מתניתא לענין כתובה אבל לענין מזונות שתיהן שוות כתובה וקבורה מי קודם כתובה ומלוה בעדים מי קודם כתובה ופרנסת בנות מי קודם מאן דאמר גובין פרנסה מן משועבדין פרנסת בנות קודמת ומאן דמר אין גובין פרנסה מן משועבדין אין פרנסת בנות קודמת לא אמר אלא מתה הא נתגרשה כבעל חוב היא כהדא דתני נשא אשה וכתב לה כתובה גירשה ולא נתן לה כתובה נשא אחרת וכתב לה כתובה החזיר את הראשונה וכתב לה כתובה על כתובתה הראשונה של ראשונה קודמת לשנייה ויורשיה והשנייה ויורשיה קודמין ליורשי הראשונה אמר בן ננס יורשי הראשונה אומרים ליורשי השנייה אם כבעל חוב אתם טלו את שלכם וצאו ואם לאו אנו ואתם נחלוק בשוה אמר לו ר"ע בני שנייה קפצה עליהן ירושת תורה ונוטלין כתובת אמן וחוזרין וחולקין רבי מנא אמר בשיש שם דינר יתר נחלקו אבל אם אין שם דינר יתר אף רבי עקיבה יודה לבן ננס שאילו ואילו חולקין בשוה אמר ליה רבי יוסי בי ר' בון הך דלא תניתא פליגא את עבד ליה פליגא אלא בשאין שם יתר דינר נחלקו אבל אם יש שם יתר דינר אף בן ננס יודי לרבי עקיבה בני השנייה קפצה עליהן ירושת תורה ונוטלין כתובת אמן וחוזרין וחולקין והחוב ממעט ודכוותה והחוב מרבה היך עבידא היה שם שדה והיא עתידה לחזור ביובל את רואה אותן כאילו [מוחזרת] היך עבידא

דף נח, ב פרק י הלכה א גמרא קידש רחל וכנס לאה וחזר וכנס רחל על דעתון דרבנין רחל קודמת ועל דעתיה דר' אלעזר בן עזריה לאה קודמת אומר אף רבי לעזר מודי מאחר שחזר וכנס רחל רחל קודמת למה זה דומה לאחר שלווה מחבירו ואמר לו אם לא החזרתי לך מיכן עד י"ב חדש יהיו כל נכסי משועבדין לך הגיע י"ב חדש ולא החזיר נשתעבדו הנכסים מיכן ולבא אבל אם אמר לו לא יהו נכסי משועבדין לך אלא לאחר י"ב חדש ימים שבנתיים תפלוגתא דרבי מאיר ובנין על דעתיה דרבי מאיר בשטר נתחייבו הנכסים על דעתיה דרבנן בכסף נתחייבו :

דף נח, ב פרק י הלכה ב משנה מי שהיה נשוי לשתני נשים ומתו ואחר כך מת הוא והיתומין מבקשין כתובות אמותיהן ואין שם אלא כדי שתי כתובות חולקין בשוה היה שם מותר דינר אילו נוטלין כתובת אימן ואילו נוטלין כתובת אימן ואם אמרו היתומין הרי אנו מעלין על ניכסי אבינו יפה דינר כדי שיטלו כתובת אימן אין שומעין להן אלא שמין את הנכסים בבית דין :

דף נח, ב פרק י הלכה ב גמרא הדא היא דמר רבי אימי כדי שיהא אדם מצוי ליתן לבתו בעין יפה מעתה אפילו אין שם יתר דינר אמר רבי אבון בשעה שאת יכול לקיים דבריהן ולקיים דברי תורה את מקיים דבריהן ודברי תורה בשעה שאת אין יכול לקיים דבריהן ולקיים דברי תורה את מבטל דבריהן ומקיים דברי תורה רבי יודה בר פזי בשם רבי יוסי בן חנינה מת אחד מן האחין כולהן חולקין בשוה אמר ר' מנא לכן צריכא בשלא חלקו שלא תאמר יעשה כמי שאינו כן ותירשנו כתו

דף נט, א פרק י הלכה ב גמרא היה שם בכור את אמר הבכור נוטל פי שנים מהו נוטל פי שנים נוטל פי שנים בכתו או פי שנים בכל האחיים תני רבי הושעיה היו שם שתי כיתי בנות כולהן חולקות בשוה היה שם בכור את

אמר הבכור נוטל פי שנים מהו נוטל פי שנים נוטל פי שנים בכתו או פי שנים בכל כתובתה מאימתי שמין להן תלמידוי דרבי מנא אמרין בסוף אמר לון רבי יוסי בי רבי בון לא אתון דאמרין בשם רבנין לכן צריכא בשלא חלקו אבל משעה ראשונה שמין להן :

דף נט, א פרק י הלכה ג משנה היו שם נכסין בראוי אינן כבמוחזק רבי שמעון אומר אע"פ שיש שם נכסים שאין להן אחריות אינו כלום עד שיהיו שם נכסים שיש להן אחריות יותר על שתי כתובות דינר :

דף נט, א פרק י הלכה ג גמרא רבי מנא אמר בעיקר שתי כתובות פליגין ר"ש אומר קרקע ורבנין אמרין מטלטלין באותו הדינר כל עמא מודיי שהוא מטלטלין רבי יוסי בי רבי בון אמר כל עמא מודיי בעיקר שתי כתובות שהן קרקע מה פליגין באותו הדינר רבי שמעון אומר קרקע ורבנין אמרין מטלטלין רבי בא בר זבדא בשם רב ברם נהגו בסוריא להיות גובין מן הנחושת ומן הצועות רבי אבהו בשם רבי יוחנן ובלבד מן הצועות שבאותו הלילה רב שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן נהגו העם בערבייא להיות גובה מן הבושם ומן הגמלים ודכוותה בלבד מן הבושם שבאותו הלילה ארמלתא דר' חונה גבי לה מן המטלטלין כמנהג מקומה :

דף נט, א פרק י הלכה ד משנה מי שהיה נשוי לשלש נשים ומת כתובתה של זו מנה ושל זו מאתים ושל זו שלש מאות ואין שם אלא מנה

דף נט, ב פרק י הלכה ד משנה חולקות בשוה היו שם מאתים של מנה נוטלת חמשים ושל מאתים ושל שלש מאות שלשה שלשה של זהב היו שם שלש מאות של מנה נוטלת חמשים ושל מאתים מנה ושל שלש מאות ששה של זהב וכן שלשה שהטילו לכיס פחתו או הותירו כך הן חולקין :

דף נט,ב פרק י הלכה ד גמרא שמואל אמר שוחדא דדייני לשני שטרות שיצאו עלש דה אחת אי זה מהן שירצו ב"ד להחליט מחליטין מתניתא פליגא על שמואל אין שם אלא מנה חולקות בשוה לא שוחדא דדייני את אמרת והא תני היורשין שירשו שטר חוב הבכור נוטל פי שנים עוד יצא עליהן שטר חוב הבכור נותן פי שנים עוד היא לשוחדא דדייני אתאמרת רבי אבין בשם שמואל לא שנייא בין שני שטרות שיצאו על שדה אחת בין שטר אחד שיצא על שני שדות אי זה מהן שירצו בית דין מחליטין שמואל אמר במרשות זו את זו בשהרשת השלישית את השנייה לדון עם הראשונה אמרה לה לא מנה אית לך סב חמשין ואיזל לך וכן שלשה שהטילו לכיס והותירו או פחתו כך היו חולקין אמר רבי אלעזר הדא דאת אמר בשהיתה הסלע חסירה או יתירה אבל לשכר ולהפסד כולהן חולקין בשוה וקשיא ההן יהיב מאה דינרין וההן יהיב עשרה ואת אמר אכן חברייא אמרין יכול הוא מימר ליה על ידי מניי סלקת פרגמטיא עד כדון דהוות פרגמטיא זעירה הוות פרגמטיא רובה אמר רבי אבין בר חייה יכול הוא מימר ליה עד דאת מזבין חד זמן אנא מזבין עשרה זמנים עד כדון במקום קרוב במקום רחוק אמר רבי הילא

דף ס,א פרק י הלכה ד גמרא יכול הוא מימר ליי עכד דאת אזיל ואתי חד זמן אנא אזיל ואתי עשרה זמנים תמן תנינן חזר ונגח שור אחד שוה מאתים האחרון נוטל מנה ושלפניו חמשים זוז ושנים הראשונים דינר זהב ר' שמואל בשם ר' זעירא וכן לשכר א"ר יוסי דר' זעירא פליגא על דר' אלעזר ר' מנא אמר קומי רבי יודן לא מודי רבי לעזר שאם התנו ביניהון שזה נוטל לפי כיסו וזה נוטל לפי כיסו שוורים כמותנים הן חזר ואמרה קומי רבי יוסי אמר ליה בפירוש פליגין רבי לעזר אמר סתמן חולקין בשוה רבי זירא אמר סתמן זה נוטל לפי כיסו וזה נוטל לפי כיסו :

דף ס,א פרק י הלכה ה משנה מי שהיה נשוי ארבע נשים ומת הראשונה קודמת לשנייה ושלישית ושלישית לרביעית הראשונה נשבעת לשנייה ושנייה לשלישית ושלישית לרביעית והרביעית נפרעת שלא בשבועה אמר בן ננס וכי מפני שהיא אחרונה נשכרת אף היא לא תפרע אלא בשבועה היו כולם יוצאות ביום אחד כל הקודמת לחבירתה אפילו שעה אחת זכתה וכך היו כותבין בירושלם שעות היו כולן יוצאות בשעה אחת ואין שם אלא מנה חולקות בשוה :

דף ס,א פרק י הלכה ה גמרא רבי אבונא בשם רבי שמואל כדברי בן ננס לשטר אחד שיצא על האשה לקוחות כולהן חולקין בשוה אמר ר"ע קומי רבי מנא לית הדא פליגא על רבי שמואל דשמואל אמר שוחדא דדייני לשני שטרות שיצאו על שדה אחת לאי זה מהן שירצה להחליט מחליטין וכא הוא אמר אכין אמר ליה לא בשני שטרות דילמא בשטר אחד וכא בשטר אחד אנן קיימין

דף ס,ב פרק י הלכה ה גמרא ולא שמיע דמר רבי אבון בשם שמואל לא שנייה בין שטר אחד שיצא על שני שדות ובין שני שטרות שיצאו על שדה אחת אי זה מהן שירצו ב"ד להחליט מחליטין הנהיג רבי בארנונא ובגולגולת ובאנפרות כהדא דבן ננס כהדא קריבין דרבי יוסי זבנין חקלוון מן אילין דבר תפקן אזלון אילין דבר תפקן ונסבין להון נשין אעלון להון שקיעין אתון בעיי מתגרייא בקריביה דרבי יוסי אמר לון רבי מנא אנא ידע כד זבנתון אילין חקלוותא לא הוון אילין שקיעיא קדמיכון :

דף ס,ב פרק י הלכה ו משנה מי שהיה נשוי שתי נשים ומכר את שדהו וכתבה הראשונה ללוקח דין ודברים אין לי עמך השנייה מוציאה מיד הלוקח והראשונה מן השנייה והלוקח מיד הראשונה וחוזרות חלילה עד שיעשו פשרה ביניהן וכן בעל חוב וכן אשה בעלת חוב :

דף ס,ב פרק י הלכה ו גמרא אמר רבי יוסי הדא אמרה ההן דיזיף מן תרין בני נש אתא תניינא אמר ליה קומי פושרין אמר ליה ולית סופיה דקדמייא משמע ומיתי מיטרוף יכיל מימר ליה פושרין ואין טרף טרף. פישר מן השני חזקה שהראשון בא וטורף פישר מן הראשון א"ר פינחס אתא עובדא קומי רבי ירמיה אמר פישר פישר אמר רבי יוסי ולא כתב דאיקני לא אתייה אלא ביורש אמר רבי חנינה אפילו בבעל חוב אתייה היא בההיא דלא כתיב כל דאיקני או שאמר לו אל יהא לך פירעון אלא מזה אמר רבי מתנייה אתייה כמאן דמר לכתובה אבל לא לתניין

דף סא,א פרק י הלכה ו גמרא ברם כמאן דמר בין לכתובתה בין לתניין הא חזירה:

מסכת כתובות פרק יא

דף סא,א פרק יא הלכה א משנה אלמנה ניזונת מנכסי יתומין ומעשה ידיה שלהן ואינן חייבין בקבורתה יורשיה היורשים כתובתה חייבין בקבורתה:

דף סא,א פרק יא הלכה א גמרא רב יהודה בשם שמואל רבי אבהו בשם רבי יוחנן מציאתה שלה הותירה מזונות אשת איש שמציאתה שלו הותירה מזונות שלו אלמנה שמציאתה שלה הותירה מזונות שלה הותירה בליות שלה מה אם אשת איש שהותירה מזונות שלו הותירה בליות שלה אלמנה שהותירה מזונות שלה הותירה בליות לא כל שכן תמן צריכה לון לנידתה אף הכא צריכא לון לנידתה רבי אימי בשם רבי יוסי בן חנינה אף היא אינה עושה אותן דברים של ייחוד מה הן דברים של ייחוד סכה להון את גופן ומרחצת להון את פניהן ומוזגת להון את הכוס ומוסיפין לה על מזונותיה אשת איש אין לה יין אלמנה יש לה יין אשת איש שאמרה יצאו מעשה ידיי למזונותיי שומעין לה רב אמר המת אמר אל תקברונו

נקבר בצדקה ר' אימי בעא וכי עלת על דעתך שיהו אחרים מתפרנסים משלו והוא נקבר בצדקה מתניתא פליגא על רב יורשיה היורשין כתובתה חייבין בקבורתה פתר לה בשירשו קרקע כהדא דתני הניח עבדים ושפחות ושטרות ומטלטלין כלה קודם בהן זכה והלה נקבר בצדקה מפני שקדם ותפס הא אם לא קדם ותפס מוציאין מידו פתר ליה באומר קברוני כהדא דאמר ר' יוסי בשם רבנין נקבר המת ולא אמר קברוני אע"פ שקדמו אחרים ותפשו מוציאין מידן בשתפסו קרקע והא דאת אמר מוציאין מידן בשתפסו קרקע אבל בשתפסו

דף סא, ב פרק יא הלכה א גמרא מטלטלין אין מוציאין מידן במלוה בעדים אבל במלוה בשטר בין שתפשו קרקע בין שתפשו מטלטלין אין מוציאין מידן דאמר רבי אבא בר רב הונא עשו דברי שכיב מרע כבריא שכתב ונתן והוא שמת מאותו החולי הא הבריא לא ובמסיים ואומר תנו שדה פלוני לפלוני אמר תנו שדה פלוני לפלוני כמי שסיים או עד שיאמר חצייה בצפון וחצייה בדרום ר' יודן בעי אמר שרפוני ועבדו בו עבודה ותנו חצי שדה לפלוני אם אין שורפין אין נותנין רבי חגיי בעא שכיב מרע שאמר יזונו בנותיי בלא כך אין בנותיו ניזונות לא צורכא דלא מהו שיזונו מן המשועבדין ומהו שיזונו מן המטלטלין ר' יודן ברח לנוי אתא עובדא קומי ר' יוסי שכיב מרע שאמר יינתנו אותיותיו לפלוני אמר ליה אין שכיב מרע מזכה אלא בדברים שהן נקנין או בשטר או במשיכה ואלו נקנין במשיכה ובשטר כהדא דתני ספינה נקנית במשיכה דברי הכל רבי נתן אומר ספינה ואותיות נקנין במשיכה ובשטר כתב ולא משך משך ולא כתב לא עשה כלום עד שיכתוב וימשוך :

דף סא, ב פרק יא הלכה ב משנה אלמנה בין מן האירוסין בין מן הנישואין מוכרת שלא בבית דין ר"ש אומר מן הנישואין מוכרת שלא בבית דין מן האירוסין

לא תמכור אלא בבית דין מפני שאין לה מזונות וכל שאין להן מזונות לא תמכור אלא בבית דין :

דף סא,ב פרק יא הלכה ב גמרא מיסבר סבר רבי שמעון במזונות הדבר תלוי פסק לזון מן האירוסין מוכרת שלא בב"ד פסק שלא לזון מן הנישואין לא תמכור אלא בב"ד דברי חכמים ר' אחא ר' חנינא בשם רבי יוחנן חס הוא אדם על כבוד אלמנתו בין מן האירוסין בין מן הנישואין רב יהודה בשם שמואל המוחלת כתובתה ליתומים ניזונת משלהן וקשיא אילו אשה שאין לה כתובה שמא יש לה מזונות אשה שאין לה כתובה אין לה מזונות ברם הכא לא דיך שמחלה ליתומין כתובתה אלא שאתה מבקש להבריחה ממזונותיה רב יהודה בשם רב התובעת כתובתה בבית דין איבדה מזונותיה אמר רבי יוסי ובלבד מן השופי הא מאונס לא כהדא ארמלתא דרבי אבדימס רמו בה אמרו לה רבי בא בר כהן בעי ליך תבעת פרנה אובדת מזונותיה

דף סב,א פרק יא הלכה ב גמרא מן דאיתידיעין מיליאי אעלון עובדא קומי רבי יוסי וחזרה למזונה רבי אלעזר בשם רבי יוסי בן זימרא אלמנה שעשת שנים שלשה חדשים שלא לתבוע מזונותיה אבדה מזונותיה דאינון תלתי ירחיאי בשלא ללות אבל אם לותה גובה בשאין בידיה משכון אבל אם יש בידיה משכון אפילו לא לותה גובה רבי יסא בשם ר' יוחנן זו היא שאמרו בתחילה מוכרין מזון י"ב חדש ונותנין לה מזון ל' יום בסוף שלשים יום הן אומרים נתנו והיא אומרת לא נטלתי ייבא כהדא דמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן לווה ממנה י"ב אלף לשנה להיות מעלה לה מדינר זהב לחדש פשיטא חדש הראשון נתן וחדש האחרון לא נתן ימים שבנתיים זו היא שאמרו הא בתחילה לא אתא ר' אבהו בשם רבי יוחנן בתחילה מוכרין מזון י"ב חדש ונותנין לה מזון שלשים יום וימכרו מזון שלשים יום שלא להורע כחה של אשה ויתנו לה מזון י"ב חדש אם אומר את כן נמצאתה חב ליתומים כהדא דתני אלמנה שתפסה

אפילו אלף זוז למזונותיה אין מוציאין מידה מהו מימר לה הוי מה בידיך תלמידוי דרבי מנא אמרין לה חוי מה בידיך אמר לון רבי יוסי בי רבי בון מכיון שהיא עתידה להישבע בסוף אפילו מה בידיך אמרין לה תהי :

דף סב,א פרק יא הלכה ג משנה מכרה כתובתה או מקצתה מישכנתה או מקצתה נתנתה לאחר או מקצתה לא תמכור את השאר אלא בבית דין וחכמים אומרים מוכרת היא אפילו ארבעה או חמשה פעמים ומוכרת למזונותיה שלא בבית דין וכותבת למזונותיי מכרתי וגרושה לא תמכור אלא בבית דין :

דף סב,א פרק יא הלכה ג גמרא תני מוכרת וכותבת אילו לכתובתה ואילו למזונות ד"ר יהודה ר' יוסי אומר מוכרת וכותבת סתם ובזו כחה מיופה באת מלוה בעדים אומרים למזונות מכרתי באת מלוה בשטר אומרת לכתובה מכרתי ואפילו באת מלוה בעדים מוכרת למזונות וחוזרת וטורפת לשם כתובה

דף סב,ב פרק יא הלכה ג גמרא ולא אמרין לה חוי זבניך תיפתר שהוקיר המקח רבי יעקב בר אחא בשם ר' יוחנן ר' הילא בשם ר' לעזר כשם שאדם חס על כבוד אלמנתו כך חס על כבוד גרשתו דאמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' לעזר (ישעיהו נח) מבשרך לא תתעלם זו גרושתו איתתיה דר' יוסי הגלילי הוות מעיקה ליה סגין סליק ר' לעזר בן עזריה לגביה א"ל ר' שיבקה דלית היא דאיקרך א"ל פורנה רב עלי א"ל אנא יהיב לך פרנה ושבקה יהב ליה פרנה ושבקה אזלת ונסיבת לטסורא דקרתא איתנחת מן ניכסוי ואיתעביד בסגיא נהורא והוות מחזרא ליה על כל קרתא ומדברא ליה חד זמן חזרתיה על כל קרתא ולא איתיהב ליה כלום אמר לה לית הכא שכונה חורין אמרה ליה אית הכא שכונה דמשבקי ולית בחיילי עייל לה לתמן שרי חביט לה עבר ר' יוסי הגלילי ושמע קלון מתבזיי בשוקא נסבון ויהבון בגו חד ביתא מן דידיה והוה מסיק לון מזונין כל יומין דהוון בחיין על שם ומבשרך לא תתעלם זו גרושתו

אפילו כן אציתון קלוי בליליא ושמעין קלה אמרה לא
הוה טב דייה צערה לבר מן גופה ולא לגו גופה :

דף סב,ב פרק יא הלכה ד משנה אלמנה שהיתה
כתובתה מאתים ומכרה שוה מנה במאתים או שוה
מאתים במנה נתקבלה כתובתה היתה כתובתה מנה
ומכרה שוה מנה ודינר במנה מכרה בטל ואפילו היא
אומרת אני אחזיר את הדינר ליורשין מכרה בטל :

דף סב,ב פרק יא הלכה ד גמרא ניחא שוה מנה
במאתים או שוה מאתים במנה מכל מקום הרי
מפסידה את היתומין במנה בשוה מנה במאתים אין
סופו לחזור משם מקח טעות תיפתר שהוקיר המקח
א"ר אבין הדא מסייעא לר' שמעון בן לקיש דר"ש בן
לקיש אמר אין למקח הונייה לעולם אמר ר' יוחנן אם
היה המקח מופלג יש לו הונייה מתניתא פליגא על רבי
יוחנן אילו דברים שאין להן הונייה העבדים והשטרות
והקרקעות וההקדישות פתר לה ובלבד דבר שאינו
מופלג פדה שוה מנה במאתים ר' יוחנן אמר אינו פדוי
ורבי שמעון בן לקיש אמר פדוי מתניתא פליגא על רבי
יוחנן אמר

דף סג,א פרק יא הלכה ד גמרא טלית זה תחת חמור
זה יצא לחולין וסיפא פליגא על רבי שמעון בן לקיש
צריך להיעשות דמים אמר ר' יוסה כל גרמה אמרה
שהוא צריך להיעשות דמים מה פליגין להביא מעילה
ר' יוחנן אמר מביא קרבן מעילה רבי שמעון בן לקיש
אמר אינו מביא קרבן מעילה :

דף סג,א פרק יא הלכה ה משנה רבן שמעון בן גמליאל
אומר לעולם מכרה קיים עד שתהא שם כדי שתשייר
בשדה בית תשעת קבין ובגינה כבית חצי קב וכדברי ר'
עקיבה בית רובע היתה כתובתה ארבע מאות זוז מכרה
לזה במנה ולזה במנה ולזה במנה ולאחרון יפה מנה
ודינר במנה של אחרון בטל ושל כולן מכרן קיים :

דף סג,א פרק יא הלכה ה גמרא עד כדון בשמכרוה להן בארבע שטרות מכרה להם בשטר אחד תפלוגתא דרבי יוחנן ור' שמעון בן לקיש דאיתפלגון כתב כל נכסיו לשני בני אדם כאחת והיו העדים כשירין לזה ופסולין לזה ר' הילא בשם ר' יסא איתפלגון ר' יוחנן ורבי שמעון בן לקיש חד אמר מאחר שהן פסולין לזה פסולין לזה וחרנה אמר כשירין לזה ופסולין לזה רבי מנא לא מפרש ר' אבין מפרש ר' יוחנן אמר מאחר שהן פסולין לזה פסולין לזה ור' שמעון בן לקיש אמר כשרין לזה ופסולין לזה אמר ר' לעזר מתניתא מסייע לרבי יוחנן מה השנים נמצא אחד מהן קרוב או פסול עידותן בטילה אף השלשה נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטילה מניין אפי' מאה תלמוד לומר עידים ר' יעקב בר אחא אמר איתפלגון ר' חנניה חברין דרבנין ורבנין חד אמר יאות אמר ר' לעזר וחרנה אמר לא אמר ר' לעזר יאות מאן דמר יאות אמר ר' לעזר נעשית עדות אחד מאיש אחד ומאן דאמר לא א"ר אלעזר יאות נעשית כשתי כיתי עדות כשירין לזה ופסולין לזה :

דף סג,א פרק יא הלכה ו משנה שום הדיינין שפחת שתות או הותיר שתות מכרן בטל רבן שמעון גמליאל אומר מכרן קיים אם כן מה כח בית דין יפה אבל אם עשו איגרת ביקורת אפילו מכרו שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה מכרן קיים :

דף סג,א פרק יא הלכה ו גמרא כמה דאת אמר בהדיוט בקרקע עד שליש במטלטלין עד שתות ודכוותא בהקדש בקרקע עד שתות ובמטלטלין עד י"ב תמן תנינן שום היתומים שלשים יום שום הקדש

דף סג,ב פרק יא הלכה ו גמרא ששים יום ומכריזין בבקר ובערב ולמה שלשים כדי לייפות כחן של יתומין ויכריזו יותר עד שלשים את מייפה כחן מיכן ואילך את מריע כחן ואמור אף בהקדש כן שנייא היא הקדש שאת תופס ראשון ראשון ויכריזו לעולם דיין להקדש שיהא כפליים בהדיוט א"ר יודן מן מה דאת אמר שנייא היא

הקדש שאת תופס ראשון ראשון הדא אמרה שאם
ימצאו שומן שאין מחזירין ומחליטין ומכריזין בבקר
ובערב ביציאת פועלים ובהכנסת פועלים ואומר שדה
וסימניה אמר ר' יוסי בשלא מצאו שומן מחליטין דו
מתניתא שום הדיינים שפחת שתות או הותיר שתות
מכרן בטל מפני שפחתו או הותירו אבל מצאו שומן
מחליטין אמר ר' חנניה קומי ר' מנא מה חמית מימר
בשלא הוכרזו אנן קיימין מן מה חמית מימר בשלא
הוכרזו אנן קיימין מן דבתרה אלא אם כן עשו איגרת
ביקורת מהו איגרת ביקורת ר' יהודה בר פזי אמר
אכרזה עולא בר ישמעאל אמר עבדים שלא יברחו
ושטרות ומטלטלין שלא יגנבו ר' בא בר כהן בעא קומי
ר' יוסי ליתה דא אמרה שהעבד נפדה בשלשה אמר ליה
אין אמר ליה והתנינן ובקרקעות תשעה וכהן ואדם
כיוצא בהן אמר ליה אדם שכן בן חורין הוא חנניה בר
שילמיה בשם רב אתא עובדא קומי רבי בעא מיעבד
כרבנן אמר לו רבי אלעזר בן פרטא בן בנו של ר' אלעזר
בן פרטא לא כן לימדתנו בשם זקינד אלא אם כן עשו
איגרת בקורת וקיבלה וחזר ביה ועבד כרבן שמעון בן
גמליאל:

דף סג,ב פרק יא הלכה ז משנה היתומה והשנייה
והאיילונית אין להן לא כתובה ולא

דף סד,א פרק יא הלכה ז משנה פירות ולא מזונות ולא
בליות אם מתחילה נשאה לשום איילונית יש לה כתובה
אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת
ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין יש להן
כתובה:

דף סד,א פרק יא הלכה ז גמרא ניחא שנייה איילונית
יתומה ויתומה אין לה כתובה ר' חזקיה ר' אבהו בשם
ר' יוחנן תיפתר ביתומה שמיאינה ר' אייבו בר נגרי ר'
אימי כשם שקנסו בה כך קנסו בו ליידא מילה שאם
קידשה בליטרא של זהב שהוא מאבד את הכל ולא
פירות אמר ר' ירמיה שאין לו עליה אלא אכילת פירות

בלבד תני ר' יוסי צידונוי קומי ר' ירמיה ופליג על ר' ירמיה וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה מהו לא פירות שאינה יכולה להוציא ממנו אכילת פירות שאכל אמר רבי יוסי בכל שעה הוה ר' הילא אמר לי תני מתניתא יורשה ומיטמא לה ותני ר' חייה כן מטמא הוא אדם לאשתו כשירה ואינו מיטמא לאשתו פסולה ר' אבון בעא קומי ר' מנא עבדי שנייות מהו שיאכלו בתרומה א"ל שתוק ויפה לך היא אוכלת ועבדיה אינן אוכלין תמן תנינן גט המעושה בישראל כשר ובגויים פסול שמואל אמר פסול ופוסל בכהונה שמואל אמר אין מעשין אלא כגון אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט והא תנינן שניות לא בגין דא אמר שמואל והא תנינן המדיר את אשתו מליהנות לו עד שלשים יום יעמיד פרנס יותר מיכן יוציא ויתן כתובה שמענו שהוא מוציא שמענו שכופין מה בין אילו לאילו אילו ע"י שהן דברי תורה ואין ד"ת צריכין חיזוק לפיכך יש לה כתובה ואילו ע"י שהן דברי סופרין ודברי סופרין צריכין חיזוק לפיכך אין לה כתובה אית דבעי מימר אילו ע"י שקנסן בידן וביד הוולד ולא קנסו בהן דבר אחר לפיכך יש לה כתובה ואילו על ידי שאין קנסן בידן וביד הוולד וקנסו בהן דבר אחר לפיכך אין לה כתובה מה נפיק מן ביניהון המחזיר גרושתו משניסית מאן דמר אילו על ידי שהן דברי תורה וזו הואיל והוא דבר תורה לפיכך יש לה כתובה ומאן דמר אילו על ידי שקנסן בידן וביד הוולד וזו הואיל ואין קנסה בידה וביד הוולד לפיכך אין לה כתובה ר' יעקב בר אחא אמר ר' זעירא ורבי הילא תריהון אמרין במזונות פליגין ר' יוחנן אמר יש לה מזונות א"ל ר' אלעזר אומר לו הוציא ואת אמר אכן הוה בעי מימר מאן דמר בתנאי כתובה פליגין ר' יוחנן אמר יש לה תנאי כתובה אמר ליה ר' אלעזר כל עמא מודיי שאין לה מזונות ביורשיה קנסו כל שכן בה מאן דמר פליגין במזונות הא בתנאי כתובה לא בה קנסו לא קנסו ביורשיה:

מסכת כתובות פרק יב

דף סד, ב פרק יב הלכה א משנה הנושא את האשה ופסקה עמו שיזון את בתה חמש שנים חייב לזונה ה' שנים נישאת לאחר ופסקה עמו כדי שיזון את בתה חמש שנים חייב לזונה ה' שנים לא יאמר הראשון לכשתבא אצלי אזונה אלא מוליך מזונותיה למקום שהיא וכן לא יאמרו שניהן הרי אנו זונין אותה כאחד אלא אחד זנה ואחד נותן לה דמי מזונות :

דף סד, ב פרק יב הלכה א גמרא במה הוא מתחייב לה לא כן ר' יוחנן ור"ש בן לקיש תריהון אמרין הכותב שטר חוב על חבירו בחזקת שהוא חייב לו ונמצא שאינו חייב לו אינו חייב ליתן לו ר' שמעון בן לקיש אמר עשו אותה כתוספת כתובה ויתן בסוף עשו אותה כקידושי אשה ויתן משעה הראשונה עשו אותה כמקדש את האשה על מנת ליתן לה שנים עשר דינר זהב בשנה להיות מעלה לה מדינר זהב לחדש תני זנה חמש שנים הראשונים בין ביוקר בין בזול היו ביוקר והזילו אם הוא גרים נותן ביוקר ואם היא גרמה נותן בזול היו בזול והוקירו בין שהוא גרם בין שהיא גרמה נותנין בזול הדא היא הבת לא עולה ולא יורדת תמן תנינן בנן נוקבן דיהוון ליכי מינאי יהון יתבן בביתי ומיתזון מניכסיי ותני עלה ומתכסיין בכסותי מעשה ידי הבת של מי נישמענה מן הדא נישאת הבעל חייב במזונותיה והן נותנין לה דמי מזונות הדא אמרה זנה ומעשה ידיה של בעלה אמר ר' יוסי הדא אמרה פסק לזון כלתו זנה ומעשה ידיה של בנו הוא רוצה שתבוא אצלו והיא אינה רוצה הדין עמה דתנינן והן נותנין לה דמי מזונות חלת כמי שנישאת מתה כמי שנישאת מתה כבר מתה :

דף סד, ב פרק יב הלכה ב משנה ניסת הבת הבעל חייב במזונותיה והן נותנין לה דמי מזונות מתו בנותיהן ניזונות מנכסים בני חורין והיא ניזונת מנכסים משועבדין מפני שהיא כבעלת חוב הפיקחין היו כותבין על מנת שאזון את בתך ה' שנים כל זמן שאת עמי :

דף סד, ב פרק יב הלכה ב גמרא תניי כתובה שכתבו בשטר ר' יעקב בר אחא אמר איתפלגון ר' יוחנן ור"ש בן לקיש ר' יוחנן אמר לחיזוק כתבן ורבי שמעון בן לקיש אמר לגבות ממשעובדים כתבן ר' ירמיה מחליף שמועתה אמר ר' יודן מתניתא מסייעה למאן דמר לחיזוק כתבן

דף סה, א פרק יב הלכה ב גמרא דתנינן תמן אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות ולמזון האשה והבנות מנכסים המשועבדין מפני תיקון העולם לא בשטר אף הכא בשטר אמר ר' חנניה מפני היא כבעלת חוב לא בשטר אף הכא בשטר. מתה אינה עמו נתגרשה אינה עמו החזירה מאן דאמר לכתובה אבל לא לתנאין תני מאן דאמר בין לכתובה בין לתנאין מה תני. הפיקחין היו כותבין על מנת שאני זן את בתך חמש שנים כל זמן שאת עמי ותני עלה ובלבד מן הנישואין הראשונים ואתייה כיי דמר ר' חנינא המשיא את בנו בבית זכה בבית ובלבד מן הנישואין הראשונים:

דף סה, א פרק יב הלכה ג משנה אלמנה שאמרה אי אפשי לזוז מבית בעלי אין היורשין יכולין לומר לה לכי לבית אביך ואנו זנין אותך שם אלא זנין אותה ונותנין לה מדור לפי כבודה:

דף סה, א פרק יב הלכה ג גמרא כתיב (תהילים פח) במתים חפשי כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות ר' ציוה שלשה דברים בשעת פטירתו אל תזוז אלמנתי מביתי ואל תספידוני בעיירות ומי שניטפל בי בחיי יטפל בי במותי אל תזוז אלמנתי מביתי ולא מתניתא היא אלמנה שאמרה אי אפשי לזוז מבית בעלי אמר ר' דוסא דלא יימרון לה בייתא דנשוותא הוא משתעבד לנשוותא אמר ר' לעזר בן יוסי כהדא דתני דרה בבית כשם שהיתה דרה ובעלה נתון במדינת הים ומשתמשת בכלי כסף ובכלי זהב כשם שהיתה משתמשת ובעלה נתון במדינת הים וניזונת כשם שהיתה ניזונת ובעלה

נתון במדינת הים ואל תספידוני בעיירות מפני
המחלוקת ומי שניטפל בי בחיי יטפל בי במוותי אמר ר'
חנינה דציפורין כגון יוסף אפרתי יוסה חפני ר' חזקיה
מוסיף אל תרבו עלי תכריכין ותהא ארוני נקובה לארץ
מילתא אמרה בסדין אחד הוא נקבר רבי דרבי אמר לא
כמה דבר נש אזיל הוא אתי ורבנין אמרין כמו דבר נש
אזיל הוא אתי תני בשם ר' נתן כסות היורדת עם אדם
לשאול היא באה עמו מאי טעמא (איוב לח) תתהפך
כחומר חותם ויתיצבו כמו לבוש אנטולינוס שאל לר'
מהו הדין דכתיב תתהפך כחומר חותם אמר ליה מי
שהוא מביא את

דף סה, ב פרק יב הלכה ג גמרא הדור הוא מלבישו ר'
יוחנן מפקד אלבשוני בורדיקא לא חיורין ולא אוכמין
אין קמית ביני צדיקיא לא נבהית ואין קמית ביני
רשיעיא לא נבהית ר' יאשיה פקיד אלבשוני חיורין
חפותין אמרו ליה מה את טב מן רבך אמר לון ומה אנא
בהית בעובדיי ר' ירמיה מפקד אלבשוני חיורין חפותין
אלבשוני דגרסיי והבון מסנאיי ברגליי וחוטרא בידי
ויהבוני על סיטרא אין אתי משיחא ואנא מעתד
ציפורייתא אמרין מאן דמר לן דמית ר' אנן קטלין ליה
אדיק להון בר קפרא רישיה מכוסיי מאנוי מבזעין אמר
לון יצוקים ואראלים תפשוון בלוחות וגברה ידן של
אראלים וחטפו את הלוחות אמרו ליה דמך ר' אמר לון
אתון אמרתון וקרעון ואזיל קלה דקרעין לגו פפתה
מהלך תלתא מילין ר' נתן בשם ר' מנא מעשה נסים
נעשו באותו היום ערב שבת היה ונכנסו כל העיירות
להספידו ואישרוניה תמני עשרה כנישן ואחתוניה לבית
שריי ותלת לון יומא עד שהיה כל אחד ואחד מגיע
לביתו וממלא לו חבית של מים ומדליק את הנר כיון
ששקעה החמה קרא הגבר שריין מציקין אמרין דילמא
דחלליןן שובתא ואתת בת קול ואמרה להון כל מי שלא
נתעצל בהספידו של ר' יהא מבושר לחיי העולם הבא
בר מן קצרה כיון דשמע כן סליק לאיגרא וטליק גרמיה
ומית נפקת ברת קלא ואמרת ואפילו קצרה ר' הוה

יתיב ליה בציפורין שבעה עשר שנין וקרא על גרמיה
(בראשית מז) ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה
ויחי יהודה בציפורין שבע עשרה שנין ומן גוביהן עבד
תלת עשרה שנין חשיש שינוי אמר ר' יוסי בי רבי בון כל
אותן שלש עשרה שנה לא מתה חיה בארץ ישראל ולא
הפילה עובריה בארץ ישראל ולמה חשיש שינוי חד זמן
הוה עבר חמא חד עיגל מיתנכיס געה ואמר ליה ר'
שיזבי אמר ליה לכך נוצרתה ובסופא היך אינשמת
חמתון הין קטלון חדא קן דעכברין אמר לון ארפונון
(תהילים קמד) ורחמיו על כל מעשיו כתיב ר' הוה עינוון
סגין והוה אמר כל מה דיימר לי בר נשא אנא עביד חוץ
ממה שעשו זקני בתירה לזקני דשרון גרמון ומנוניה אין
סליק רב הונא ריש גלותא להכא אנא מותיב לעיל מיני
דהוא מן יהודה ואנא מן בנימן דהוא מן דכרייא ואנא
מן נוקבתא חד זמן עאל ר' חייה רבה לגביה אמר ליה
הא רב הונא לכאן נתכרכמו פניו של ר' א"ל ארונו הוא
אמר ליה פוק חמי מה בעי לכאן נפק ולא אשכח בר נש
וידע דהוא כעיס עלוי

דף סו,א פרק יב הלכה ג גמרא עבד דלא עליל לגביה
תלתין יומין אמר ר' יוסי בי ר' בון כל אינון תליתיתי
יומיא יליף רב מיניה כל כללא דאוריתא בסוף תלת
עשרה שנייא ותלתיתי יומיא עאל אליהו לגביה בדמות
ר' חייה רבה אמר ליה מה מרי עביד אמר ליה חד שינא
מעיקרא לי אמר ליה חמי לי וחמי ליה ויהב אצבעית
עלוי ואינשמת למחר עאל רבי חייה רבה לגביה אמר
ליה מה מרי עביד היי שיניך מה היא עבידא אמר ליה
מן ההיא שעתא דיהבת אצבעך עלוי אינשמת באותה
שעה אמר אי לכם חיות שבארץ ישראל אילכם עוברות
שבארץ ישראל אמר לא הוינא אנא מן ההיא שעתא
שרי ר' עביד ליה יקר כד הוה עליל לבית וועדא הוה
אמר ייכנס ר' חייה רבה לפנים ממני אמר ליה ר'
ישמעאל בר יוסי לפנים ממני אמר ליה חס ושלוס אלא
ר' חייה רבה לפנים ור' ישמעאל בר יוסי לפני ולפנים ר'
הוה מתני שבחיה דר' חייה רבה קומי ר' ישמעאל בי ר'

יוסי חד זמן חמתיה גו בני ולא איתכנע מן קומוי אמר ליה אהנו דאת מתני שבחיה אמר ליה מה עבד לך אי"ל חמתי גו בני ולא איתכנע מן קומי אמר ליה למה עבדת כן אמר ליה ייתי עלי דאין סחית לא ידעית בההיא שעתא אשגרית עינוי בכל ספר תילים אגדה מן ההיא שעתא מסר ליה תרין תלמידין די יהלכון עימיה גו סכנתא ר' יסא צם תמניי צומין לחמיי ר' חייה רבה ובסופא חמה ורגזון ידיה וכהן עינוי ואין תימר הוה ר' יסא בר נש זעירא חד גדליי אתא לקמיה דר' יוחנן אמר ליה חמית בחילמי דרקיעא נפל וחד מן תלמידך סמיך ליה אמר ליה חכים את ליה אמר ליה מן אנא חמי ליה אנא חכם ליה ועבר כל תלמידוי קומוי וחכם לר' יסא ר' שמעון בן לקיש צם תלת מאתן צומין למיחמי ר' חייה רובה ולא חמתיה ובסופא שרי מצטער אמר מה הוה לעי באוריתא סגין מיניי אמרין ליה ריבץ תורה בישראל יותר ממך ולא עוד אלא דהוה גלי אמר לון ואנא לא הוינן גלי אמרין ליה את הויתא גלי מילף והוא הוה גלי מלפא כד דמך רב הונא ריש גלותא אסקוניה להכא אמרין אין אנן יהבין ליה ניהביה גבי ר' חייה דהוא מן דידהון אמרין מאן עליל יהב ליה תמן אמר ר' חגיי אנא עליל יהב ליה תמן אמרי ליה עילא את בעי דאת גבר סב ואת בעי מיעול לך מיתב לתמן אמר לון יבון משיחא בריגלוי ואין עניית אתון גרשין לי עאל ואשכח תלת דנין יהודה בני אחריך ואין עוד חזקיה בני אחריך ואין עוד אחריך יוסף בן ישראל ואין עוד

דף ס"ב פרק יב הלכה ג גמרא תלה עינוי מסתכלא אמר ליה אמיק אפיך אמר ר' חייה רבה יהודה בריה נפיש לרב הונא יתיב ליה ולא קביל עלוי מתיב ליה אמרין כמא דלא קביל עלוי מתיב ליה כן זרעייתא לא פסקה לעולם ויצא משם בן שמונים שנה ונכפלו לו שניו כתיב (בראשית מז) ונשאתני ממצרים וקברתני בקבורתם יעקב כל הן דהוא מהו מנכי ר' לעזר אמר דברים בגב ר' יהושע בן לוי אמר דברים בגב ר' חנינא אמר דברים בגב מהו דברים בגב רשב"ל אמר (תהילים

קטז) אתהלך לפני ה' בארצות החיים והלא אין ארצות החיים אלא צור וקיסרין וחברותיה תמן כוליה תמן שבע רשב"ל בשם בר קפרא ארץ שמתיה חיים תחילה לימות המשיח מה טעמא (ישעיהו מב) נותן נשמה לעם עליה מעתה רבותינו שבבל הפסידו אמר ר' סימאי הקדוש ברוך הוא מחליד לפניהן את הארץ והן מתגלגלין כנודות וכיון שמגיעין לארץ ישראל נפשותיהן עמהן מה טעמא (יחזקאל לז) והבאתי אתכם אלא אדמתכם ונתתי רוחי בכם וחייתם ר' ברכי' שאל לר' חלבו ר' חלבו שאל לר' אימי ר' אימי שאל לר' אלעזר ר"א לר' חנינה ואית דאמרין ר' חנינה שאל לר' יהושע ואפילו כגון ירבעם וחביריו אמר ליה (דברים כט) גפרית ומלח שריפה כל ארצה אמר ר' ברכיה מה הין דשאל להון לא שמעינן מינה כלום מהו כדון כיון שנשרפה ארץ ישראל נעשה בהן מידת הדין תני בשם רבי יודה שבע שנים עשתה ארץ ישראל נשרפה הדא הוא דכתיב (דניאל ט) והגביר ברית לרבים שבוע אחד כותים שבה מה היו עושין מטליות מטליות היתה נשרפת כתיב (ירמיהו כ) ואתה פשחור וכל יושבי ביתך תלכו בשבי ובבל תבוא שם תמות ושמה תיקבר ר' אבא אמר ר' חלבו ור' חמא בר חנינה חד אמר מת שם ונקבר שם יש בידו שתים מת שם ונקבר כאן יש בידו אחת וחרנה אמר קבורה מכפרת על מיתה שלהן ר' יונה בשם ר' חמא בר חנינה ריגלוי דבר נש אינון מובלין יתיה כל הן דמיתבעי דכתיב (מלכים א כב) ויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל ויפול ברמות גלעד וימת בתוך ביתו לא תמן אליחורף ואחייה תרין איסריטורי דשלמה מא מלאך מותא מסתכל בון וחרוק בשיניו אמר מילה ויהבון בחללה אזל ונסבתון מן תמן אתא גחיד קם ליה קיבליה א"ל ההוא שעתא הוה אחרוק בשינוי וכדון את גחיד אמר ליה אמר לי רחמנא דינסב לאליחורף ואחייה מן גוא חללה ואמרין מאן יהב לי אלין להון דשלחית מינסבינין ויהב

דף סז, א פרק יב הלכה ג גמרא בלביד למיעבד כן בגין דנעביד שליחות אזל ואיטפל בהון מן תמן תרין בנוי דר' ראובן בן איסטרוביליא תלמידוי דר' חמא מלאך מותא מסתכל בון וחריק בשינוי אמר ניגלינון לדרומא שמא שהגלות מכפרת אזל ונסתון מתמן עולא נחותה הוה אידמיך תמן שרי בכי אמרין ליה מה לך בכי אין מסקון לך אמר לון ומה הנייה אית לי ואנא מובד מרגליתי גוא ארעא מסאבתה לא דמי הפולטה לחיק אמו לפולטה בחיק נכריה ר' מאיר אידמיך באסייא אמר אמרין לבני ארעא דישראל גי דא משיחון דידכון ואפילו כן אמר לון יהבון ערסי על גיף ימא דכתיב (תהילים כד) כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה שבעה ימים הן סובבין ארץ ישראל ימא רבא ימא דטבריא ימא דכובבו ימא דמילחא ימא דחילתא ימא דשילחת ימא דאיפמייא והאי ימא דחמץ דוקליטיאנוס הקווה נהרות ועשאו כתיב (במדבר כא) ונשקפה על פני הישימון אמר רבי חייה בר בא כל מי שהוא עולה להר הישימון וראה כמין כברה קטנה בים טיבריא זו היא בארה של מרים אמר ר' יוחנן בר מרה שערינהו רבנן והא היא מכוונא כל קבל תרעא מציעתא דכנשתא עתיקתא דיסרוגנין רבה בר קריא ור' אלעזר הוון מטיילין באיסטרין ראו ארונות שהן באות מח"ל לארץ אמר רבה בר קריא לר' לעזר מה הועילו אילו אני קורא עליהן (ירמיהו ב) נחלתי שמתם תועבה בחייכם ותבואו ותטמאו את ארצי במיתתכן אמר ליה כיון שמגיעין לארץ היו נוטלין גוש עפר ומניחין על ארון דכתיב (דברים לב) וכפר אדמתו עמו :

דף סז, א פרק יב הלכה ד משנה אמרה אי אפשי לזוז מבית אבא יכולים היורשין לומר לה אם את אצלינו יש לך מזונות ואם אין את אצלינו אין לך מזונות ואם היתה טוענת ואומרת מפני שהיא ילדה והן ילדים נותנין לה מזונות והיא בבית אביה :

דף סז, א פרק יב הלכה ד גמרא אם היתה טוענת מפני שהיא ילדה והן ילדים משום שם רע :

דף סז, א פרק יב הלכה ה משנה כל זמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה לעולם כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנים שיש בכ"ה שנים שתעשה טובה כנגד כתובתה דברי ר"מ שאמר משום ר"ג וחכמים אומרים כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה לעולם כל זמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנה מתה יורשיה מזכירין כתובתה עד עשרים וחמש שנים :

דף סז, א פרק יב הלכה ה גמרא בטובה שעשו לה שנשלטה ניכסיה בחיי בעלה עד עשרים וחמש שנה מחלה כתובתה רב חייה בר אשי בשם רב חייה בעי קומי רבי לא

דף סז, ב פרק יב הלכה ה גמרא מסתברא באשה שאין לה כתובה אבל באשה שיש לה כתובה גובה לעולם אמר ליה דרובה אתא מימר לך אפי' אשה שיש לה כתובה אינה גובה אלא עד עשרים וחמש שנה מילתא דר' אלעזר אמרה בעל חוב גובה לעולם לא אמר אלא בעל חוב אבל אשה אינה גובה אלא עד עשרים וחמש שנה א"ר אבין לא מסתברא אלא באשה שאין לה מזונות אבל באשה שיש לה מזונות אני אומר מפני מזונותיה לא תבעה א"ר יוסי בי ר' בון סוף דבר עד שתתבע אפילו כן הזכירה דתנינן תמן מתה יורשיה מזכירין כתובתה עד כ"ה שנה דרובה אתא מימר לך אפילו עשת כ"ה שנים חסר יום אחד ולא תבעה ואחר כך תבעה נותנין לה עוד כ"ה שנה ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי לא שנו אלא כתובת מנה מאתים אבל כתובת אלף דינר גובה לעולם אתא ר' אבהו בשם ר' יוחנן אפילו כתובתה אילין פלוגותא כהלין פלוגותא דתנינן תמן הניזקין שמין להן בעידית וב"ח בבינונית וכתובת אשה בזיבורית א"ל ר' ירמיה לא שנו אלא מנה מאתים אבל כתובה של אלף דינר גובה בבינונית וא"ר יוסי ואפילו כתובתה אלף דינר אינה גובה אלא מן הזיבורית ואתייה דרבי יוסי כרבי יוחנן ור' ירמיה כר' יהושע בן לוי דתנינן תמן הכותב נכסיו לבניו וכתב

לאשתו קרקע כל שהוא איבד כתובתה דרב אמר
במזכה על ידיה ושמואל אמר במחלק לפנייה ר' יוסי בן
חנינה אמר מקולי כתובה שנו כאן אמר ר' בא טעמא
דר' יוסי בן חנינה לא סוף דבר כתובת מנה מאתים
אלא אפילו כתובתה אלף דינר מקולי כתובה שנו:

מסכת כתובות פרק יג

דף סז,ב פרק יג הלכה א משנה שני דייני גזילות היו
בירושלם אדמון וחנן בן אבשלום חנן אומר שני דברים
ואדמון אומר שבעה מי שהלך לו למדינת הים ואשתו
תובעת מזונות חנן אומר תישבע בסוף ולא תישבע
בתחילה נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו תישבע
בתחילה ובסוף אמר ר' דוסא בן ארכינס כדבריהם
אמר רבן יוחנן בן זכאי יפה אמר חנן לא תישבע אלא
לבסוף:

דף סז,ב פרק יג הלכה א גמרא לא כן אמר ר' פינחס
בשם ר' הושעיה ארבע מאות וששים בתי כניסיות היו
בירושלם וכל אחת ואחת היה לה בית ספר ובית תלמוד
בית ספר למקרא ובית תלמוד למשנה ואילו הם ממונין

דף סח,א פרק יג הלכה א גמרא על הגזל ללמדך שכל
מי שהוא ספיקה בידו למחות ואינו ממחה קלקלה
תלויה בו תני בשם ר' נתן אף נחום המדי היה עמהן על
דעתיה דר' נתן שלשה דייני גזילות היו בירושלם ר'
חזקיה בשם ר' אחא ר' היה דורש שלשה מקרייות
לשבח (בראשית לח) ותשב בפתח עינים ואיפשר כן
אפילו זונה שבזונות אינה עושה כן אלא שתלת עיניה
לפתח שכל עינים מצפות לו אמרה לפניו רבשיע אל
אצא ריקם מבית זה דבר אחר ותשב בפתח עינים
שפתחה לו העינים ואמרה לו פנויה אני וטהורה אני
(שמואל א ב) ועלי זקן מאד וגוי את אשר ישכבון
ישכיבון כתיב אמר ר' שהיו הנשים מביאות קינין
ליטהר לבעליהן והיו משהין אותן ומעלה עליהן הכתוב

כאלו הן שוכבין עמן א"ר תנחומא הדא היא דו מקנתר לון (שם) למה תבעט בזבחי ובמנחתי אין תימר עבירה חמורה יש כאן מבריחן מן החמורה ומקנתרן בקלה (שם) ולא הלכו בניו בדרכיו שהיו נוטלין מעשר ודנין אמר ר' ברכיה מברכתה היתה עוברת והיו מניחין צורכי ישראל ועוסקין בפרגמטירא מעשה בי ר' ישמעאל שפסק מזונות לאשה בשוקי בציפורי מה בשוקי שמע ר' ומר מאן אמר ליה שלא שילח לה מאן אמר ליה שלא הניח לה עברין ידעין ר' הילא אמר רב בעי מסביר סבר ר' דלית מתניתא באשת איש אלא באלמנה אמר שמואל ור' שמעון בן לקיש תריהון אמרין באלמנה היא מתניתא אמר ר' אבין תני דבית ר' כן מי שיצא למדינת הים ואשתו תובעת מזונות הוון בעי מימר מאן דמר באשת איש היא מתניתא בתחילה שלא שילח לה בסוף שלא הטמינה ושלא הערימה מאן דמר באלמנה היא מתניתא בתחילה שלא הניח לה בסוף שלא הטמינה ושלא הערימה אמר שמואל אחוה דר' ברכיה בשלא מחלה ליתומים על כתובתה הרי שיצא הוא ואשתו למדינת הים ובאת ואמרה מת בעלי תזון ותטול כתובתה גירשני בעלי תזון מכתובתה מה נפשך אם היא אשת איש משל בעלה היא ניזונת אם אינה אשת איש מכתובתה היא ניזונת הרי משבא ממדינת הים ואשתו תובעת מזונות ואמר יצאו מעשה ידיה במזונותיה שומעין לו ואם פסקו בית דין מה שפסקו פסקו ר' ירמיה אמר בשאין מעשה ידיה כדי מזונה כהדא שומעין לו כמאן דמר אין מזונות לאשה מדבר תורה כהדא דתני אין בית דין פוסקין לאשה מזונות

דף סח, ב פרק יג הלכה א גמרא מדמי שביעית אבל ניזונת היא עם בעלה בשביעית ר' יוסי אומר בשיש מעשה ידיה כדי מזונות כהדא מה שפסקו פסקו תיפתר בשפסקו יתר הרי שהיה נתון במדינת הים ואמר יינתנו אילו לבניו בנותיו בכלל אם בשעת מיתה אמר יינתנו אילו לבניו אין בנותיו בכלל ר' זעירא רב חננאל בשם

רב ר' זעירא בשם אבא בר ירמיה שני דברים אמר חנן הלכה כיוצא בו שבעה דברים אמר אדמון אין הלכה כיוצא בו ר' בא בר זבדא בשם רב יצחק בר חקולא בכל מקום ששנינו אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון הלכה כיוצא בו :

דף סח,ב פרק יג הלכה ב משנה מי שהלך למדינת הים ועמד אחד ופירנס את אשתו חנן אומר איבד את מעותיו נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו ישבע כמה הוציא ויטול אמר ר' דוסא בן הרכינס כדבריהם אמר רבן יוחנן בן זכאי יפה אמר חנן הניח מעותיו על קרן הצבי :

דף סח,ב פרק יג הלכה ב גמרא ר' בא בר ממל בעי הפורע שטר חובו של חברו שלא מדעתו תפלוגתא דחנן ובני כהנים גדולים א"ר יוסי טעמון דבני כהנים גדולים תמן לא עלתה על דעתו שתמות אשתו ברעב ברם הכא מפייס הוינא ליה הוא מחיל לי הגע עצמך דהוה גביה משכון מפייס הוינא ליה והוא יהיב לי משכוני עד כדון בבעל חוב שאינו דוחק ואפילו בבעל חוב שהוא דוחק שמעינן מן הדא ושוקל את שקלו ולא שקל אין ממשכנין אותו הדא אמרה ואפילו בבעל חוב שהוא דוחק תדע לך שהוא כן דתנינן ומקריב עליו קיני זבין וקיני זבות קיני יולדות חטאות ואשמות לא בשלא נתן לתוך ידו כלום וכא בשלא נכנס לידיו כלום ר' יהושע ב"ל אמר אין לך נתפס על חברו וחייב ליתן לו אלא בארנון ובגולגולת רב אמר כל הנתפס על חברו חייב ליתן לו חייליה דרב מן הדא הגוזל שדה ונטלוה מציקין ולא שמע מה דאמר ר"י קנס קנסו בגזלן ר' אבון בעי

דף סט,א פרק יג הלכה ב גמרא וההן דהוה רבה רבי יוסי בי רבי בון ורבי חייה בר לוליינו תריהון בשם שמואל אמרי חד אמר כארנון וכגולגולת וחרנה אמר אינה כארנון וכגולגולת תמן תנינן מרפאהו ריפוי נפש אבל לא ריפוי ממון ר' יהודה ור' יוסי חד אמר כאן במדירו מגופו כאן במדירו מנכסיו וחרנה אמר כאן

בשיש לו מי ירפאנו וכאן בשאין לו מי ירפאנו אם מי שיש לו מי ירפאנו אפילו רפואת נפש לא ירפאנו שלא מן הכל אדם זוכה להתרפאות ולא ניכסי המחזיר הן שהן אסורין לבעל הפרה עולא בר ישמעאל בשם ר' יצחק בשהיו נכסיו של זה אסורין לזה ונכסיו של זה אסורין לזה מאן תנא תפול הנייה להקדש ר' מאיר דרבי מאיר אומר מועלין באסורות ר' אבון בר חייה בעי נדר מן הככר מהו לחמם בו את ידיו נישמעניה מן הדא אמר הככר הזה הקדש אכלו בין הוא בין אחר מעל לפיכך יש לו פדיון אם אמר הרי זה עלי אכלו מעל בו בטובת הנאה דברי ר' מאיר אחרים לא מעלו לפיכך אין לו פדיון לא אמר אלא אכלו הא לחמם בו את ידיו מותר תלמידוי דר' יונה בשם ר' בון בר חייה כיני באומר לא אוכלינו ולא אטעמינו לא אסרו עליו אלא לאכילה עד כדון צריכה נדר מן הככר מהו לחמם בו את ידיו דתני מי שהלך למדינת הים ועמד אחר ופירנס את אשתו א"ר חגיי לא אמר אלא אחר הא האב גובה ר' יוסי אומר בין אב בין אחר אינו גובה ואתיין אילין פלוגותא כהילין פלוגותא דתנינן תמן וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה ומקבל גיטה ואינו אוכל פירות בחייה וחיוב במזונותיה ובפירקונה ובקבורתה אמר ר' חגיי לא אמר אלא האב הא אחר אינו גובה ר' יוסי אומר בין אב בין אחר גובה על דעתיה דר' חגיי בין לקבורה בין למזונות האב גובה אחר אינו גובה על דעתיה דר' יוסי לקבורה בין אב בין אחר גובה שלא עלת על דעת שתהא אשתו מושלכת לכלבים ובמזונות בין אב בין אחר אינו גובה :

דף סט, ב פרק יג הלכה ג משנה אדמון אומר שבעה מי שמת והניח בנים ובנות בזמן שהנכסים מרובין הבנים יירשו והבנות יזונו נכסים מועטים הבנות יזונו והבנות ישאלו על הפתחים אדמון אומר בשביל שאני זכר הפסדתי אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון :

דף סט, ב פרק יג הלכה ג גמרא כמה הן נכסים מרובין ר' זעירא רב יהודה בשם רב כדי שיהא שם מזון י"ב

חודש לאילו ולאילו שמע שמואל ומר זו דברי רבן גמליאל ברי' אבל חכמים אומרים עד שיבגורו או עד שינשאו בעון קומי ר' יוסי את מה שמעת מן ר' יוחנן אמר לון נפרש מיליהון דרבנין מן מיליהון נתן בר הושעיה בעא קומי ר' יוחנן היה שם י"ב חדש ונתמעטו הנכסים אמר ליה מכיון שהתחילו היתומין להיות אוכלין בהיתר אוכלין והולכין עד שתיכלה פרוטה האחרונה מאימתי שמין להן ר' מנא אמר שמין להן בסוף אמר ליה ר' חנינה מיליהון דרבנין לא שמעין לך דנתן בר הושעיה בעא קומי דר' יוחנן היה שם מזון שנים עשר חדש ונתמעטו הנכסים אמר ליה מכיון שהתחילו היתומין להיות אוכלין בהיתר אוכלין והולכין עד שתיכלה פרוטה האחרונה אלא משעה ראשונה שמין להן רב חסדאי בעי לא היה שם מזון י"ב חדש והוקירו הנכסים נישמענה מן הדא דאמר ר' חנינה ר' יסא בשם ר' יוחנן עמדו היתומין ומכרו שלהן מכרו וכא הוקירו שלהן הוקירו לא היה שם מזון י"ב חדש מהו שיאמרו בנים לבנות טלו את שלכם וצאו אמר ר' אבא מהדא מתניתא אמרה שאין אומר להן דתנינן תמן אם אמרו היתומין הרי אנו מעלין על ניכסי אבינו יותר דינר כדי שיטלו כתובת אימן אין שומעין להן אלא שמין את הנכסים בב"ד כמה דאת אמר חוץ מכתובתה חוץ מקבורתה חוץ ממלוה בעדיי חוץ ממלוה בשטר חוץ מפרנסת בנות מאן דאמר גובין פרנסה מן המשועבדין פרנסת בנות קודמות ומאן דאמר אין גובין פרנסה מן המשועבדין אין פרנסת בנות קודמות נישמענה מן הדא אלמנה ובנים שניהן שוין אלמנה ובנות שתיהן שוות אין אלמנה דוחה את הבנים ואין אלמנה דוחה את הבנות היך עבידא היה שם מזון י"ב חדש ואלמנה לזון הדא היא

דף ע"א פרק יג הלכה ג גמרא פעמים שאלמנה דוחה את הבנים על ידי הבנות כשם שהיא דוחה את הבנים על ידי הבנות כך תדחה אותן על ידי הבנים ראוייה היא לתבוע כתובתה ולאבד מזונותיה והבנים ישאלו על

הפתחים אית תניי תני ישענו מ"ד ישענו (בראשית יח) והשענו תחת העץ מ"ד ישאלו על הפתחים (תהילים קט) ונוע ינועו בניו ושאלו ודרשו מחרבותיהם רב זעירא רב חננאל בשם רב זעירה בשם אבא בר ירמיה שני דברים אמר חנן הלכה כיוצא בו שבעה דברים אמר אדמון אין הלכה כיוצא בו ר' אדא בר זבדא בשם ר' יצחק בר חקולה בכל מקום ששנינו אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון הלכה כיוצא בו:

דף ע,א פרק יג הלכה ד משנה הטוען את חבירו כדי שמן והודה לו בקנקנים אדמון אומר הואיל והודה מקצת הטענה ישבע וחכמים אומרים אין הודייה מקצת הטענה אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון:

דף ע,א פרק יג הלכה ד גמרא מתנית' בשטענו חטים והודה לו בשעורים אבל אם טענו שני מינין והודה לו באחד מהן דברי הכל חייב רבי אימי בשם ר' יוחנן לא סוף דבר מתניתא בשטענו חטים והודה לו בשעורים אלא אם טענו שני מינין והודה לו באחד מהן דברי חכמים פטור ולמה תנינן רבן גמליאל מחייב בא להודיעך כח רבן גמליאל עד היכן הוא מחייב ר' אבהו כהדא דר' אימי ר' שמעון בן לקיש אמר מתניתא בשטענו חטים והודה לו בשעורים אבל טענו שני מינין והודה לו באחד מהן דברי הכל חייב רב כר' שמעון בן לקיש חד בר נש אזיל בעי מידון עם חבריה קומי רב שרי מיטען עימיה שערין חטין כוסמין אמר ליה רב כל מה דאת יכיל מגלגלה עלוי גלגל ובסופא הוא מישתבע לך חדא על כולהן אמר ר' אבהו כך משיב ר' שמעון בן לקיש את ר' יוחנן על דעתך דאת אמר טענו שני מינין והודה לו באחד מהן דברי חכמים פטור והא תנינן טענו כלים וקרקעות הודה בכלים וכפר בקרקעות בקרקעות וכפר בכלים אם כלים בכלים הוא פטור כלים בקרקעות לא כל שכן מה עבד לה דו

דף ע,ב פרק יג הלכה ד גמרא פתר ליה לזוקקו שבועה והתנינן הטוען את חבירו כדי שמן והודה לו בקנקנים מה אנן קיימין אם בשטענו קנקנים ושמן והודה לו באחת מהן כל עמא מודיי שהוא מין הטענה ואם בשטענו שמן והודה לו בקנקנים כל עמא מודיי שאין הודייה מין הטענה דאמר ר' זעירא ר' אבונה בשם רב בשטענו קנקיני שמן היא מתניי ההין מילין וההן אמר ריקנין ניחא קנקנים ולא שמן שמן ולא קנקנים ר' אלעזר בשם ר' אבון מפיק לשנה מחצין דמשח ולית סופיה משאלה בההוא דנשתתק :

דף ע,ב פרק יג הלכה ה משנה הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל תהא יושבת עד שתלבין ראשה אדמון אומר אילו אני פסקתי על עצמי אהא יושבת עד שתלבין ראשי אבא פסק עלי מה אני יכולה לעשות או כנוס או פטור אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון :

דף ע,ב פרק יג הלכה ה גמרא מתניתא בשפסק במעמדה אבל אם לא פסק במעמדה אף רבנין מודיי תני אמר ר' יוסי בי ר' יהודה לא נחלק אדמון וחכמים על הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל שלא תהא יושבת עד שילבין את ראשה ועל מה נחלקו על שפסקה לעצמה אדמון אומר יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שאבא רוצה ליתן ועכשיו אין אבא רוצה ליתן מה אני יכולה לעשות או כנוס או פטור אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון :

דף ע,ב פרק יג הלכה ו משנה העורר על השדה והוא חתום עליה בעד אדמון אומר השני נוח לי והראשון קשה הימיני וחכמים אומרים איבד את זכותו עשאה סימן לאחר איבד את זכותו :

דף ע,ב פרק יג הלכה ו גמרא ולא סוף דבר בשעשאה סימן לאחר אלא אפיי עשאה אחר לאחר מכיון שהוא חתום עליה עד איבד את זכותו :

דף ע,ב פרק יג הלכה ז משנה מי שהלך לו למדינת הים
ואבדה דרך שדהו אדמון אומר

דף עא,א פרק יג הלכה ז משנה ילך לו בקצרה וחכמים
אומרים יקח לו דרך במאה מנה או יפרח באויר :

דף עא,א פרק יג הלכה ז גמרא ר' יוסי בן חנינה אמר
הטעון בראיותיו מילתיה אמר והן שיהו ארבעה
מקיפין אותו שמואל אמר אפילו אחד מקיפו מכל צד
תניא יהושע הרי שהיה טועה בכרמים ובשדות מקדד
ויוצא עד שהוא מגיע לדרך או עד שהוא מגיע לביתו
אפי' שדה מליאה כרמים שעל מנת כן הנחיל יהושע
לישראל את הארץ תניא יהושע לצאת שמא להיכנס
תניא יהושע בכופו שמא בפרתו אמר ר' יוסי פרה דרכה
לחזור נחיל של דבורים על ידי שאין דרכו לחזור עשו
אותו כגופו אמר ר' ירמיה אדמון ור' עקיבה שניהם
אמרו דבר אחד דתנינן תמן מכרן לאחר ר' עקיבה
אומר אינו צריך ליקח לו דרך וחכמים אומרים צריך
ליקח לו דרך ולא שמע דאמר ר' הילא ר' יסא בשם ר'
יוחנן בסתם חלוקין מה אנן קיימין אם דבר בריא שיש
לו דרך כל עמא מודיי שאין צריך ליקח לו דרך ואם
דבר בריא שאין לו דרך כל עמא מודיי שהוא צריך
ליקח לו דרך אלא כן אנן קיימין בסתם ר' עקיבה אומר
אינו צריך ליקח לו דרך ורבנין אמרין צריך ליקח לו
דרך וכא אפי' דבר בריא יש לו דרך כל עמא מודיי
שהוא צריך ליקח לו דרך :

דף עא,א פרק יג הלכה ח משנה המוציא שטר חוב על
חבירו והלה הוציא שמכר לו את השדה אדמון אומר
אילו חייב הייתי לך היה לך להיפרע את שלך כשמכרת
לי אתה שדה וחכמים אומרים זה היה פיקח שמכר לו
את הקרקע מפני שהוא יכול למשכנו :

דף עא,א פרק יג הלכה ח גמרא ר' יונה אומר ביפה
בכך ר' יוסי אומר בשאינו יפה בכך

דף עא,ב פרק יג הלכה ח גמרא הגע עצמך דהוה ליה קרקע יכיל הוא מימר ליה קרקע טב אנא בעי הגע עצמך דהוה ליה קרקע טב יכיל הוא מימר ליה דידי אנא בעי ולא עוד אלא יכיל הוא מימר ליה לית בחיילי טעין טרחותהון דתריי:

דף עא,ב פרק יג הלכה ט משנה שנים שהוציאו שטר חוב זה על זה אדמון אומר אילו חייב הייתי לך כיצד אתה לווה ממני וחכמים אומרים זה גובה שטר חובו וזה גובה שטר חובו:

דף עא,ב פרק יג הלכה ט גמרא זה לוח מזה מנה וזה לוח מזה מאתים רב הונא אמר איתפלגון רב נחמן בר יעקב ורב ששת חד אמר יוציא מנה כנגד מנה וחרנה אמר זה גובה שטר חובו וזה גובה שטר חובו מאן דאמר יוציא מנה כנגד מנה יליף לה משוורים תמים שחבלו זה בזה משלמין במותר חצי נזק מאן דאמר זה גובה שטר חובו וזה גובה שטר חובו יליף ליה מרבנין דאדמון דרבנין דאדמון מודיי שיוציא מנה כנגד מנה אלא בגין דתנינן אדמון אומר אילו חייב הייתי לך כיצד אתה לווה ממני לפיכך צריך מימר זה גובה שטר חובו וזה גובה שטר חובו מחל של מאתים במנה ושל מנה לא מחל מ"ד יוציא מנה כנגד מנה שכבר יצא מנה כנגד מנה מ"ד זה גובה שטר חובו וזה גובה שטר חובו אותו שמחל אינו גובה ואותו שלא מחל גובה כתב של מאתים בשטר ושל מנה לא כתב מאן דאמר יוציא מנה כנגד מנה שכבר יצא מנה כנגד מנה ומאן דאמר זה גובה שטר חובו וזה גובה שטר חובו אותו שכתב גובה ואותו שלא כתב אינו גובה:

דף עא,ב פרק יג הלכה י משנה שלוש ארצות לנישואין יהודה עבר הירדן והגליל אין מוציאין מעיר לעיר ולא מדרך לדרך אבל באותה הארץ מוציאין מעיר לעיר ומדרך לדרך אבל לא מעיר לדרך ולא מדרך לעיר מוציאין מנוה הרע לנוה היפה אבל לא מנוה היפה לנוה

הרע רשב"ג אומר אף לא מנוה הרע לנוה היפה שהנוה
היפה בודק:

דף עא,ב פרק יג הלכה י גמרא מתניתא כשהיה
ביהודה ונשא אשה מגליל בגליל ונשא אשה מיהודה
אבל אם היה מיהודה ונשא אשה מיהודה מגליל ונשא
אשה מגליל כופין אותה לצאת אני פלוני

דף עב,א פרק יג הלכה י גמרא שמיהודה ונשא אשה
מיהודה כופין אותה לצאת מגליל אין כופין אותה
לצאת אני פלוני שמגליל ונשא אשה מגליל כופין אותה
לצאת מיהודה אין כופין אותה לצאת תני מוציאין
מעיר שרובה עכו"ם לעיר שכולה ישראל אבל לא מעיר
שכולה ישראל לעיר שרובה עכו"ם ומניין שהנוה היפה
בודק ר' לוי בשם ר' חמא בשם חנינה (בראשית יט) פן
תדבקני הרעה ומתי במשרה וסמך להרה ואת אמר
אכין אלא מכאן שנוה היפה בודק:

דף עב,א פרק יג הלכה יא משנה הכל מעלין לארץ
ישראל ואין הכל מוציאין הכל מעלין לירושלם ואין
הכל מוציאין אחד אנשים ואחד נשים כיצד נשא אשה
בארץ ישראל וגירשה בא"י נותן לה ממעות א"י נשא
אשה בארץ ישראל וגירשה בקפודקייא נותן לה ממעות
ארץ ישראל נשא אשה בקפודקייא וגירשה בארץ
ישראל נותן לה ממעות ארץ ישראל רבן שמעון בן
גמליאל אומר ממעות קפודקייא נשא אשה בקפודקייא
וגירשה בקפודקייא נותן לה ממעות קפודקייא:

דף עב,א פרק יג הלכה יא גמרא הוא רוצה לעלות
לארץ ישראל והיא אינה רוצה כופין אותה לעלות היא
רוצה והוא אינו רוצה אין כופין אותו לעלות הוא רוצה
לעלות לירושלם והיא אינה רוצה כופין אותה לעלות
היא רוצה לעלות והוא אינו רוצה אין כופין אותו
לעלות הוא רוצה לצאת לח"ל והיא אינה רוצה אין
כופין אותה לצאת היא רוצה לצאת והוא אינו רוצה
כופין אותה שלא לצאת: נותן לה ממעות ארץ

ישראל: הדא אמרה שמטבע ארץ ישראל יפה מכל
הארצות הדא מסייעא למאן דאמר כתובת אשה
מדברי תורה ודלא כרבן שמעון בן גמליאל דתני כתובת
אשה מדברי תורה רבן שמעון בן גמליאל אומר אין
כתובת אשה אלא מדברי סופרים: